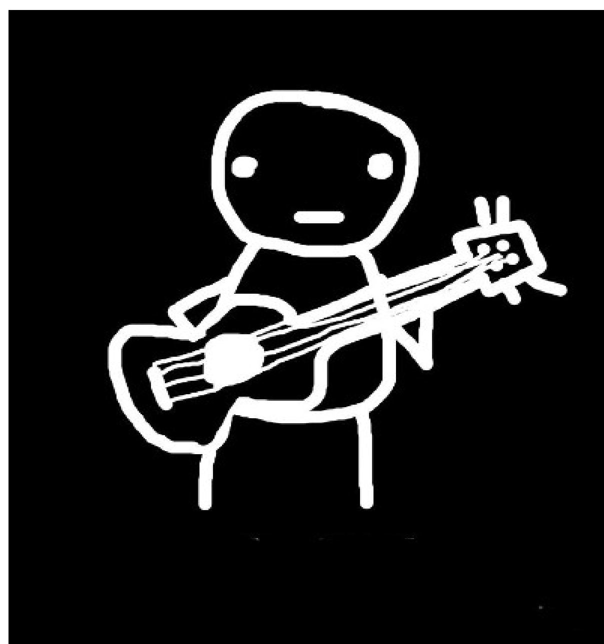
HÁY JÁNOS

A bogyósgyümölcs-kertész fia

H á y J á n o s

A bogyósgyümölcskertész fia

PALATÍNUS
2010

1. RÓKAVADÁSZAT

Ezen a napon – mondta az anyám – a nagymama fog vigyázni rám, és áthívhatom a Kis Lacit is a szomszédból, aki szintén nagycsoportos volt, s már a helyzetéből adódóan, márminthogy szomszédok voltunk: a barátom volt. Ahogy anyám kitette a kerékpárja kerekeit az utcaajtón, s megcsörrent a lefolyórács, a Kis Laci ritmusban megjött.

– Mit játsszunk? – kérdezte.

– Mit? – válaszoltam.

Ültünk ott a kérdésekkel az udvar szélén a szemétkupac mellett. Nem jutott semmi az eszünkbe.

A felnőttek azt hiszik, hogy egy gyerek sosem unatkozik, mert még az ujjaival vagy a nyelvével is el tud játszani. Sőt gyakran, mikor a gyerek az ujjaival játszik unalmában, azt hiszik, milyen jól elvan.

Mi még nem játszottunk az ujjainkkal, de rendesen unatkoztunk.

– Mi az a fehér vacak ott a szemétben? – kérdezte a Kis Laci.

Odamentem. Kiégett biztosítékok voltak, vagy húsz darab, a faterom hajította ki, mert mindig, ha sötétben a villannyal kellett vacakolnia, mindig ezeket a szarokat tette be, össze voltak ott keveredve a cipősdobozban a jókkal, és csak káromkodott, hogy megint nem a jó biztosítékot csavarta bele a villanyórába, s hogy az anyám vegyen már egy olyan villanylámpát, ami világít is, de nem olyan kurva nehéz, mint amit az oroszoktól vettek, hogy leszakítja a karját, és nem bírja egyszerre a lámpát is tartani meg a biztosítékot tekerni, nemhogy még gondolkodni, hogy melyik rohadék égett már megint ki.

– Dinamit – mondtam a Lacinak, hogy igazi robbanóanyag.

– Ti a szemétben tartjátok a dinamitot? – kérdezte.

– Annyi van belőle – mondtam –, hogy a régiket ki szoktuk dobni, ha már egy pár nappal lejárt a szavatossága.

A Lacinak leszakadt az állkapcsa a csodálkozástól, a szeme kimerevedett, s még a nyelve is úgy megállt a nyitott szájában, mint egy

kocsirúd.

– Tudod, mit? – használtam ki a meglepettség pillanatait. – Elmehetnénk a dinamittal rókára vadászni.

– Rókára? Hol vannak itt rókák?

– Minden lyukban rókák laknak, bárhová megy az ember, nem elvitték tavaly is a Lajos bácsi kacsáit?

– De hol vannak lyukak?

– Na hát ez lenne a feladat, a rókafészket megkeresni. Zsebre dugtam a biztosítékokat, meg vagy ötöt a Laci kezébe nyomtam.

– Nem fog fölrobbanni? – kérdezte.

– Á, tedd nyugodtan be a zsebedbe, esetleg arra vigyázz, nehogy hasraess, mert ha kőnek ütődik, érted, akkor azért bedurran.

A Laci óvatosan a zsebébe mélyesztette a porcelándarabokat, és lopva elindultunk, ki az udvarból, neki a határnak. Nagyanyámat nem avattuk be a tervbe. Nem lett volna jó összezavarni a gondolatait. A konyhában főzte az ebédet. Mi meg nem hangoskodtunk, nem vonyítottunk, semmit éppen össze nem törtünk, úgyhogy jól elvoltunk, nem kellett az ebéd mellett még ránk is figyelnie.

Haladtunk egyre messzebb el a falutól, mert sehol nem találtunk alkalmas lyukat, ahonnét kirobbanthattuk volna a gonosz tyúktolvajokat. A falu határánál leértünk a betonúthoz. Jó késő volt már. A nap pont fent volt a fejünk fölött, a busz meg éppen jött lentről. S ezt a faluban mindenki tudja, amikor a busz éppen alája ér a napnak, na akkor van dél. Persze a toronyóra nem üt még akkor, mert tök rosszul van beállítva, és senki nem ért hozzá, hogyan kéne átállítani, annyira régi a szerkezete. Külön érték – mondta a pap is, hogy nem csak a templom, de még az óra is felbecsülhetetlen. Egy hídon haladt keresztül az út, alatta betongyűrű. Ezen a betongyűrűn átfolyt valami, valami sötét, meglehetősen rossz-szagú lé.

– Látod? – kérdeztem a Kis Lacit. – Látod, milyen sötét lyuk ez itt? Ha valahol, hát itt kell lakni a legvadabb rókáknak, csak úgy árad belőle a rókaszag, ha szerencsénk van, még farkasokat is kirobbanthatunk.

– Lehet? – kérdezett gyanakodva.

– Persze, hogy lehet – válaszoltam biztatóan.

– Nem fog fölrobbanni a betonút, és a busz meg beleesik majd a szakadékba?

– Á – hárítottam magabiztosan –, nincs benne akkora töltet, meg már a szavatossága is lejárt, nem robban akkorát.

Lemásztunk a csatorna széléhez, hogy a hömpölygő fekete lé fölé hajolva behajíthassuk a robbanóanyagot.

– Jó büdös – mondta fintorogva a Laci.

– A rókák – mondtam neki – általában elég büdösek. Képzeld el: nyershúst esznek, és a maradék ott rohad a pofájukon. Minél nagyobbak különben, annál büdösebbek. Úgyhogy itt nem akármekkora állatok élnek, annyi szent.

– Nem bírom bedobni, olyan hülyén elélóg ez a bokor – mondta a Laci, mire én, hogy át kéne menni a túloldalra, ott semmi nem akadályoz.

– Hogy menjünk át? – kérdezte.

– Hát – mondtam tanácstalanul, majd hirtelen valami szilárdat észrevettem a lé közepén. – Az ott, látod, Laci, az ott egy óriásbéka háta, csak ráállok, és átvisz a túloldalra, átúszik velem. Na menjél előre!

– Inkább utánad – hebegte ijedten a Laci.

– Be vagy szarva, mi?

– Hát nem, csak gondoltam, mégiscsak te láttad meg, nem igaz.

– Gyáva vagy, tudom. Ezt figyeld! – kiáltottam és egy nagy lépéssel ráléptem az óriásbéka hátára.

A béka háta a hirtelen ránehezülő súlytól süllyedni kezdett, süllyedt velem együtt lefelé. S én hamarosan derékig merültem a falu kanálisában, ami itt a határban fedetlenül kanyargott az Ipoly felé.

A vadászat sikertelen volt. S ha ezt a sikertelenséget fokozni akarnánk, akkor a vadászat utáni hazautat kellene említeni. Be a faluba nyakig szarosan. Át a buszmegállónál, el az élelmiszerbolt mellett. Akkor szólított meg egy kerékpáros asszony: Hát ti kinek a fiai vagytok, szarosok? A

megszólítás, ami egyébként máskor is gyakran elhagyta a falusi emberek száját, most fedte a valóságot.

Álltunk az asszony biciklije mellett, s nem bírtam kiszólni a szarszagból, a Laci meg eleve nem volt beszédes gyerek.

– Na hozok egy Marikát – mondta az asszony és beszaladt a boltba egy szelet Marikacsokiért, hogy megnyissa a szánkat.

A terv bevált, mert én akkor a Marikacsoki fejében elárultam, hogy a bogyósgyümölcskertész gyermeke vagyok.

– Aha – mondta az asszony, s ripsz-ropsz el is tűnt onnét, s helyette hamarosan begurult a képbe a bogyósgyümölcskertész feleségének kerékpárja.

– Hát ti meg hol jártatok, amerre a madár se? – kérdezte ezzel a megejtő népmesei hangvétellel.

– Hát – válaszoltam tisztelettudóan –, a Kis Lacival – így kezdtem, hogy látszódjék, nem voltam egyedül, mert a Kis Laci is velem volt például – elmentünk rókát vadászni dinamittal.

– Rókát vadászni – kérdezett vissza anyám, piff, egy pofon – és öreganyád tudott erről?

– Nem akartuk zavarni – mondtam –, annyira el volt foglalva az ebéddel.

– Nem? – hasított anyám hangja újra, és piff, még egy pofon a szimmetria kedvéért.

– Na és mért vagy te nyakig szaros, fiam?

– Mert – válaszoltam – a rókalyuk előtt tanyázó óriásbéka nem akart átvinni a kanális túloldalára.

– Nem akart? – visított újra a hang, s én már készítettem is elő az arcom a harmadik pofonra, ami után köztudottan jön rögvest a negyedik is, mert a miénk ilyen rendszerető család volt. Még a verésben is egyensúlyra törekedtek.

– Nem – mondom pofonra váró hangon, de a pofon nem érkezett. A bogyósgyümölcskertész felesége elkezdett akkor nagyon nevetni. Nevetett, kis keserűséggel a nevetésben. Na mindegy, mit tehet az ember, ez is az én

fiam – mondta magában, de közben arra a másikra gondolt, a rókavadász testvérére, mintegy mentségül, hogy vészes esetre az a fiú is ott van. Aztán, hogy szaladjak mellette, a bicikli mellett és menjünk megnyugtatni a nagyanyámat, aki teljesen elcseszte még pluszban az ebédet, az idegességtől. S én futottam, végig a Börzsönyi utcán, a Kultúrotthon felé. Hallottam, a Rák Pityuék próbálnak. Már messziről szólt, hogy Sílavzjú je-je-je. Aztán megint. Valamit mindig elrontottak ebben a je-jejében. Mentünk bele a hangba.

– Mindenen átjön ez a zene – mondtam az anyám mellett lihegve.

– Még a szarszagon is – mondta az anyám –, olyan hangos. – Aztán beletaposott a pedálba. Nem tudom, engem akart-e elhagyni, vagy a rokendrolt, de nagyon tekert. Én lemaradtam.

2. A VILLANYPÁSZTOR

– Mért nem fojtja meg – kérdeztem az anyámat ha mindenható?
Mentünk haza a templomból. Követ rugdostam. Ünnep volt. A pápai himnusszal zárt a mise.

– Ne tedd tönkre a cipőd – mondta, s hogy kicsoda.

– Hogyhogy kicsoda? – kérdeztem vissza.

– Hogy kicsoda mindenható – pontosított az anyám.

– Hát az isten.

– És kit kéne megfojtania?

– A pápát.

– A pápát! – hökkent meg az anyám. – Mért pont a pápát?

– Nem azt éneklik örökösen, hogy *fojtsd meg isten Szentatyánkat Krisztusnak helytartóját?*

– Nem azt.

– Nem? Hát mit?

– Hogy *tartsd meg isten…*

– Tényleg? – csodálkoztam el. – Akkor a pápa soha nem fog meghalni, mert ha az isten mindenható, nyilván megtartja. Nem értem… Nem az a cél, hogy minél előbb a mennyországba kerüljünk? Akkor mégsem az a fontos? Hogy van ez az egész?

– Istenem – mondta anyám lemondással –, mi lesz ebből a gyerekből.

– Huligán – vágta rá a nagyanyám mert éppen haza is értünk, hogy huligán leszek, olyan loboncos hajú, amilyenek Pesten galeriket szerveznek. Így mondta többes számban, mert amit Pesten csináltak, az általában többes számban volt. Pesti nem is létezett vidéken, csak pestiek, akik nem kocsmába mennek, hanem kocsmákba járnak, meg mozikba és színházakba, nem boltban vásárolnak, hanem boltokban lófrálnak.

– De az biztos – mondtam, leragadva még mindig a Pápai himnusznál –, hogy a Szabó Pityu bácsi azt énekelte, hogy fojtsd meg. Ott álltam mellette, és hallottam.

– A Szabó Pityu bácsi – mondta anyám – még azt se tudja kimondani, hogy Szabó Pityu, mert nem csak a máját, a fogait is szétitta. A nyelve meg, akár egy darab deszka, bemerevedett a pálinkától.

– Néha azért megpofozhatna az apám – mondta a nagyanyám, mert annyira felborzolta ez a pápa-ügy hogy ne beszéljek örökösen ilyen hülyeségeket. Néha nem ártana. Legalább jelzésszerűen, hogy tudjak tájékozódni, mit lehet, mit nem. Mint a tehenek a villanypásztornál, ugye. Megvágja az orrukat az áram, aztán nem próbálkoznak többször elkódorogni, de még a drót közelébe se merészkednek.

Az apám néha meg is tette, de ez az idő most nem volt nála a néha. A nagyanyámnak egyébként mindig minden máskor volt, mint az apámnak. Ha valamiért a nagyanyám beárult, akkor az apám száz százalék, hogy nem büntetett meg. Úgyhogy a nagyanyám haragjával kifejezetten meg lehetett úszni a pofonokat. Szóval az apámnak most nem volt néha. Csak annyit mondott, ha így folytatom, akkor esetleg úgy járok, mint az unokatestvéreim, a keresztapám fiai, akiknek nem hozott karácsonykor karácsonyfát a Jézuska. Mert nem minden Jézuska olyan engedékeny, mint a mi Jézuskánk, aki, ha kell, ha nem, hozza a csomagokat, pedig meg sem érdemlem. Majd egyszer megelégeli, ha nem változok.

Hosszan ecsetelte a Jézuska-ügyet, de nem nagyon figyeltem, mert megint csak nem értettem, hogy most ez is hogy van. Több Jézuska van? – törtem az agyam. – Az hogy lehet? És van közöttük olyan, amelyik nem szeret mindenkit egyformán? Feloldhatatlan ellentmondást éreztem az eddigi Jézuska-képem és az apám által sugallt között. Oda is mentem a nagytestvéremhez, hogy tisztázzam a dolgot, mégiscsak ő a nagytestvérem.

– Nem igazságos a Jézuska – mondom neki, meg hogy van ilyen is, meg olyan is, hogy én ezt egyáltalán nem értem.

– Ide figyelj, annyi fajta Jézuska van, ahány ember – mondta nagyképűen, ahogy a nagytestvérek általában beszélnek a kistestvérekkel.

– Micsoda? – képedtem el. Nekem már azt is olyan nehéz volt megérteni, hogy egy isten van, de abból az egyik a Jézuska, a másik az

Atya, a harmadik stb…. De hogy az egy nem is három, hanem milliárdnyi – ezt egyáltalán nem tudtam felfogni. – Hogy mennyi? – kérdeztem, hátha rosszul értem.

– Ahány ember – mondta.

– Az hogy lehet?

– Az életkorod – mondta tudálékosan – nem teszi lehetővé, hogy ezt elmagyarázzam neked – ezzel elfordult, hogy tovább vacakoljon a detektoros rádiójával.

Nagyon földühített a nagytestvérem öntelt modora. Azért mit képzel, mert kicsit idősebb, már ennyire lekezelheti a kisebbet? Azért álljon meg a hegyi menet, nem igaz? Ezt azért mégsem hagyhatom annyiban. Nem elég, hogy ez a Jézus-dolog így összezavart, még ő is. Hogy jön ő ehhez?

Néhány napja üvegezték a verandát, mert az apám, mikor behozta a kettőslétrát, hogy megszereli a villanyt, ahogy fordult, az egyik nagyablakot kinyomta. Káromkodott, hogy persze ez is a gyerekek miatt van, mert minden vackot szétdobálnak. Neki is döntenie kellett, hogy vagy orra bukik egy játékban, vagy kitöri az üveget. Azt nem kockáztathatja, hogy ezzel a bazinagy falétrával elhasaljon. Ő mégiscsak többet ér, mint egy vacak üvegtábla. Anyám nézte a verandát. Nem volt semmi a földön. Mire az apám, hogy most tényleg nincs, de mindig van, és ő már teljesen hozzászokott, hogy úgy járjon a lakásban, mintha mindenütt volna valami a földön, olyan idétlen ugráló mozgással, és azt egy ekkora létrával marha nehéz. Szinte lehetetlen. Szóval – gondoltam, most már mindegy, van ott játék, vagy nincs: az ablak mindenképpen miattunk tört ki.

Másnap jött a Laci bácsi, és berakta a táblát. Prímán elhúzta a gittet a széleken. Olyan szép sima lett. Nagyon ügyesen tudta a Laci bácsi. Tényleg. Gondoltam, én is megpróbálhatnék ezzel a gittel valamit kezdeni, a gyurmám már rég összeszáradt, mert ugye nincs olyan gyerek a világon, aki a gyurmát elcsomagolná. Meg ott van még az is – kötöttem egymáshoz a két gondolatot –, hogy a bátyám is milyen szemét volt velem…

Szóval pár nap telt el az üvegcsere óta, az anyag még friss volt. Délelőtt odalopóztam, és ameddig elértem, szépen kikotortam a puha gittet. Egy sarkocskát hagytam csak. Oda szépen, jól olvashatóan belekarcoltam, hogy há eff. Ez volt a bátyám monogramja. Hogy mindenki számára egyértelmű legyen, ki a tettes.

A faterom ahogy hazaérkezett a munkából, nem rögtön, csak egy órával később ment ki az udvarra, s odanéz az ablakra. Eddig minden jól megy – gondoltam magamban. Odanéz, hogy valami megváltozott. Mi is az? – hirtelen nem értette. – Mintha nem így lett volna még reggel. De micsoda?

Na ekkor, amikor a de micsodát gondolta, robbant ki, hogy az a…, meg ez a…, meg azt a… Szóval csak úgy pengtek a szavak az új ablaküvegen. És nézi, hogy há eff, akkor még tovább mondta, amit egyébként nem is szabad mondani (pláne gyerekek előtt). És fordult egyet, odalépett mellém. Most van az a bizonyos néha, amikor… – de ezt már nem tudtam végiggondolni. Lendült vállból a karja, és durr egy pofon.

Nagyon rosszul esett ez az igazságtalanság. Ott volt a tettes monogramja. Ezen aztán még gondolkodni sem kell, annyira magától értetődik. De akkor mért én kapom a pofont?

Ültem a hokedlin a konyhában. Egyik arcom lángvörös volt, a másik kicsit halványabban lángolt. Ez egy igazságtalan világ – gondoltam –, a pápa örökéletű, és soha nem fog a mennyországba kerülni, a Jézuska ilyen is, meg olyan is, a faterom pedig az egyértelmű bizonyítékoknak sem hisz. Micsoda világ ez – gondoltam kedvetlenül –, hogyan is lehetne ebben eligazodni.

3. NAGYMAMA

A nagymama mondta, hogy nem. Én oda nem fogok járni, mert a vén kurva – mondta arról, aki különben vagy tíz évvel volt fiatalabb a nagyanyámnál, és magányosan élt albérletben szóval az a vén kurva azt mondta rólam, mármint a nagyanyám unokájáról, hogy konyhaszagom van, és így aztán ő nem bír engem tanítani, ha nem csinálnak velem valamit. A nagyanyám erre meg, hogy itt vidéken mindenkinek konyhaszaga van, s ha nem jó ez, akkor maradt volna Pesten, hogy szívja azt a rohadék füstöt, amitől kiköpi az ember a tüdejét, ott nem is lehet zenét tanítani, mert akkora a zaj, és olyan zűrzavarosak a buszok meg a villamosok, hogy az ember tisztára összekeveri a számokat, és még el sem indul, máris eltéved. A tanárnő zavartan rángatta a fejét, hogy ő erről nem tehet, hogy idehelyezték, mert nem engedik neki, hogy a fővárosban tanítson, ez valami büntetés, holott neki van egy ilyen allergiája, hogy örökösen prüszköl a fokhagyma szagától. Ezeknek meg, s főleg nekem – mondta – olyan erős fokhagymaszagom van, hogy egyszerűen kibírhatatlan. Mintha én magam lennék a fokhagyma, nem csak afféle hordozó. Lehet, hogy ez már maguknál – mondta a nagyanyámnak – olyan genetikai dolog. Mi az hogy? – kérdezte a nagyanyám, de arra nem vállalkozott, hogy a genetika szót megismételje. Szóval – mondta a tanárnő –, hogy a szag is öröklődik. És lehet hogy hiába mosdatják meg a gyereket, az már akkor is olyan lesz.

– Én kiveszem a gyereket – mondta anyámnak a nagyanyám. – Elég volt ebből a púderos pesti banyából. Mit keres ez itt közöttünk? Hogy néz ki különben is, mintha egy turistabuszról maradt volna le. S akkor végigment a tanárnő minden apró darabján, az orrán, a haján, a kezein, a lábain, a ruháján, s a végére hagyta a hangját, hogy olyan a hangja, mintha iszap hömpölyögne a szájában. Nem is tudom, hogy lehet egy zenetanárnőnek ilyen iszonyatos hangja.

– Kiveszlek – mondta most felém fordulva majd veszek neked egy szájharmonikát, ahhoz nem kell tanárnő.

– És hogy leszek akkor rockzenész? – kérdeztem, hogy akkor erre válaszoljon a nagyanyám, mert én csak azért jártam gitárórákra, hogy majd egyszer a színpadra lépjek, s ahogy a váci Alfa gitárosa (őt láttam egyszer egy bulin játszani, persze csak az ablakból), eljátsszam a legjobb Hendrixeket. És most ennek lőttek. Pontosabban a nagyanyám lőtt ennek a dolognak. Hogy leszek én akkor rockzenész? – kérdeztem megint. – Most akkor a kapanyélen fogok nagyszólózni?

– A többi se járt sehová – mondta a nagyanyám. – Pont az a lényege, hogy nem jártak, mert ahhoz aztán nem kell tudni zenélni, hogy vonyítsál, ahhoz aztán semmit nem kell tudni, csak bőr legyen az ember pofáján, hogy kiálljon a tévébe. Lehet, hogy nem is azok énekelnek, hanem valaki mögöttük, akiket meg lát az ember, azok csak tátognak, nem igaz – mondta, aztán továbbment, hogy valamit adjon a tyúkoknak. Én meg ott álltam az udvar sarkában azzal a dilemmával: hogyan is leszek én így rockzenész.

Másnap a nagyanyám elment a tanárnőhöz, hogy bejelentse: lehet, hogy a gyereknek örökletes problémái vannak, mondjuk, a fokhagymaszag. Lehet, hogy a tanárnő mást örökölt a szüleitől, mondjuk, púderes fejet, mert biztos az is örökletes, saját választásából nem nézhet ki így az ember. Lehet, de hogy ez a probléma megoldódjon, ő kiveszi a gyereket, mármint engem.

Délután összejöttünk a haverjaimmal. A Kis Lacival meg a Mácsa Petivel, akik szintén tagjai voltak a leendő zenekarnak. A Laci volt a basszusgitáros, a Peti meg a dobos, de most mindketten zongorára jártak.

– Különben veled mi van? – kérdezték, merthogy látják rajtam, hogy valami van.

– Semmi – mondom csak ugrott a zenekar.

– Hogyhogy ugrott, ne hülyíts már, hogyhogy?

– Nem járhatok tovább zenére, a nagyanyám azt mondta, hogy legyen tartása az embernek, s hogy neki ne vágja senki a pofájába, hogy konyhaszagú a gyerek, azt ne, mert azt ő, mármint a nagyanyám nagyon utálja.

– Pedig szólógitáros nélkül nincs rokendrol – mondta szomorúan a Laci.

– Meg énekes nélkül sem – tettem hozzá.

– Azt még esetleg megoldanánk – mondta a Peti – végülis a Laci is énekelhetne.

– Azért az nem az igazi – mondtam.

– Pedig milyen jó buli volt – szólt közbe a Laci.

– Mi? – kérdeztem –, hogy indulunk majd a Táncdalfesztiválon?

– Nem – mondta.

– Hát? – kérdeztem újra.

– A fokhagyma – mondta, és röhögött.

– Az biztos – mondta erre a Peti, és ő is röhögött. Aztán én is elnevettem magam, mert ez volt az igazi rokendrol, testvéreim, ahogy befokhagymáztuk minden óra előtt a zongorabillentyűket, s izgatottan vártuk, hogy belépjen a zenetanárnő.

4. VIZSGAKONCERT A KULTÚROTTHONBAN

Hiába vett ki a nagyanyám a zeneiskolából, merthogy mélyen sértette az önérzetét, hogy a zenetanárnő lekonyhaszagozott. Mit képzel ez a pesti kurva – mondogatta dühödten, s hogy az ő unokája ilyen helyre aztán nem fog járni. Hiába. Én néhány hónap múlva visszalopakodtam titokban, mert nem bírtam elviselni a gondolatot, hogy nem én leszek a leendő zenekarunk szólógitárosa, és persze nem is én fogok énekelni. Ez volt a megállapodás: nálunk a szólógitáros énekel.

– Ebből a gyerekből nem lesz semmi – üvöltözött nagyanyám a kert túloldalára az anyámnak, mikor megtudta, hogy megint a zenetanárnő karmai közé kerültem –, ebben a gyerekben semmi tartás. Ráadásul – mondta tovább emelve az amúgy is emelt hangot – pont a Dózsa György utcában. Még ha a Józsefattilában laknánk, de pont egy ilyen utcában. Hát az biztos, hogy ez a gyerek nem a Dózsa György unokája – mondta dühösen.

És valóban nem a híres kaszaegyenesítő népvezér unokája voltam.

Az anyám nem szólt semmit a kert túlvégében, de nem tette magáévá nagyanyám felháborodását, sőt még örült is, hogy megint járok zenére. Rávette a fateromat, hogy vegyenek egy dobgitárt karácsonyra, az mégiscsak kell, ha a gyerek komolyan gondolja. S valóban karácsonykor megjelentek egy dobgitárral. Igazi tanulógitár – mondta büszkén a faterom, hogy hangsúlyozza, ő most rászánta erre a dologra a pénzt. Én meg néztem a gitárt. Román gyártmánynak látszott, bár nem volt rajta cégjelzés. Mintha a Mekk Elek dobta volna össze a sufniban talált vackokból. A húrozat, akár a kerítésdrót, a nyaka, mondjuk, szálkás az nem volt, de fogásra inkább baltanyélhez hasonlított, mint hangszerhez. De volt amilyen volt, a környéken húsz kilométeres körzetben ez volt az egyetlen gitár. Szobtól Parassa-pusztáig nem volt párja. S ez a birtoklás már eleve jelentőssé, mondhatni egyedülállóvá tett a környéken. A kissrác, akinek van gitárja. Szinte eposzi jelzőként tapadt a személyemhez a gitáros

előtag, bár még gitározni nem tudtam, de mégiscsak én voltam a környéken, akiben a John Lennon, a Bob Dylan, meg a Jimi Hendrix testet ölthet.

Jártam hát rendületlenül gitárórákra, mindig lecsutakolva magam, ne panaszolja a tanárnő, hogy konyhaszagom van. A leckék persze olyanok voltak, amiből a legmerészebb fantáziával sem lehetett elképzelni, hogy valaha is rokendrol lesz, meg nagyszóló. Teljesen értelmetlen hangkompozíciókat kellett reprodukálnom, csak azért, hogy az ujjhasználatot, meg a kéztartást megtanuljam. Majd jövőre – gondoltam, és a zenetanárnő is mondta, majd jövőre, ha leteszem az ezévi vizsgát. A vizsgát – mondta, ami különben vasárnap lesz.

– Vasárnap? – kérdeztem vissza meglepett hangon, olyan hirtelen jött.

– Hát május van, nem igaz – válaszolta –, mindjárt itt van a szünet, a vizsga meg kell, mert különben nem lesz jövőre. Szóval vasárnap háromkor – hangsúlyozta, s mondta még a dátumot, meg hogy hozzam a szüleimét is, mert nyilvános lesz.

Baktattam haza lesunyt szemmel. Vasárnap, vasárnap – mondogattam magamban szomorúan, ez olyan hirtelen jött nekem, meg a szüleim is ott lesznek, még szerencse, hogy a nagyanyámat visszatartja a nagyképűség. És mondtam is otthon, hogy akkor vasárnap.

– Most? – kérdezte anyám.

– Hát nem most lesz vasárnap? – kérdeztem vissza.

– Most is lesz – mondta erre anyám –, meg máskor is. Na ebben maradtunk, és vártuk a vasárnapot.

Azon a napon véletlenül beugrottak hozzánk a cseszlovák rokonok. Milyen szerencse – mondta a faterom most még ezt is meghallgathatjátok, hogy gitározik a gyerek, mert ma lesz a vizsga. Ó, de nagyszerű – vágták rá a cseszlovák rokonok –, akkor ezt ki nem hagyjuk.

És nem hagyták ki.

Kettőkor indultunk, hogy kényelmesen odaérjünk a kultúrotthonhoz, ahol a vizsga lesz, mert ugye ilyen helyről nem illik késni, s mi a lehető legmesszebb laktunk ettől az épülettől, át kellett kaptatni az egész falun.

Na menjünk – mondta a faterom, s terelte kifelé a kertkapun a csapatot. Én mentem elöl a tanulógitárral, mert a keskeny járdán épphogy elfértünk a hangszer meg én, s aztán mintegy félgitárnyival mögöttem jöttek a cseszlovák rokonok, majd a sort zárva az anyám, meg a faterom, persze az egész kompánia öltönyben.

– Hová, hová azzal a nagy tasakkal? – kérdezték először a szomszédban a Szabó Mari néniék.

– Koncertre – mondta a faterom –, merthogy a gyerek is játszik.

– Koncertre… az már igen, de mi az a nagy bőrzsák?

– Hát a gitár – mondta erre a faterom jó hangosan, hogy jelezze: ez az a hangszer, amit ő vett a fiának.

Alig haladtunk néhány házat, már megintcsak valaki a kerítés túlfeléről, hogy mi az, amit visz a gyerek, meg hogy nem nehéz-e, s egyáltalán hová visszük: messzire-e vagy csak a szomszédba. Az apám rendületlenül válaszolgatott: koncert, kultúrotthon, gitár. Vagy: A koncerten a gyerekem, a gitárral, amit én vettem neki.

Mire a kultúrotthon közelébe értünk, tulajdonképpen az egész falu tudta, hogy mit viszek, és hová megyünk így családostul a cseszlovák rokonokkal öltönyben. Talán csak a Tót Joso meg a haverjai nem, mert ők a presszóban lebzseltek így vasárnap délután.

– Érdekes – mondta a faterom úgy ötven méterre az épülettől. – Nincs egy lélek se. Lehet, hogy túl korán jöttünk.

– Lehet – mondta anyám –, még háromnegyed sincs.

– Azért bemegyünk – mondta erre a faterom –, legalább jó helyünk lesz, ha már a gyerek játszik az új gitárján, meg itt vannak a rokonok is.

Indult a kis osztag a kultúrotthon bejárata felé, hogy elfoglalja a nekik legjobb helyet. Megyünk, nagy a környéken az üresség, nagy a csend. Majd jönnek, nem igaz – mondta az egyik unokatestvérem. És gyorsan rányitott a kultúrotthon ajtajára.

A zár nem engedett.

– Szarul nyílik – mondta, és most vállal is rásegített, de az ajtó kitartott.

– Nincs másik bejárat? – kérdezte.

– Nincs – mondta apám.

– Várjunk egy kicsit, majd kinyitják – mondta az anyám.

– Jó, várjunk – mondta apám, és elkezdett látványosan várakozni: hátul összekulcsolta a kezét, meg krákogott húszmásodpercenként.

– Te – szólalt meg úgy a tizedik krákogás után –, különben mi van oda az ablakra ragasztva? Nem hoztam a szemüvegem…

Akkor anyám közelebb hajolt a bejárati ajtó üvegéhez, és elkezdte olvasni a kis hirdetést, hogy lesz ez a zeneiskolai koncert, ami egyben vizsga is, vasárnap háromkor, és aztán mondta, hogy ötödik hó huszonhetedikén…

Álltunk ott: én elöl a gitárral. Éppen egy teljes héttel a vizsgakoncert előtt, a cseszlovák rokonokkal, öltönyben.

– Hát ezt elnéztük – mondta viccelődve a faterom, hogy lássák a rokonok, ez őt egyáltalán nem zavarja, én meg nyeldestem egy gombócot a torkomon, hol fölszaladt, hol egy kicsit lejjebb csúszott a nyelőcsövön, és valami csípte még a szemem sarkát is. Most vissza az úton, erre gondoltam, hogy miképp is lesz az. Szerettem volna akkor örök életre eltűnni a világról, elpárologni, felszáradni, mint az esőtócsa, mikor szólt a faterom, csak hogy mentse a helyzetet: Nem baj, akkor beugrunk a presszóba, a gyerek kap egy citromtortát, mi meg iszunk egy sört.

Nagyon örültek az ötletnek a rokonok. Így aztán elindultunk a hangszerrel a presszóba. Ahogy beléptünk, rögtön odafordult felénk, de főleg felém a Tót Joso, aztán meg a haverjai is, hogy hol voltunk, vagy hová megyünk azzal a tasakkal. Erre a faterom nevetett egyet, elmondta, mi történt, és rendelt nekem egy citromtortát, a cseszlovák rokonoknak meg sört.

Ott a presszóban épült bennem a rokendrol mellé a szorongás. A megmutatni akarás mellé a szégyen. Nem lesz ebből nagyszóló, nem lesz ebből Dzsimi Hendriksz – gondoltam, szomorúan turkálva a nikotinízű citromtortában.

5. AZ ÓCEÁN

A nyolc általános már megvolt, meg az érettségi is megvolt, persze estin, munka mellett. Most jöhet a technikusi oklevél. Az már nem kevés – mondta a faterom –, a technikusi oklevél, s ha utána még a szaktechnikusit is megszerzi – mondta, mikor néha felnézett a könyvből.

Az tényleg nem semmi – akartam válaszolni, de épp résnyire nyílt a szám, s az anyám ezt a rést rögtön meglátta, és azt mondta: Csitt, az apátoknak tanulnia kell, mert estin nagyon nehéz elvégezni, hogy egész nap a téesz, otthon a család és úgy.

Éveken át néztük, ahogy a faterom tanul, és tényleg egyre okosabbnak nézett ki. Kezdetben még a homloka olyan kétujjnyi széles volt, alig különb, mint a Krekács Béláé, akinek szinte összenőtt a szemöldökével a hajkoronája. De a technikusi képzésnél szembeötlő volt a változás: tenyérnyi fénylő homlok magasodott a szemek fölött, meredeken ívelt a hátrafésült hajig.

Ennyit számít a tanulás – mondtam a bátyámnak —, még az ember arca is megváltozik. Szóval külsőleg is más lesz, nem csak a fejében, agyilag. Persze a bátyám nem akart soha ilyen fontos felfedezéseket elismerni, csak mert nekem jutott eszembe, és nem neki. Igaz, neki soha semmi nem jutott eszébe, annyira földhözragadt volt. Nem véletlen, hogy a kedvenc járműve a hoffertraktor volt, ami olyan rohadt nehéz, hogy egy tu száznégyessel se lehetne elmozdítani a földtől, plussz még hangos is. Ha mégis eszébe jutna valami, az enyéméhez hasonló gondolat, akkor az a hang száz százalék, hogy kipucolná az agyából, s csak egy hatalmas zúgás maradna abban az űrben.

Néztük a materomat, akinek az arcán látszott, hogy ő most készül valamire, hogy az egész életének ez a szakasza csak egy készülés valami nagy dologra. Ahogy általában minden apa olyan, hogy soha nem él éppen, hanem valami későbbi időben, amikor majd becsapja a könyvet, bevágja a sarokba, és azt mondja a családjának, hogy ujjé. Persze hogy ez mikor

történik meg, azt előre nem lehetett tudni. Legtöbbször úgy tűnt, hogy soha, hogy a faterom, mint minden apa a világon, egy tragikus hős, aki úgy fogja bevégezni az életét, hogy soha nem következik be az, amire készül. Lehet, ha tudta volna, hogy mire készül, nagyobb esélye lett volna. De nem tudta. Örökösen ezek a technikumok jártak az eszében, meg hogy istállózó állattartás, meg mindenféle kétismeretlenes egyenletek, amikről az anyánk mondta, hogy az apánk nagyon ért hozzá, mert ez nagyon kell a technikusi oklevélhez, a szaktechnikusihoz meg pláne.

Apánk csak ült, és magasította a homlokát a tanulással, meredt az oldalakra, lapozott, aztán a kezével megint elkezdte a haját tépkedni. Mi néztük ezt a hatalmas munkát, és megtanultunk a bátyámmal gondolatban verekedni, meg a gyomrunkba prüszkölni. Az anyánk beszerzett ilyen fa kötőtűket, mert nem akarta hogy a fémkötőtű kattogása megzavarja a faterunkat, az órát is kivitte, mert ketyegett, és nem lehet úgy figyelni, ha az embernek örökösen a ketyegésre kell figyelnie. És a faterom nem tudott másra figyelni, ha ott volt az óra, csak a ketyegésre, s úgy nem vizsgázhat az ember például a trágyázási rendszerekből, hogy azt mondja tikk-takk. Így aztán az idő meseszerű lett: hol volt, hol nem volt, volt egyszer ezeregy éjszaka, míg várakoztunk, hogy a faterunk végre odaérjen, ahová igyekszik.

Egyszer egy nyári nap esteién aztán a faterom felemelte a fejét, összecsapta a könyvet, ránk vetette a tekintetét, amiben csak úgy csillogott az a sok tudás. Az öntözéses mezőgazdaság csínja-bínja, mert akkor már öntözés-szaktechnikusi képzésben is részesült. Hatalmas csövek, vezetékek, ciszternák, mindenféle szórófejek, csepegtetők – ezek voltak ott azokban a nagy kerek szemekben. S talán az öntözéses ügy miatt volt az, hogy a víz olyan alapelemként jött be a gondolkodásába, mint a régi görögöknél, s hogy nyár is volt, és rettenetesen meleg, ezért lehetett talán, hogy amikor ezek a dolgok így összekapcsolódtak benne, mert ugye nagyon okos volt már, tudott a dolgok között kapcsolatot találni. Meg ez már különben sem az a világ volt, amikor olyan buták voltak az emberek, hogy azt hitték, a világot isten teremtette, ráadásul hat nap alatt. Szóval

szórófej, csatorna, öntözés, víz, meleg, nyár – ilyen logikai sor futott ott a fejében, és akkor ez a logikai sor… Szóval felnézett ránk. Volt valami különös büszkeség a tekintetében még plusz, amiből látszott, hogy valami nagy bejelentésre készül, és tényleg azt mondta, hogy: No.

Lélegzetvisszafojtva néztük ezt a kicsiny szót a levegőben. Az nekem rosszul esett, hogy pont egy olyan szót mond, amit már a tanulási időszak előtt is ismert. Olyan nagyon egyszerűt, semmi különös tudományosság nem volt benne. Aztán arra gondoltam, hogy ilyen egyszerűen csak az fogalmazhat, aki már tényleg annyit tud, hogy megengedheti magának. Egy pillanatra bevillant, hogy aki nem tud semmit, meg aki tud valamit, az ugyanolyan, hogy akkor minek tanulni. De ezt már nem gondolhattam végig, mert a faterom megint azt mondta, hogy no, akkor – és nagy levegőt vett. Általában pont akkor tudott nagy levegőt venni, amikor mi még kicsit is alig, sőt nyelni sem, mert ott volt egy pléhbögrényi dudor a torkunkon az izgalomtól.

– No – kezdte megint akkor a hétvégén elmegyünk a Balatonra.

Ezt mondta, hogy akkor eddig tanult, eddig a pontig, és innéttől kezdődik a Balaton. Egy fővárosi számára a tenger volt akkor a Balaton, de egy vidéki számára az óceán vagy a jégkorszakok előtti őstenger, szóval minden.

– Két napra – mondta a faterom.

– Kettőre? – kérdezte anyánk.

– Annyira.

– Hol fogunk aludni, szállodában?

– Hát annyit még nem tanultam, hogy szállodára is fussa, de majd a kempingben.

– Hogy lehet ott aludni?

– Hát mint mások.

– De nekünk nincs sátrunk.

– Megoldjuk – mondta a faterom, és ekkor látszódott, azért mennyire okos és leleményes, s hogy nem volt értelmetlen ez a sok esti hallgatás. – Szóval a gyerekek elalszanak a Zsigában, mármint az autót szemelte ki

alvóhelyül, mert azért az orosz ipar, szóval nem semmi, úgy csinálták meg, hogy le lehet hajtani a támlákat, és egyben lakás is, ugye. Igaz, csak ideiglenes.

– Biztos, mert olyan nagy az ország – mondta az anyánk hogy egy nap alatt nem lehet egyik helyről a másikra érni, aztán alszanak közben.

– Az lehet – mondta a faterom –, de ez nekünk tiszta haszon, a gyerekek ott alszanak.

– És mi meg járkálunk éjszaka, vagy mi lesz?

– Á, dehogy – mondta a faterom, hogy míg tanulgatott-tanulgatott, kigondolta a dolgot. Viszünk egy pokrócot, annak a sarkait hozzákötjük a Zsiguli kilincseihez, a másik sarkait meg kétszázas szöggel leszögeli a földre, visznek egy nejlont alulra, azt a jó vastagot, ami a fóliasátorból maradt tavasszal, a nejlonra rá a dunyhákat, ők meg bemásznak oda, és készen lesz a sátor. Igaz, nem olyan, mint a németeké, de hát nem is vagyunk németek.

– Jól hangzik – mondta az anyánk. És két nap múlva szombat hajnalban elkezdték betuszkolni a hatalmas tolldunyhákat a csomagtartóba, meg a nagypárnákat, mert a faterom nem bírt kispárnán aludni, a rántotthúsos táska a bátyám és közém került egy kis váltóruhával meg télikabáttal, ha éjszaka lehűlne, mert az anyánk úgy tudta, hogy vízközelben nagyon lehűl a levegő, és annyit ugye az egész nem ér meg, hogy a gyerekek megfázzanak. Ja, és a nagykalapácsot behajította a faterom pont az én lábam alá, hiába mondtam, hogy a bátyám oldalán jobban elfér.

Ringott a vajszín képződmény lefelé a hetvenesen.

– Ejha – mondta a faterom –, de sokan mennek a Balatonra.

– Azám, rengetegen – fűzte hozzá az anyánk.

– A Balaton mégiscsak jó hely – mondta a faterom –, nem igaz gyerekek? – és hátrapillantott csak úgy a tükrön keresztül.

Én nem mondtam, hogy de igen, meg a bátyám se, csak néztük az autókat, hogy száguldanak el mellettünk, olyan színesmintás inges fickókkal napszemüvegben, hogy de nagyon jól mennek azok az autók, s

hogy valahogy egy Zsiguli is másképpen néz ki, ha ilyen sötét napszemüvegben vezeti az ember.

Hát Budapest is nagy szám, merthogy főváros, de Siófok, még annál is több. Itt aztán van élet – gondoltam, mikor a kocsi hátsó ülésén húzogattam le a nadrágomat, és bámultam, ahogy tömött sorban meneteltek a strandolók a víz felé. A csajok szinte meztelen voltak, legalábbis onnét a zsiguliajtó mellől teljesen meztelennek látszottak. Aztán odanéztem a bátyámra, tökhülyén nézett ki a glottgatyában. Az a hülye kék glottgatya, amit mindig hordtunk, tornaórán is például, meg tornaóra után és előtt is. És időnként foltos is volt, vagy ha nem volt foltos, rögtön az lett, ha vécére ment az ember. Gondoltam, a bátyám jobban teszi, ha nem pisil, mert az egész Balaton az ő foltos gatyáján fog röhögni. És nevettem én is magamban, hogy mekkorát ég majd a bátyám, mikor lerángattam végre a nadrágom, ez az ünneplő öltönynadrág volt, príma műszálas anyag – mondta az eladó anyámnak, meg, hogy nem gyúródik. Tökre összegyűrődött a kocsiban, meg átizzadt a fenekénél, ragadt a testemhez, alig lehetett lecibálni. A nadrág után a rövidujjú ing. Szép fehér kihajtós nyakkal templomba is el lehet menni benne, nemcsak Siófokra. Odanéztem, a hasamra, milyen sovány vagyok, aztán a glottgatyámra, hogy úristen, és rögtön annyira kellett pisilnem. Úgy éreztem, nem bírom visszatartani. Mire a faterom, hogy ne aggódjunk a pisilés miatt, majd a vízben, mindenki odahugyozik, nemcsak a vidékiek, a pestiek pláne. Nehogy azt gondoljam, hogy elmennek vécére, végre élvezik, hogy szerteszét hugyozhatnak a vízben.

Szaladtam a kocsitól a víz felé, a strandolók között bele a vízbe és tepertem egyre beljebb, de még mindig csak térdig ért, csak térdig és térdig, nem akart a glottgatyám fölé, a hasamig mélyülni, és látta az egész strand a bátyám glottgatyáját, meg az enyémet is. Nem akart eltűnni, hiába siettünk. Ott kéklett a seggünkön, mint két strandlabda a zöldesszürke víz felett.

A kempingbe hat körül érkeztünk. Beálltunk féloldalasan egy német lakókocsi meg egy sátor mellé, arrébb lengyel egyetemisták – mondta a faterom, mert neki mindenki, aki idegen nyelven beszélt és fiatal volt, pláne farmerben járt, az egyetemista volt. Ezért aztán az egyetem mint hely az évek során egyre gyanúsabbá vált, s valahol a beatzene és a kábítószer szinonimája lett családilag, ahová a faterom márcsak elvből sem járna, még estin se. A röpke terepszemle után, melynek során az egyetemistákon kívül a lengyel és német karakter egy-egy jellegzetessége is szóbakerült, bár azt figyelmeztetésül mondta a faterom, hogy ne mondjunk olyat, hogy német meg lengyel, mert azt biztos értik, meg azt se, hogy kurva, mert azt meg mindenütt értik, mert az egy ilyen ősi mesterség. Szóval a terepszemlét követően azt mondta a faterom, hogy akkor először a gyerekek helye. Kirántotta a vajszín első ajtót, nekihajolt a bakelittekerőgombnak, hogy most aztán leengedi a kocsiülést éjszakai pozícióba. Jó erős volt a csavar, úgyhogy nem ment gyorsan. Rendesen meg volt csinálva. Nem olyan ócska műanyag szar, mint a nyugati kocsikban – mondta a faterom –, ebből a csavarból aztán nem sajnálták a vasat – mondta, és már azon a magasra tanult homlokán is patakzott az izzadtság, mint az öntözéses gazdálkodásról szóló tankönyvekben az ábrák, olyan volt az a tenyérnyi határ. Aztán vagy jó húsz perc múlva felmordult, hogy az istenit, és a megmerevedett hátcsigolyákat ropogtatva fölállt, hogy sikerült.

– És az már úgy rendben van – kérdeztem –, hogy a hátsó ülés, meg az első ülés lehajtott támlájának találkozásánál, szóval hogy ott van egy olyan ötcentis kiálló rész?

– Ez ilyen – mondta a faterom –, ilyen fajta – s még hozzáfűzött valamit, hogy az pont ott van, ahol kell is ilyen hajlás az ember derekában, hogy ne legyen gerincferdülése, szóval pont így a jó. Anyánk közben lepedőt tett a Zsiguli székeire. Különben közel volt a vizesblokk, mert a faterom arra figyelt, ha éjszaka kell, akkor ne kelljen messzire menni. Meg, hogy ne csak közel legyen, hanem hogy rögtön megtaláljuk félálomban is az odavezető utat. Úgyhogy épp mellette voltunk, mármint

az útnak. Jöttek az emberek kis táskácskával, nem értettem, minek ezeknek a pisáláshoz táska, hülye szokásaik vannak ezeknek a németeknek.

Mentek, mentek, mendegéltek, és meg-megálltak, mikor látták a fateromat, ahogy feszíti ki a pokrócot rézsűt a zsiguli oldalánál, s veri le a kétszázas szögeket, meg ahogy az anyám előpakolja a dunyhákat a csomagtartóból. Az különösen érdekes volt, szinte varázslat, mintha valami nagy fehér felhőt szabadítana ki fogságából. Ahogy bújtak elő a részek, egyre dagadtabb és dagadtabb lett, alig lehetett betuszkolni a pokróc alá, pedig oda még embert is kell rakni, mármint a fateromat és anyánkat. Mikor végre leszállt az est a balatoni kempingben, a német családok körbeülték az ő kempingasztalukat, meg bekapcsolták a gázlámpáikat, és összekoccintották a sörösüvegeket, és elordították magukat németül, hogy gut-gut-gut, akkor mondta a faterom, hogy ezt mennyire kitalálta, hogy így legyen, és jót fogunk aludni.

Feküdtünk a résnyire nyitott zsiguliablak mögött a bátyámmal, aki rögtön elkezdett piszkálni, hogy a kéziféket átnyomom az ő oldalára, mire én, hogy azt nem is lehet arrébbnyomni, és különben is az orromba liheg, és ezt annyira utálom, ő meg erre, hogy mért neki kell a kormány alatt aludni, hogy vele mindig kicseszett a faterom, azért, mert ő a nagyobb, mért kell neki a kisebb helyen aludnia. Szóval ezeket mondtuk, amikor valami hallatszani kezdett, vagy nem, előbb a bátyám mondta, hogy ma itt játszik az Omega.

– Az micsoda? – kérdeztem.

– Olyan, mint az Illés – mondta –, csak nem bomlott föl.

– Mért, az Illés fölbomlott? – kérdeztem, mire ő, hogy igen, nemrégen. Azt hiszi azért, mert az egyikek olyat akartak játszani, mint a Dzsimi Hendriksz, a másikok meg olyat, mint a Záraivámosi trió.

– Az nem duó különben? – kérdeztem.

– Nem, még játszik benne két ember, csak azoknak nem tudom a nevét – mondta, meg hogy tegyük a fülünket az üléshuzatra, mert majd jön a hang. Majd játsszák a *Gyöngyhajú lányt* is, hogy élt egy gyöngyhajú lány

satöbbi, mondta. Aztán nagyon csendben lettünk, nehogy a szuszogásunkkal megzavarjuk a hangokat, a koncert hangját, vagy hogy egy ilyen hülye primitív dolog miatt, mint a levegővétel, ne értsük a szöveget, mert az is fontos, hogy miről énekelnek. És akkor hallottam ebben a csendben, egy ilyen orgonaszerű kezdéssel meg dobbal, a *Gyöngyhajú lányt.* Az volt a ráadás, aztán még egyszer játszották, és megint. Egész éjjel. Egész éjjel csak a *Gyöngyhajú lány* ment, és nekem mindig tetszett, akárhányszor újrakezdték. Nem jutott eszembe, hogy nem tudnak mást, csak azért játsszák, vagy hogy mért nem játszanak mást is, a *Petróleumlámpát* például, amit ismertem a rádióból, s mondta a bátyám, hogy az is Omega, szóval nyugodtan lehetett volna az is. De nekem ez így jó volt, pont ez a szám.

– Hallottad, egész éjjel azt játszották – kérdeztem a bátyámat, hogy milyen sokszor, és nem is gondoltam volna, ha tetszik, akkor ennyiszer eljátsszák. Azért marha rendesek. Mire a bátyám, hogy szerinte csak kettőször játszották. Mire én, hogy legalább hússzor. Egész éjjel, mert nem is aludtam, mert csak ezt hallgattam. Mire ő, hogy aludtam, és azért. Hogy nem a zenekar játszotta, hanem az agyam, hogy az verklizte egész éjjel, különben a dal is épp erről szól, hogy az ember nem tudja eldönteni, hogy volt-e tényleg az a gyöngyhajú lány, vagy álmodtam. De én nem aludtam – mondtam –, nem egy percet se, mert nem akartam egyetlen ismétlést sem kihagyni. Mindegy – mondta a bátyám és hogy el kéne menni vécére. Jó, hogy ilyen közel a vizesblokk.

A faterom hallotta a kocsiajtó csapódását, kimászott a dunyhák közül, hogy nem volt olyan, mint otthon, mármint az alvás, de hát mégiscsak a Balatonon vagyunk, és ide nem azért jön az ember, nem igaz. De – mondta az anyánk, és elkezdték bontogatni a pokrócot. A kempingben most indultak a jókedvű német turisták a vizesblokkba, azokkal a kis hülye táskácskákkal, el mellettünk, el az anyánk mellett, aki mintha ejtőernyőt csomagolna össze, módszeresen begyűrte a csomagtartóba a dunyhákat.

Este a faterom ott ült a könyv fölött, mert most készült a permetezés szaktechnikusi vizsgáira. Mi pedig a levegővétellel bajlódtunk, hogy halk legyen. Néha felnézett, és azt mondta, hogy ezért érdemes tanulni, hogy az ember lemenjen a Balatonra, és ha a permetezéstechnikusi is meglesz, akkor majd elmegyünk három napra.

– Három napra? – csodálkozott anyám.

– Háromra – mondta apám, s az arcán átszaladt egy mosoly, ahogy minden apa arcán, amikor elhatározzák, ezeken a kijelölt napokon félredobják a könyvet, és megosztják velünk az életet.

– Én jövőre már nem megyek – mondta a bátyám, hogy ő már akkor olyan idős lesz, hogy nem megy a szüleivel, inkább itt marad az Ipolyon a haverjaival. S hogy azért én mehetek, nekem milyen jó lesz.

– Hogy elszaladt az idő – mondta a faterom, és újra belebámult a permetezéstechnikusi vizsga tankönyvébe. Néztem őt, a homlokát, mintha a Balaton, egyre nagyobb. A bátyám nem lesz ott. Egyedül megyek befelé világoskék glottgatyában, egyedül, mert annyira kell pisilnem, oda ahol az összes pesti vizel, s aztán arra gondolok ott befelémenet, hogy mennyi éve vizelnek már bele, hogy a víznek hány százaléka való tőlük, s hogy hamarosan tényleg olyan lesz nekünk, mint az óceán, nekik, mint a tenger.

6. A PITYU BÁCSI FIA

Felmegyünk Pestre, mert ott lakik a faterom nagybátyja, a Pityu bácsi és a Pityu bácsi mondta, hogy megmutatja nekünk a metrót, ha felmegyünk, mert ott Pesten minden van, ami meg nincs, az majd lesz.

Fogunk csak bámulni, mondta a Pityu bácsi, különösen az anyám, mert neki ugye az is olyan nagy szám, hogy zebra van a Korvin előtt. Különben lehet, hogy föl se mer majd szállni, még a mozgólépcsőre se. Márpedig – emelte meg a hangját a Pityu bácsi – aki nem száll föl a mozgólépcsőre, az nem ülhet föl a metróra, mert a metróhoz csak mozgólépcsővel lehet odajutni. Ez olyan, mármint a mozgólépcső meg a metró, mint az ásó és a kapa. Hogyhogy? – kérdezte az anyám. Nem lehet őket elválasztani – mondta a Pityu bácsi, aztán nevetett, mert elképzelte, hogy az anyám mit össze fog idétlenkedni a Blahán, a mozgólépcső tetején, nem mer majd rálépni, föltartja ott az embereket, jönnek aktatáskával, meg ridiküllel, és beleakadnak az anyámba, az anyám persze csak áll és próbálgatja a cipőjét rátenni a lépcsőre, de ahogy hozzáér, rögtön visszakapja, az emberek lökdösik, hogy lépjen már, itt Pesten erre senki nem ér rá. Vidéken biztosan áll az idő, ott lehet szarakodni, mert csak az esőt várják, ha nem jön, akkor meg ülnek és lesnek bele a levegőbe vagy a disznóólba, hogy hízik-e a malac. Az anyám tiszta vörös lesz, még a kendője is – magyarázta vidáman a Pityu bácsi, és ránevetett a fateromra, a faterom is nevetett, az anyám arca piros volt, mint a mozgólépcsőn, csak nem álltak mögötte a pestiek, igaz ő úgy érezte, hogy ott tolonganak mindahányan, arrébb is állt a kamraajtóban, kiállt a fény útjából, ami most a Pityu bácsira reflektorozott, aki a kolbászokat pakolta befelé a táskájába, mert a faterom adott neki, hogy legyen, egy egész szálat, egy másikat meg csak úgy lendületből csúsztatott a táskájába. Jól jön az majd Pesten – mondta a faterom, hogy elterelje a Pityu bácsi figyelmét arról, hogy véletlenül két szálat tett el. Ti is ehettek belőle, ha följöttök a metrót megnézni. Elfogy az

addig – mondta a faterom, a Pityu bácsi meg, hogy akkor még egy fél szálat eltenne. És becsúsztatta a harmadikot is a táskába.

– Hát ez a metró – mondta az anyám két héttel később Pesten a Pityu bácsinak – nagy dolog. Azért ezt nem gondolta volna, hogy a föld alatt lehet vonatozni. A Pityu bácsi megemelte az ajkát: Nagy – mondta, s hogy ő mindennap utazhat vele, ha akar, meg különben kell is, mert másképpen nem érne be a munkahelyére, a Ganzmávagba, ahol egyébként művezető, mert ugye eddig egy óra tizenöt percet utazott, most viszont csak ötvenötöt.

– Ötvenötöt? – kérdezte az anyám.

– Annyit – mondta a Pityu bácsi –, pont annyit. Szoktam mérni órával – felhúzta a kezén az ingét, és rápillantott az órájára, rugós ezüst fémszíja volt, a faterom rápillantott, hogy milyen.

– Oda-vissza? – kérdezte az anyám, márminthogy összesen annyit-e, erre a Pityu bácsi elmosolyodott, a szája balsarka kicsit fölszaladt büszkén:

– Oda is, meg vissza is.

Az anyám nem merte azt mondani, hogy sok, csak a szeme nyílt kicsit nagyobbra, aztán visszazárta akarattal. Egy műbőr puffon ült ott a lakásban, ahol a Pityu bácsiék laktak az Árpád híd mellett egy forgalmas kereszteződésben. Nem volt nagy lakás, kb. negyvenöt négyzetméter, s a nagyszoba is, ahol voltunk, tulajdonképpen csak a kisszobához képest volt nagy, ahol a Pityu bácsi fia lakott, de minden volt benne.

– Látod – mondta a Pityu bácsi a fateromnak –, tapéta…

– Az igen – mondta a faterom.

– És az mért jó? – kérdezte az anyám.

– Mert nem kell festeni – vágta rá a Pityu bácsi.

– Az már igaz – mondta a faterom, aki rögtön értette, hogy az ilyen korszerű dolgoknak fontos funkciója van az emberiség fejlődésében, amiben mindig is hitt, és ő magát, mármint a faterom önmagát sokkal fejlettebbnek érezte, mint a nagyfateromat, aki még a porszívóról sem tudja, hogy mi a fasznak van, nem beszélve a hűtőszekrényről, amit eleve idióta dolognak tartott, de a Pityu bácsit a faterom még önmagánál is

fejlettebbnek tartotta, amit például ez a tapétaügy is bizonyít. – Az már igaz, nem kell – mondta megint nyomatékosan.

– És, ha koszos lesz? – kérdezte az anyám.

A Pityu bácsi nem értette:

– Hogyhogy koszos? – kérdezett vissza.

– Csak úgy koszos – mondta az anyám.

– Ja – vágta rá a Pityu bácsi – ez tapéta, csakúgy nem lesz koszos.

– Nem? – kérdezte az anyám értetlenkedve.

– Nem, vagy nem érted, mit mond a Pityu, – mondta most a faterom.

– És te mi leszel? – kérdezte a Pityu bácsi, és a szavak közben olyan barátian, dirr-durr: megverdeste a vállam, ami azt jelentette, hogy nagyon szeret engem a Pityu bácsi, és a haverjának tart, mert itt Pesten nem úgy vannak a fölnőttek meg a gyerekek, hogy magázódnak például, csak mint a haverok: szia öreg – ezt mondják egymásnak, ha találkoznak, meg helló fater, ilyeneket, nem hogy édesapám.

– Zenész – mondtam.

– Zenész? – kérdezett vissza. – Nappal a munka, este meg a lagziba mehet a magyar nóta.

– Nem.

Gondoltam, mondom még, hogy olyan, mint a Dzsimi Hendriksz, de féltem, azt mondja, rosszul ejtem a nevét, vagy olyan nincs, biztosan a Tom Dzsonszra gondolok. Maradtam a nemnél, hogy nem olyan.

– Pedig az jó – mondta, és megint a vállamra csapott. Éppen oda, ahol az oltások voltak, de az nem fájt, annyira régen kaptam, csak eszembe jutott, hogy akkor is odacsapott volna, amikor kaptam, s hogy milyen jó, hogy nem akkor jöttünk.

– Majd egyetemre megy, ha a gimnáziumot… – mondta a faterom.

– Ja, ha a gimnáziumot – mondta erre a Pityu bácsi.

– Az unokabátyja is…

– Mi van vele? – kérdezte a Pityu bácsi.

– Egyetemen tanít.

– Egyetemen? – kérdezte és kigúvasztotta a szemét, hogy az aztán lehetetlen, hogy az anyám testvérének a fia egyetemen tanítson, olyan nincsen.

– Igen – mondta a faterom –, a Kertészetin.

– Ja, a Kertészetin, az más, azt még el lehet képzelni – mondta a Pityu bácsi. Különben jó helyen lakunk, ugye? – kérdezte, és keresztbe vetette a lábát, a lábfeje hozzáért a sötétítőfüggönyhöz, aztán a falhoz is egy kissé, mármint a tapétához, de nem lett piszkos, csak egy kis fekete csík maradt ott. Szóval hozzáért, mert annyira közel volt az egyik fal a másikhoz, hogy éppen az a fotel fért el, amiben a Pityu bácsi ült, meg mellette az, amiben a faterom ült, meg hátul egy modern kivitelezésű szekrénysor. Első osztályú, mondta korábban a Pityu bácsi, hazafelémenet meg a faterom, hogy az egész szar farostból van. Ringtunk a vajsárga Zsiguliban, s a faterom csak annyit mondott, hogy farost az egész. Az – nyomta meg az anyám, s hogy különben a faterom nem akar-e az órájára olyan fémszíjat, mint a Pityu bácsinak van. Nem – mondta a faterom. Mért? – kérdezte az anyám. Mert becsípi az ember kezén a szőröket.

– Jó helyen lakunk, nem? – kérdezte megint a Pityu bácsi, hogy mondja azt a faterom, vagy legalább az anyám, hogy igen. Mire a faterom tényleg rábólintott, hogy nagyon jó hely, mert itt van ugye a villamos például (és valóban volt ott villamos, kettő is), meg hogy itt jár még egy csomó busz is, most a számaira nem emlékezett, de biztosan mindenhová elvisz, aztán az is jó, hogy ez ilyen központi hely, hogy pont ennél a fontos kereszteződésnél, ugye ezt mindenki megtalálja, nem olyan, mint azok a kis mellékutcák például Budán a Szabadság-hegyen.

– Hát nem – mondta a Pityu bácsi –, ez azért mégiscsak Angyalföld.

– Jól hangzik még a neve is – mondta az anyám, mire a Pityu bácsi, hogy ennél általában százszor rosszabb helyek vannak. S ő végülis nagyon jól járt, hogy ilyen jó helyen kapott lakást, az emberek többnyire nem járnak ennyire jól. Az anyám, csak hogy nem rossz-e ekkora nagy házban lakni, meg hogy annyira közel vannak a másikok, ez neki szokatlan. Erre a Pityu bácsi, hogy ezt nem csodálja, ez ettől város különben, ezt persze az

anyámnak megszokni már nem is lehet, pedig ebben pont ez a jó, hogy így be vannak pakolva az emberek egy házba, de harmincöt fölött, amennyi az anyám múlt, ezt már nem lehet megszokni, megszeretni meg pláne nem.

Akkor nyeltem egyet, hogy mégis előhozakodok a vécével, mostmár nincs mese. Lenyomtam két nagy pohár jaffaszörpöt. Egyet, mert szomjas voltam, egyet meg, mert nem sajnálták tőlem. Mondta a Pityu bácsi, hogy annyit iszok, amennyit akarok, és látja, ízlik, úgyhogy töltött rögtön egy másik pohárral, s hogy nosza, ne legyek szégyenlős, hajtsam csak föl. És fölhajtottam, de már egy kicsit akkor is kellett, amikor érkeztünk. Erre a Pityu bácsi, hogy csak menjél, gyerek, itt mindenki azt csinál, amit akar, nem kell megtartani az ilyen vendéges dolgokat, érezd magad otthon, mondta, s hogy megtalálom, csak menjek ki a szobából egyenesen. Először a konyhába nyitottam be, aztán egy kis kamrába és harmadszorra valóban a vécébe, ami nagyon praktikus volt, mert egyben fürdőszoba is. Szóval az ember itt több dolgot csinálhat, például fürödhet, mosakodhat, moshat, meg még a vécés dolgok is. Nagyon praktikus hely volt a lakásban. A villanyt tapogattam, és nem volt. Maszatoltam a kezemmel a falon a félhomályban, de sehol a kapcsoló. Persze az ajtót nem mertem nyitva hagyni, mert attól féltem, mindenki hallja, hogy csorog, és úgy kell visszamenni, hogy ismeri például a Pityu bácsi az én csorgásomat, erre gondoltam, és tiszta piros lett az arcom, aztán berántottam magam mögött az ajtót. Vaksötét. Újra kinyitottam. Ott a vécé. Föl akartam hajtani az ülőkét. Hátul egy cső miatt mindig visszaesett. Hogy kell itt csinálni. Gondolkodtam. A lábammal megtámasztottam az ülőkét, behúztam az ajtót, és féloldalasán elkezdtem belecélozni abba az irányba, ahol a kagylót véltem. De már annyira kellett, hogy a sugárméret a maga módján ívelt bele a sötét levegőbe, és hallottam, hogy először a csésze szélén, éreztem is, hogy frecseg, aztán mélyebbre a vécé mögé lövellt. Résnyire nyitottam az ajtót. Ott volt egy tócsa a vécé körül. Gondoltam, hátha más se látja a sötétben, és kiosontam.

A Pityu bácsi éppen azt mondta, hogy milyen kellemesek a szomszédok. Például jobbra egy főorvos lakik. Nagyon finom ember, kezitcsókolomot

köszön a feleségének. Ez azért Budapest – mondta a fateromnak, és megbökte a vállát, a faterom meg, hogy mostmár menni kell, előttünk még a hazaút, három óra és tényleg nem akar gyorsan hajtani, az rettenetes volna, ha valami baleset, éppen a Pityu bácsiéktól hazafelé. Attól féltem, hogy az anyám előjön, hogy indulás előtt elmenne vécére, de nem, mintha már percet sem bírhatnának maradni, máris az előszobában voltak és a lépcsőházban, aztán a kocsiban, s hogy mennyire nagy dolog a metró – mondta anyám, aztán mogyorót pucolt a kocsiban nekem meg a fateromnak. Beletette a faterom szájába az apró szemcséket, a faterom meg rágta, s hogy a metró igen, és hogy kösz – mármint a mogyorót.

Másnap – gondoltam – elmondom a haveromnak, hogy milyenek a pesti rokonok, hogy egy olyan lakásban laknak, ahol át lehet fingani a falon a főorvosékhoz, meg akkora a zaj, hogy szájról kell olvasni, ha az ember beszélgetni akar. Hogy kurva szar hely metróval együtt, és azt nem hiszem, hogy mondjuk Nyújorkban is ilyen lenne egy lakás, azt meg pláne nem, hogy olyan fickók laknak ott, mint a faterom unokatestvére, akinek a Korda György a rokendrol, és élőben legfeljebb a Zárai-Vámosit hallotta, aki olyan buzi esztrádot énekel, s csak annyi érdekesség van benne, hogy egyszerre van férfi meg női hangja. De nem ezt mondtam, hanem hogy tapétás. Mi az? – kérdezte a haverom.

– Hogy olyan papír van a falon. Mintás.

– Mintás?

– Igen – mondtam, a haverom nem szólt semmit. Valamit gondolt, hogy milyen az a mintás, én is hallgattam, nem akartam elrontani a valósággal.

Nyáron lejött a Pityu bácsi fia a nagymamájához, a Pityu bácsi mamájához, mert azt mondta, hogy ő szokott nyaralni, nem úgy, mint mi, akik mindig ott vagyunk, ahol vagyunk. Ő nyaral, és odajön, ahol mi vagyunk – mondta. Szar ez így – mondta minden nap, hogy szar ez így nekünk, hogy soha nem nyaralunk, mert például itt van ő, egész nyáron a nagymamájánál nyaral. Egyszer a haverom mondta, hogy tulajdonképpen

mi egész évben nyaralunk, mert mi mindig ott vagyunk, ahol vagyunk, egy igazi nyaralóhelyen, s ezt az is bizonyítja, hogy amint kitör a nyári szünet, mindjárt jön ő is, mármint a Pityu bácsi fia, hogy nyaraljon. Mire a Pityu bácsi fia azt mondta, aki nyaral, az mindig azt csinálja, amit akar, mi meg nem csinálhatjuk, csak azt, amit máskor is. Például, neki nem kell vacsorára menni meg ebédre, és van egy saját bőrfocija. Ilyen focija csak egy nyaralónak van, meg kempingbiciglije.

– Értitek – mondta a Pityu bácsi fia a nevében benne van, hogy nyaral az ember: kempingezik. Különben, ha akartok, focizhattok velem, a labdámmal, de csak az persze, akivel én is szívesen focizok, nem akárki.

– Például ki nem? – kérdezte a haverom.

– Most olyan nincs – mondta de csak azért, mert most ő így döntött, hogy ne legyen olyan.

Másnap átjött hozzánk. Kiabált, hogy engedjük be. A haverom már ott volt. Beengedtük, mégiscsak a faterom unokatestvérének a fia, a bőrfociról nem is beszélve.

– Nem másszuk meg ezt a szénakazlat? – kérdezte az udvarban a szénakazal előtt.

– Azt nem szabad – mondtam.

– Hogyhogy?

– Úgyhogy nem.

– Nekem ezt nem mondta senki.

– Mért mondta volna, senki nem tudta, hogy idejössz.

– Akkor én fölmehetek – mondta.

– Szerintem ne menj föl – mondtam, mire a haverom is, hogy ezt nem szoktuk, meg ez nem a ti udvarotok, és majd le fognak engem cseszni azért, mert megengedtem, és akkor is azt fogják hinni, hogy megengedtem, ha azt mondod, hogy magadtól, és én szóltam. Nem érdekel, nekem lehet – mondta, és nekivetette magát a kazalnak. Belekapaszkodott a kilógó szénacsomókba, és lassan araszolva néha visszacsusszanva haladt fölfelé.

– Na itt vagyok – kiabált diadalmasan, amikor fölért –, gyertek föl! Be vagytok szarva? Mi? Nem mertek?

– Nem szoktunk – mondtam, erre ő, hogy mert szar gyávák vagytok. Itt mindenki gyáva, ott Angyalföldön, ahol lakik, ott mindenki bátor. Elkezdett rugózni a kazal tetején. Hanyattvágta magát föl-le, hasra, hátra, mindenhová dobálta a testét. Ez baromi jó, kiabált, s hogy úgy látszik, mindenki gyáva ebben a faluban, csak ő bátor.

A nagyfaterom mindig úgy szokta kiszedni a szénát, amikor vitt az állatoknak. Volt egy nagy fonott kosara, azt telepakolta, a kosár oldala fölé magasodott a széna. A kazal olyan volt, mintha sapkája volna vagy egy kiugró eresze. Az elejéből alul ki volt szedve, csak a fedele volt meg. Oda szokta beállítani a nagyfaterom a szénahúzó villáját. Jó kis acélszerszám erős vascsáklyákkal a végén.

A Pityu bácsi fia csak ugrált, mi meg a haverommal hallgattunk.

Nem akartunk mindig beszélni.

Lassan jutott egyik helyről a másikra. Volt tíz perc, mire abba a végébe keveredett, ahonnét a nagyapám a szénát szokta hurcolni. Először olyan volt, mint mindenütt, talán egy kicsit jobban rugózott. A harmadiknál csusszant meg az eresz, aztán hirtelen szakadt le a kazal oldalán, a Pityu bácsi fia homlokkal követte lefelé, még nevetett, hogy milyen jól megcsúszik az egész, milyen finoman siklik, mint egy szánkó, amikor aztán a szénahúzó villa egyik csáklyája elkapta a bal szemét, és a szemüregen át beleszaladt az agyába – mondták később az anyjának, a középső csak kicsit fúródott a homlokcsontba, s a szélső nem is sértette komolyan, alig karcolta a bőrt.

– Te tudtad? – kérdezte később a haverom.

– Mit?

– Hogy ott van.

– Igen.

– Mért nem szóltál?

– Nem jutott eszembe.

7. A BOGYÓSGYÜMÖLCS

Szedtem a bogyósgyümölcsöt, mert a faterom azt mondta, hogy szedjem a bogyósgyümölcsöt, aztán így minden megoldódik. Ez majd megnyitja nekem a világot – mondta, mert az ő szemében ez volt minden: a bogyósgyümölcs. Bogyósgyümölcs-arányban nőtt neki a világ, és állandóan azon törte a fejét, hogyan lehetne a határban még egy hektárnyit ültetni, holott amerre csak nézett az ember, mindenütt bogyósgyümölcs, s ha becsukta a szemét, akkor is bogyósgyümölcstáblák kúsztak a szemhéj alatt. És otthon is, ha elhagyta a bogyósgyümölcsültetvényeket, hatalmas lexikonméretű könyveket tanulmányozott a különféle bogyósgyümölcsök termesztéséről, az öntözésükről, ami szinte külön szakma – mondta az apám, mármint az öntözés –, de ő ehhez is ért, ezért olyan szép a határ, zöldellnek meg piroslanak a bogyósok, akár a hegyek felé állsz, akár az Ipoly völgyének veted a tekinteted.

Szedtem a bogyósgyümölcsöt, hogy veszek majd belőle farmergatyát a tangón. Mondta az apám, hogy csak szedjed, aztán elmehetsz akár Párizsba is, és megnézheted a Picassót, meg a Bakot – így hívta a Braque-ot, hogy bak, később aztán formált rajta, hogy a bak Picassót, amiből végül vak pikasszó lett a süket Beethoven mintájára.

Szedtem, persze a lehető legkisebbet, a ribizlit, pirosat meg feketét, a piros savanyú volt, a fekete rém büdös, aztán ha a legkisebb elfogyott, akkor a legszúrósabbat, a málnát. Ezekből összerakni egy farmernadrágot csak rendkívüli, különösen fejlett fantáziával lehetett, de a párizsi úthoz még az is kevés volt, a bogyós-gyümölcsalapú párizsi út valójában teljességgel elképzelhetetlen volt. Hogy a világ és a szabadság, minden, amit az élet jelent, az benne lenne ezekben az apró, kétnapnyi szedés után kifejezetten ellenszenves bogyókban – hogyan is hihetné el egy fejében kozmikus méretű gondolatokat forgató kamasz. De mert más megoldás nem mutatkozott, s a faterom is olyan lazán ugrált bogyósgyümölcsből párizsba, párizsból bogyósgyümölcsbe, mint a nyári fürdőzők: vízbe be,

vízből ki, még úszógumit sem vett, óvatosságból mondjuk. Tehát más utat nem lelhettem, szedtem, mert ha ősszel felmegyek Pestre gimibe, tiszta égés, hogy nem lesz farmerem, mert az én faterom bogyósgyümölcsöt termeszt, nem farmert, mint az ottani fiúké, akik csak kimennek a gardróbba, és leszakajtanak egy frissen nőtt farmert a vállfáról, aztán gyerünk neki az életnek. Én meg majd égek ott a VOR-os trapézomban, aminek még a gombjai is annyira, mondjuk azt, föltűnően vagy hivalkodóan cikik voltak. Egyáltalán ez az egész Vörös Október eleve olyan volt, mint egy orosz ipartelep, aminek egyik részlegében traktort gyártanak, a másikban ruhát, aztán a különféle részlegek kiegészítik egymást, az ülésekre ráteszik a megmaradt öltönyszövetet, a kimaradt alátéteket meg fölvarrják a trapézgatyákra gombnak, mert az enyémen pont olyanok voltak, mint egy tizenkettes anyacsavar alátétei.

Nem hagytam hát föl a szedéssel, rendületlenül töltögettem a ládákat mindennap ájuldozva a rekkenő hőségben, mert az egész határban egy zsebkendőnyi árnyék sincs, hiszen ezek a bogyósgyümölcsök éppen úgy vannak kitalálva, hogy az ember hasát jól összekaparják, de árnyékot, még véletlen se adjanak. Szedtem, hogy a párizsi út előtt csak úgy közbevetőleg megveszem a farmert. Lévisz volt a terv, nem szerettem volna alább adni, mondjuk, hogy riflét, az nagyon elvette a kedvemet a szedéstől, ha eszembe jutott, hogy nem lesz a méretemben lévisz, mert olyan nagyon vékony vagyok. Lesz – így döntöttem, kimegyünk a tangóra, és veszünk hétszázért, ha alkuszunk, vagy hétötvenért alku nélkül. Ugyan, semmi az egész. Pár mázsa málna, kétszer annyi ribizli, mi az nekem – mondta a faterom, csak rá kell koncentrálni, és nem abbahagyni, mondta, mikor odajött, és néhány marékkal fölszaporította a mennyiséget, aztán továbbállt, hogy megszemlézze a hatalmas bogyósgyümölcsbirodalomban miféle apró-cseprő ügyeket kell elintéznie az uralkodónak.

Téptem a ribizlit, zizegett a levél, karmoltak az ágak, telt a láda, s közben lejátszottam csak úgy fejben Hendrix Wight-szigeti koncertjét, és láttam, ahogy a gimiben erre táncolok a csajokkal, *Johnny B. Goode-ra,* vadul ritmusra megy a testem, mintha én tépném a gitárt, mintha az én

ujjaim szakítanák ki a hangokat a gibsonból. A csajok meg összesúgnak, fú, de jófej ez a fickó, de baromi jófej, nem is gondoltuk, hogy vidéken ennyire jófejek vannak. Akkor már beértem az érzelmesbe, a *Voodoo Chile* ment. És mindenki járni akar velem – gondoltam így a zene fölé –, még az is, aki nekem tetszik. Kapkodtam a szememet ritmusra, lement az A oldal, nem kellett megfordítanom, máris jött a B a *The Queennel,* közben markolásztam a fekete ribizlit, nem is éreztem, milyen rohadt büdös. Annyira belefeledkeztem az egészbe, hogy hirtelen, mintha hosszú bozontos hajam volna, ami beleesik most a tánctól a szemembe, szóval fogtam, először egy látványos nyakrántással csaptam hátra a hajamat, aztán a kezemmel, olyan laza hányaveti mozdulattal, ahogyan elképzeltem, hogy Amerikában csinálják, azok a fiúk, akiknek hosszú fürtös hajuk van, akik ott a woodstocki koncerten meztelen fürödtek, olyan nagyon szabadok voltak. Ha nem akarták, meg sem hallgatták a Hendrixet, mert annyira szabadok voltak, hogy akkor hallgattak csak Hendrixet, amikor kedvük tartotta, nem úgy, mint én, aki minden adandó alkalommal, ha lehetett, meghallgattam a Wight-szigeti koncertet, mert megvolt egy haveromnak. Ügy nyúltam a hajamhoz, a kétcentis rövid hajamhoz, azzal a szabad amerikai mozdulattal, és akkor egész estig és hazáig az úton mindenki látta a ribizlileves kezemmel összecsíkozott arcomat, ahogyan hátrasimítottam a képzelet fürtjeit, és indián lehettem legfeljebb, ha már amerikai, egy rezervátum rabja, aki a szégyen elől a képzelet mámorába menekül.

Anti júniusban még úgy tűnt, az idők végezetéig tart, hogy az utolsó ítélet engem ott fog érni a ribizliföldön, s a Hendrix majd odajön és kiveszi a fejemből a lemezt, és ott eljátssza élőben az *Astro Mant,* az a folyamat, amit a végtelen szinonimájaként éltem meg, most bevégződött.

Eljutottunk az utolsó málnatőig, a legvégső ribizli-bokorig. És apámnak, az igaz út kijelölőjének diadalt hozott ez a nyárvég: ahogyan azt ő mondta, összegyűlt az összeg, a lévisz ára. Átszámoltam, kezdve a kicsikkel, haladva a nagyobb címletek felé és fordítva: így is, úgy is pont annyi, a lévisz ára, meg egy kicsi még. Hátha fölment közben – gondoltam, jó az a

negyven-ötven plusz, sose lehet tudni. Éppen az utazást tervezgettem, hogy faterom mostmár bepakolhat a romlottvajszínű Zsiguliba, aztán irány a tangó, amikor a bátyám, aki éppen négy évvel volt öregebb, szóval jött, hogy kapott az egyetemről papírt.

– És, mi van benne – kérdeztem izgatottan, mert ez olyan fontos dolog volt akkor, ha valakit fölvettek az egyetemre, szinte már kint volt, mondjuk, Amerikában nem, de például Bulgáriában, végülis az is külföld.

A bátyám persze nem válaszolt, elég gyenge poén, de testvérek között elmegy, elfordult, mintha nem akarná megmondani, holott majd kidurrant, hogy végre elmondja, de azért akarta a kuncsorgást, úgyhogy én megint belefogtam, hogy na, mit írnak, meg hogyan. Végül a harmadik nekirugaszkodásommal beérte, és virító büszkeséggel az arcán kibökte:

– Fölvettek!!!

– Fú, de frankó – kiáltottam –, de marha jó, akkor együtt leszünk Pesten, ez aztán tök jó.

– Hát ez azért nem annyira egyszerű – mondta a bátyám –, mert van még előtte az a rohadt katonaság, és egy évig most oda kell neki mennie, mert alkalmas, és ő nem tud olyat csinálni, hogy mittudomén dilis vagy szívbeteg, mert nincsen neki érzéke az ilyen hazudozáshoz, úgyhogy marad az egy év, augusztusban már be is szokták hívni az ilyeneket, előfelvételiseket – mondta –, és különben arra gondolt, hogy ha már ő úgyis elmegy egy évre és katona lesz, szóval amúgy sem használná, meg egy év múlva biztosan meg is hízik, a katonák mind meghíznak, mert állandóan eszik azt a szar kenyeret és akkor neki biztosan másikat kell vennie, meg különben is minek álljon a szekrényben, szóval nekem adná a léviszét…

Én néztem rá úgy elhallgatva, mint akinek befúj a száján az orkán, és nem enged onnét ki még párát sem, nemhogy szavakat…

– Nem örülsz neki? – kérdezte aztán a bátyám, de én még mindig nem tudtam se szólni, se arcra olyan boldognak látszani, mint aki éppen most kapott egy originál léviszt, pont jó koptatással, csak járt az agyam, hogy milyen hülyeség az a bogyósgyümölcs, mekkora nagy baromság az egész,

hogy most ráadásul olyan, mintha képes lennék, csak a bogyósgyümölcsszedésért bogyósgyümölcsöt szedni, csak azért. A bátyám persze nem értett semmit, mégiscsak nekem adta a léviszét.

Ilyenek ezek a nagytestvérek, mindenüket odaadják, annyira rendesek, s aztán egy óvatlan mozdulattal, csak úgy a cipősarokkal felborítják az egész világot.

8. AZ ISTEN

De tud szaladni az a vajszín Zsiguli, mikor a bogyósgyümölcskertész telitalppal beletapos a gázba. Szaladt mellette az Ipolynak, aztán mellette a Dunának, vitte a bogyósgyümölcskertész feleségét meg a bogyósgyümölcskertész legkisebb fiát szerencsét próbálni a városba.

Ültem ott a hátsó ülésen, néztem, amint elmaradnak a málnaföldek meg a ribizlitáblák, végül még egy eperültetvény is, aztán ott ringtunk a nagy ismeretlenben, ahogyan a szovjet termék ringani tud a magyar utakon.

Azért persze nem kérdeztem ilyeneket, hogy Idösapám, messze van-e még? Apám meg erre nem mondta, hogy: Hát biz. Ezután aztán nem kérdeztem, hogy Idösapám, oszt merre? A faterom meg nem mondta: Arra-e. Mert bár népiek voltunk, de teljesen normálisan beszélgettünk egymással, mint minden más család, vagyis hallgattunk.

Egyszer a faterom, már épp a Duna fölött voltunk, az Erzsébet hídon, résnyire nyitotta a száját, meg köszörült, a dunai levegő ráhúzódott a koronákra, mert koronát viselt a faterom, hármat is. Nem válogatott, mint az a régi elđd, hogy no most a bizánci császártól nem kell, meg a friccek is húzzanak a vérbe, a faterom mind a hármat elfogadta. Ilyen világ volt ez. Akkor mindenki herceg volt, meg gróf, a faterom pedig egyenesen király, de ez nem volt egyáltalán olyan zavarbaejtő, mert diszkréten, a szájában viselte a koronákat. Igazi arisztokrata volt, annyira, hogy például az ötvenes években ki sem kellett telepíteni, mert már eleve kint volt. Ilyen volt a faterom. Amikor a kopasz Rákosi elvette a budai palotáját, és odaajándékozta a Farkas Mihálynak, csak röhögött. Nem mondta még azt sem, hogy ejnye-ejnye, meg hogy forróvizet a kopaszra.

És azon is csak nevetett, amikor a budai palotában Farkas Mihály szívószállal szopta be a magyarság vérét és egyáltalán nem érzett kárpótlást meg elégtételt, amikor ez a vérnősző barom vérmérgezésben elhullott. Mindössze abban látszott némi fintorgás, hogy a rákot élete végéig daganatos megbetegedésnek nevezte, ha egyáltalán rákényszerült,

hogy szóba hozza. Választékos beszédéért különben megkímélte az úr ettől a halálos kórtól, s egy egészen mással seperte ki az életéből, olyan betegséggel, aminek a nevében szerepelt a vese, ami nem egyszerűen egy szép szerv, de a magyar nyelv egyik legszebb szava is, s a medence, amiről pedig minden magyarnak a hazafiság jut az eszébe, pláne ha király.

Megnyílott hát ott az Erzsébet hídon a koronás száj, de aztán nem mondott semmit. Nekivágott a faterom a Hegyalja útnak, szó nélkül, direktbe, aztán a Meredek utcának, csak úgy vonyított a vajszín paripa, s engem, a bogyósgyümölcskertész legkisebb fiát ebből a vonyításból helyeztek aztán át a sashegyi kollégium huszonkettes szobájába.

– Nem rossz hely – mondta a faterom és kinézett az ablakon, éppen a hegykalapra nyílt kilátás, a sziklákra.

– Nem – mondta anyám. – Tényleg nem rossz hely.

– Meg csendes is – mondta a faterom.

– Az – mondta az anyám. S aztán az ablakról egy hirtelen, sportos nyaktekeréssel egyenesen az ajtóra néztek, hogy az emeletes vaságyak nehogy bejátsszanak a komfortérzetbe. Megnyugodva indultak a nyílegyenes tekintet után, és otthagytak a sashegyi kollégium huszonkettes szobájában a román gyártmányú barna műbőrtáskával, annak markolásztam a fülét egész estig, mert nem volt más biztonság a tizenkét ágy zegzugában, csak ez a román műbőr.

Így menekülni meg a bogyósgyümölcsültetvényektől, mint Jónás a tenger elől a cetbe, hogy kortyolás a sós lébe, aztán meg bele a büdös, sötét latyakba. És jött az este, s tényleg olyan volt, akárha ott élnék: belül egy hatalmas állaton. Mintha valaki tíztől fokozatosan nyomná föl a volumét és a szuszogások, harákolások végül száz watton mennének, ahogy a *Voodoo Chile* a Wight-szigeten. Bekapcsoltam belül a lemezt, de nem bírta semmi túlüvölteni a cet belének hangjait. A párnát rátekertem a fejemre, meg a paplant, de mostmár az agyam, mint egy rossz tészta vette az adást és lejátszotta nekem az egész éjszakát. Végtelenített szalagon, láttam is, hogy csak pörög a magnó, és mindig újra belenyomja azokat a rettenetes

hangokat a fülembe. Aztán hirtelen, szinte véletlenül átlendültem egy másik világba. New Yorkban voltam egy lakásban a hatvanadikon, mert ott úgy vannak a házak, hogy ötvenkilenc emeletet csak azért építenek, hogy a hatvanadikra költözhessen az ember, csak a magasságért, annyira gazdagok, és nekem is ott volt lakásom. Általában aki számít, annak ott van lakása. Csak olyan kinézetű fickók voltak, amilyen én is szerettem volna lenni, másokat meg se hívtam volna, hosszú haj, kockás flaneling, bőrzakó. Minden olyan lazán feldobva a testre, ahogyan csak a szabad emberek hordanak cuccokat, hogy még a gombolásból is látszik, meg a gallérból is, hogy szabadok. Én álltam középen – ki az a hülye, aki az álmában nem áll középre –, éppen egy új zeneművet mutattam be, amit szuszogásokból, harákolásból, böfögésből, tüszkölésből, gyomorkorgásból írtam, és mindenkinek le volt esve az álla, egészen a szegycsontjára, a sok szabad amerikainak. Az istenit, ilyeneket mondtak, én meg, hogy ez aztán az igazi népzene, hogy ez a teremtéssel lett megkomponálva, s a hangok elhelyezésekor a csillagtérképet vettem, mint a világ eredendő rendjét, alapul. A sok szabad ember meg csak hogy azistenit – mondogatták, s közben ki-be pöfögtek a marihuánás spanglival. Vandöful – mondta egy gombszemű lány. Én egyáltalán nem értettem angolul, de nem akartam szó nélkül hagyni, mert annyira szépek voltak a szemei, meg a szája, ahogyan mondta, hogy vandöful.

Megfogtam a kezét, az arcához dőltem és oda, inkább a szemébe, mint a fülébe, odantondtam, hogy Mics Micsel on drarnsz. A lánynak elhomályosult a tekintete, vandöful, mondta, s már pont meg akart csókolni, amikor sziréna húzott bele a New York-i estébe. Jönnek – így kiabáltak, és nyissuk ki az ablakokat, meg dugjuk el az anyagot, ezt kiabálták. De minden késő lett, az ajtót már be is törték, és a kutyák éppen nyomultak, a nevelőtanár majd leharapta a fülemet, olyan közelről üvöltött bele, hogy reggel van, és azonnal takarodjak ki az ágyból, mert a drótsodronyon keresztül rúgja szét a tökömet. Behangosított egy szokol rádiót a hírekkel, s az egész New York-i estének vége lett. A barátaimat

elvitte az efbiáj, én meg ott maradtam egyedül az innenső időben a zenemű hangszereivel, a tizenegy fiatal játékossal.

Én senki vagyok. Az elsősök senkik – mondta a harmadikos, s hogy aki azt hiszi, nem senki, az majd megtanulja, hogy senki, mert nekik megvannak a módszereik, mondta, de nem tudtam, mit akar ezzel, hogy módszer. Megvernek – erre gondoltam, ahogyan mi is megvertük a Herner Ferikét, amikor jött azzal, hogy rendőr a faterja, de nekem nem az – gondoltam meg különben se jönnék azzal, hogy micsoda az én faterom. A bogyósgyümölcskertész amúgy eleve tökhülyén hangzik, azzal biztos nem mennék semmire. Nem szóltam semmit, nem akartam, hogy megverjenek, mert megverik, aki szól valamit.

Azt hittem, megverik, mikor este odaült mellém a harmadikos, meg egy negyedikes, hogy beszélj valamit, mongyál már valamit, mi a faszt hallgatsz, mit gondolsz, ki vagy te bazmeg, no kicsoda – mondták, én meg makogtam, hogy nem tudom, mit kéne mondanom, ők meg csak: beképzelt gyerek ez bazmeg, ez nagyon beképzelt gyerek, azt hiszi, ő szarta, mer azt mondták neki otthon, az apja meg az anyja, hogy ő szarta, mondták, a többiek meg nevettek. Ebben a nevetésben indultak rá a testemre, begyakorlott mozdulatokkal. A negyedikes lefogta a lábamat, a harmadikos meg kikötözte a karomat a vaságyhoz nadrágszíjjal, aztán a lábamat is, ezt már ketten, teljesen kifeszítettek az ágyvasak közé, lerepítették a pizsamámat, és körömheggyel végigverték a hasamat, ritmusra (Mics Micsel on dramsz), figyelték egymást. Tenyérrel meg tenyérháttal jöttek a nagyobb ütések, a hasbőr egyre pirosabb lett, egyre vörösebb, mint egy május elsejei felvonulás, foltok és duzzanatok… Én meg csak azért, hogy ne ordítsak, és ne ömöljön a könnyem, arra gondoltam, hogy most nem fog az én könnyem kicsorogni, és nem fog az én hangom megeredni. De ők egyre verték, mikor látták, hogy nem üvöltök még, nem volt elég a vörösödő bőr, a könyörgést, a zokogást akarták hallani. Amikor nem, a nadrágot rántották le, és elkezdték az ágyék körüli helyeket fogdosni, hogy fölhevüljön ott a test, és a fiú

szíjakba fogva keveredjen át a szép érzésekbe, a fájdalomból abba, amit mindenki annyira akart. Hogy a fiú most átélje: szeretik, s megtörténik a legszebb ott a szíjak között. És amikor éppen ez van, akkor vihognak persze, meg röhögnek, és leköpik ott a többi fiúk a szobában. Te hülye buzi fasz, mondjuk ezt mondják neki, hogy köcsög, fasz, és ráköpnek a testére, a pirosra vert bőrre. De a test nem működött. Csak feküdt ott élettelen, a percek teltek, de semmi érzést a fájdalmon kívül nem lehetett onnét kicsikarni. Nincsen ebben a gyerekben vér – kiabálták –, nincsen bazmeg benne vér.

A főnök szemben ült egy ágyon. A lábai lemaradtak a kisgyerekkorban. Ilyen volt. A felsőtest, akár egy súlyemelőé. Utolsó foglya volt annak a szörnyű betegségnek, amitől az anyák úgy sírtak, hogy megrepedt az üveg a konyhaszekrényben. Az izmos karok rakosgatták a vézna lábacskákat ide-oda, a test mellé és alá. Ott ült, mintha törökülésben, s a körmével vakargálta a lábujjai közét, azt a megkeményedett koszmós bőrt, amit az esti fürdővíz föllazított, kaparta, és a körme hegyén összegyűlt darabokat a szoba közepére pöckölte. Ura volt ennek az apró birodalomnak, mindenek tudója és őre. S ahogy két pöckölés között megállt a kéz, mintha akarna valamit mondani, de mégsem. Annyira nehéz egy istennek, kimondani, mit kell tenni, miért és mivégre. De mindig nekigyürkőzött, hogy na most mond valamit ezekben az ütés-zajokban, ezekben a hascsattogtatásokban, hogy: írmagodat is eltörlöm a földről, mondjuk ilyet, vagy hogy megbűnhődtél, elég volt, vagy eddig volt özönvíz, de mostmár nincsen, mert elfogyott az eső, vagy valami ilyen istenfélét. De nem. Csak pöckölte a bőrgalacsinokat. Aztán egyszer mégis, hogy elég volt. Azt mondta, elég volt, lehetek a szolgája.

Egy az angyalok közül, mondta, és pöckölte a galacsinokat, a harmadikosok meg bontották ki a karjaimat a szíjakból, és a lábam. Nem mondtam, hogy megmentőm. Nem rohantam, hogy élettelen lábai elé vessem magam. Fölhúztam a ruháimat, kimentem a vécére, és ott buktam el az agyonhugyozott kagyló előtt, bár nem voltam angyal. Néztem az

arcom a porceláncsésze vizében. Egyedül voltam. Nem vigyázott rám az isten.

9. A NAP

Nem betegség az – mondta a haverom hogy a lányoknak van az a nagy barna karika a mellükön, azzal a kiálló izével – mutatta az ujjával hanem az a rendes. Mondta, és próbált életet verni belém, mert a bor meg a lány melle együtt annyira rosszul hatott, hogy ott görnyedtem a zongora lába mellett, a homlokomat odaszorítva a hideg politúrhoz. Most láttam először, mert az anyám nem mutatta meg az övét, ez nem volt nálunk szokás, ez a mutogatás, és fényképen se láttam. Vidéken még fekete-fehérben se jött le, nemhogy színesben.

Homlokkal neki a zongoralábnak görnyedtem, mert azt hittem, ez a mellrák. Hogy van ez a lány, akit különben egyáltalán nem szerettem, csak ki lehetett próbálni, milyen meztelenül, legalább képre, szemre, hogy ez a lány már ennyire fiatalon megkapta, vagy örökölte az anyjától. Hogy bejött neki a rossz gén a szülőktől vagy a körülményektől, mert rémesen éltek. Egy szobában Vácon. A falon a Demjén képével és az Abbával. Bent lavór, kint kút. A lány ágya mellett egy kisebb. A testvéremé – mondta, s hogy azért vannak az autós képek kiragasztva. A faterja a cementgyárba jár, meg a muterja is, abba, amiről tanultunk a suliban. Hajnalban mennek – mondta fölkeltik őket, az anyja lökdösi meg, a testvérét is, és hat, mikor hazaérnek, akkor szokott az anyja főzni, az apja meg inni. Beláttam a konyhába. Az asztal körül vasrudakból piros műbőr fedéllel négy hokedli. Azt mondja, hogy a faterjáék csinálták a gyárban, jó olcsón kijöttek, tulajdonképpen csak leitták magukat a hegesztővel, annyi volt az ára.

Néztem a lányt, ez a lakás van a szemében, a ragasztócsíkok, a kapcsoló körüli foltok, a raszteres fényképek, s a mellén meg ott hordja a rákot, amit megmutatott nekem, ahogyan a lopott ékszert, ahogyan az emlékkönyvek titoksarkát a kislányok. Kigomboltam a blúzát, nézett a kezemre, aztán az arcomra: ezt csinálhatom, mert ő beteg. Aztán kortyoltam a borból, és újra rá a nyitott titokra. Félve köröztem a hason a tekintetemmel, s csak lassan érkeztem a mellhez. Próbáltam hozzászokni a rákhoz, de amikor elértem a

barna foltot, megint begörcsölt a gyomrom. Menjen el ez a lány – ezt gondoltam, és félve, hogy ne lássam többet azt a helyet, visszazártam a beteg testen a blúzt. Ő pedig megnyugodott, hogy nincsen tovább, hogy nem folytatódik, mert nem tudott annyira beszélni, hogy megmondja: nem akarom. Minden végigszalad, akadálytalanul – azt hitte, ahogyan az utcából a fiúkkal, mert nem tud olyat mondani, hogy ne bánts, még gyerek vagyok. Egy csomó szót nem ismert, ha olyanokat kellett mondani, akkor hallgatott, és nézett a számra, ahogyan a némák.

Így szerettem meg az Annát, hogy már láttam női mellet.

Szerelmesnek lenni az Annába ez tulajdonképpen közösségi ügy volt. Aki nem volt az Annába szerelmes, valójában nem is létezett, úgyhogy mindenki szerelmes volt az Annába. Persze amikor este behunyta az ember a szemét, és erre a szerelemre gondolt, egyáltalán nem tűnt úgy, hogy ott áll sorban az egész osztály, meg az iskolaválogatott, meg a színjátszókörös fiúk, amikor így megjelent a lány, nem volt ott más, csak egyetlen fiú. A többiek nem is látszódhattak abban a hatalmas fényességben, amit ez a lány árasztott. Még fekete üvegen át is alig lehetett ránézni, annyira fényes volt. Akár a Nap. És a Nap élt, mint egy igazi lány, tündöklő karjaival kirajzolta a bolygók pályáját, olyan tökéletesen, hogy ne lehessen karambol a galaxis útjain. Ez lett volna a kozmosz rendje, ha mindenki helyesen mérte volna be a távolságát, ám örökös huzavona volt, ki melyik pályát foghatja be, s összevesztek a távoli égitestek a közeliekkel, előjogokat követelve maguknak. Ejnye-ejnye, ugyan-ugyan – mondta ilyenkor a tündökletes égitest, s mindenkinek megnevezte a feladatát, hogy ez a kicsiny birodalom megmeneküljön az összeomlástól, káosztól, forradalmaktól.

Egy tavaszi délelőtt éreztem ott az osztályban, hogy rám veti sugarait a Nap: éppen rám. Néztem jobbra, aztán balra, és nem volt ott más. Lesütöttem a szememet – nem volt nálam a sötét szemüvegem, amit álmaimban hordtam. Akkor mondott valamit, mondjuk, hogy szia, vagy hogy vagy – ilyesmit, de az úgy volt megformálva dallammal, szóval

abban minden benne volt, hogy lehetek például a szolgája, hogy cipelhetem a táskáját, elmehetek vele a fogorvoshoz, meg haza is kísérhetem. És ettől a naptól kezdve, mint egy csatolt küldemény ott lihegtem reggeltől estig az Anna oldalán. Szinte röpködtem, ha valami nehezebb feladattal sújtott, mondjuk, cipeljem haza a bevásárlószatyrot, teli egész hétre mindenféle szar szódákkal meg üdítőkkel. Az aviatika törvényeit megkérdőjelezve, én csak súlyokkal megpakolva tudtam repülni. Ha nem volt nálam semmi plusz, szabályszerűen a földbe cövekeltem, mint egy közönséges lámpaoszlop, amiről nem a repülést, de a legegyszerűbb gyalogmenetet sem lehet elképzelni. És a Nap megcirógatott fényes karjaival, és mondott mindig nekem egy olyat például, mikor elváltunk, hogy szia, amikor meg találkoztunk, akkor meg egy olyat, hogy Szia. És annyi minden benne volt ebben a szóban. Mintha azt mondta volna, hogy csinálj már valamit, aztán megfoghatod a kezemet, meg tisztára meg is csókolhatsz – teljesen úgy hangzott, hogy hívjál el valahová, és csókolj meg.

Az alagsori zongoratermet néztem ki. Másnap – a tervnek megfelelően – odamentem a Naphoz, és lehívtam suli után a zongoraterembe. Úgy tudok zongorázni – mondtam neki –, mint a Bartók, olyan állati moderneket. Tényleg – mondta, vagy azt, hogy szia, már nem tudom, de levittem a zongoraterembe, és felcsaptam a zongora fedelét, magabiztosan, ahogy előző délután begyakoroltam, és belevágtam a billentyűkbe: tajng-pájng, bajng, csak úgy bőgött a hangszer. Főleg a fekete billentyűket ütlegeltem, mert azok voltak a félhangok, s valahogy azt képzeltem, csak a félhangok modernek, az egészek azok konzervatívak, akadémikusak, s egy igazi korszerű zenész tudomást sem vesz a fehér billentyűkről. Majd kiszakadtak a falak, amikor belépett a haverom.

– Mi a faszt csináltok itt a zongorával? – kiabált. – Kiszakadnak az ablakok.

– Kit érdekel? – mondtam vissza, és még egy utolsót belecsaptam a hangszerbe. A haverom meg, hogy te tudod, kinek a zongoráját vered szét? Tudod te, kiét?

– Mondom, a gimiét. Mire a haverom, hogy nem úgy, hanem hogy ki gyakorol rajta.

– Ja – mondom –, arra a nyomott fejű gyerekre gondolsz?

– Az tudod te, kicsoda?

Bámultam rá, nem is értettem, mért érdekes, hogy kicsoda.

– Na bökjed már ki?

– Az – kis szünetet tartott –, az a Schiff András.

– Mér, ki az a Schiff András – kérdeztem –, meg mér kell ezt úgy mondani, mintha ő lenne a Sztravinszkij, mondjuk?

– Tudod te, ki a Schiff András? – nyomta tovább a kvízt.

– Ki az? – kérdeztem kicsit közömbösen.

– A Schiff András – mondta a haverom, rápislantva közben az Annára –, az a Kocsis Zoltán testvére.

– Tényleg? – mondtam csodálkozva, pedig egyáltalán nem zavart, hogy más nevük van és testvérek. Budapesten minden lehet, nem úgy, mint vidéken, ahol semmi. Csak az zavart, hogy most én ezekkel a testvérekkel itt ki lettem rekesztve az egész zenei világból. S ezt tovább erősítette, amikor a haverom leült, és lazán lenyomott egy zongoraszonátát, mondjuk a Mozarttól. Az Anna álla úgy esett minden hangnál egyre lejjebb, mintha gumival lenne csak a fejhez fércelve, ami most kezd éppen lefáradni. A haverom meg leverte az utolsó hangot, aztán mintha rugó lett volna alatta, kilőtte magát a zongoraszobából, hogy mennie kell. Nem mertem az Annára nézni, nem akartam látni azt a hülye áhítatot, ami a Mozartnak szólt és rajta keresztül a haveromnak. Sietnem kell – mondta váratlanul –, mert van még az a rohadt mosogatás, mielőtt hazaérnek a szüleim. Megmarkolta a válltáskáját, és elindult, én utána, hogy elkísérjem, mint máskor. Föl a lépcsőn, át az udvaron, le a Sionon, és közben hangosan, szinte kiabálva magyaráztam, milyen szörnyű, hogy valaki tíz évig tanul zongorázni, és csak egy szar Mozart-szonátáig jut el, mint a haverom. S hogy ez a zongoratanítás csődje, minden eredeti művészi erőt kinevelnek az emberből, hogy ráállítsák valami unalmas szarra, mondjuk a Mozartra. Magyaráztam, hogy legalább néhány centit lefaragjak a haverom

diadalából. Aztán megjött a busz, az Anna meg mondta, hogy ne menjek vele, mert úgyis annyira siet. Így maradtam a nyolcas megállójában, azzal a sok mindennel, amit a Mozartról, meg a zongoristákról mondtam az Annáért.

Másnap megint a zongorateremben tartózkodtam, újabb menet, Anna ledobott táskával a padon, amikor bejött a haverom. Határozottan átvette a helyet a zongoránál, és elkezdett Chopin-prelűdöket játszani, meg olyan hülyén dülöngélni, ahogyan csak a zongoristák tudnak dülöngélni. Nekem ebből tökre elegem van – mondtam pár futam után tiszta szirupos szar az egész, menjünk inkább. Egészen az Annához fordultam, és neki mondtam már bele a szemébe, hogy gyere te is. Nekem most nem kell annyira sietnem – mondta. A mosogatás szóba se jött, csak hogy milyen szép, nem hogy a haverom, hanem a Chopin. Én meg hogy kifordul a gyomrom ettől az émelyítő szartól, hogy lehet ezt még meghallgatni, Bartók után! Próbáltam mindent, de ő csak csittegett.

Így mentem ki a zongorateremből, ilyen hülye csittegések között, a haverom Chopinje elől menekülve. Berántottam az ajtót, jó nagy hanggal. Álltam a folyosón a neonlámpák alatt, vártam pár percet, hátha utánam jön, vagy kiszól legalább, hogy ne menj. Aztán elmentem a lépcsőig, ott is álltam egy kicsit, úgy, ha kilép, azt lássa, én tulajdonképpen megyek, nem várok, a kezem a korlátra tettem, a testem előredöntöttem fölfelé irányba. És megcsináltam ezt a kapuban is meg a busznál, hogy éppen várok egy buszt, persze már három elment, de úgy nézzen ki, mintha. Nyugtalanul nézem az órámat: hát nem jön ez a nyomorult járat, teljesen elkések… De Anna az ötödik busz után se tűnt föl.

Milyen hülye is vagyok – mondták a többi bolygók –, milyen baromi hülyén tudok viselkedni meg bármit csinálni. És röhögtek rajtam. Én meg álltam ott a megállóban. Elvesztettem a Napot, amihez képest rajzolva volt a világ, s most nem tudtam, merre menjek, hogy ne törjek össze, ne morzsolódjak szét valahol messze a galaxis mélyén.

10. ÉS

Szóval – mondta a haverom mamája –, bementek a laphoz, aztán ott fölszeditek a képeket. Nem kell telefesteni a haverom szobájának a falát korongecsettel, hogy eltüntessük azt az ocsmány tapétát, amit a tervezők a Corvinban lestek le a pizsamákról. Mert ez volt a terv, hogy nekiállunk, és műalkotássá alakítjuk a szobát. A haverom mamája meg rettegett, hogy ott fog a lakásban éktelenkedni a mű, s a barátoknak még csak-csak valahogy elmagyarázza, de ott a postás, meg a díjbeszedő, miféle hírek fognak róla terjedni a lakótelepen.

Szóval bemegyünk – mondta a haverom mamája —, megkeressük a képszerkesztőt, az majd odaadja nekünk az összes fölösleges grafikát. Vannak színesek is – mondta – különben – és beleszívott a cigarettájába. Én meg csak bámultam, hogy kavarog a levegőben a füst. Ilyet vidéken még nem láttam. Ott a nők olyan rabságban éltek akkor még, hogy egyáltalán nem mertek volna cigarettázni, meg más efféle szabad dolgokat csinálni. Még az esztékában a tilos táblákon is mindig egy nő volt áthúzva, mintha a férfiaknak mindent lehetne, pl. fogatlanul pálinkát vedelni, meg zsíros disznó-cupákokat szopogatni, utána meg láncban szívni a munkást. Senki nem gondolta akkor, hogy esetleg a rendszerben titkon megbúvó ős-feministák ármánykodásáról van szó. Csak jóval később kezdtek gyanakodni egyesek, mikor megsokasodtak a fiatal özvegyek a magyar falvakban. De akkor ez úgy látszott: teljes rabságban élnek ezek az asszonyok, egyáltalán nem cigarettázhatnak, nem úgy, mint a haverom mamája, aki egy irodalmi hetilapnál dolgozott. Ott persze minden nőnek szabad cigarettázni, még azoknak is, akik csak egyszerűen betévednek a Dunára nyíló Széchenyi utcába, ahol a szerkesztőség volt.

Van ott az a híres költő – mondta a haverom mamája, s közben újra rácsattintotta száját a szabadság szimbólumára. Aha – mondta így a haverom, meg én is, hogy az jó, még pofát is vágtunk. Híres költőt szeretni, az maga volt a korrupció. Úgyhogy ezt a híres költőt sem

szerethettük, aki az Ésnél dolgozott képszerkesztőként. Különben ez is olyan gyanús volt, hogy most költő vagy képzőművész, mért nem dönti már el? Lehet, titokban festeget, és azokat a – művészi értelemben – kétséges értékű alkotásokat ajándékozza a barátainak születésnapra. Esténként meg arról álmodozik, hogy regényt ír. Ilyennek képzeltük a híres költőt, akinek még a neve is viselte ezt az egyöntetű közösségi elismerést: Nagynak hívták. Nagy Lászlónak.

Természetes idegenkedésünket minden hírességtől tovább fokozta a félelem, hogy bemegyünk, aztán odaszól a híres költő: Oszt írtok-e ti is verseket? Akkor a haverom rám mutat, és majd kirobban belőle a röhögés, rám mutat, hogy az a gyerek, az ír. A híres költő meg kedvesen, amitől még inkább begörcsöl az ember gyomra, azt mondja, hogy hozd el, mutasd meg. A haverom meg mindennap megkérdezi: na vittél már neki? Én meg, hogy ennek aztán nem, s közben azt gondolom, hogy mégis kéne.

Mi lenne, mondom a haveromnak, ha akkor mennénk, mikor a híres költő nem tartózkodik a terepen, csak úgy, az elmenetele után. Állunk egy darabig a Széchenyi utca végén, és lessük, mikor hagyja el az épületet, aztán támadás. Könnyen felismerjük picit bicegős járásáról. Megsajnált a barátom, megsajnált, és letett arról a vidám pillanatról, amikor én ott szerencsétlenkedek a híres költő előtt.

Szerda koradélután álltunk be az utca torkába, persze észrevétlenül, mintha céltalan volnánk ott, és láttuk olyan kettő körül, hogy a híres költő elbiceg mellettünk. Beleszívtunk a cigarettánkba, mert mi is szabadok voltunk ebben az utcában, akár a nők, és nekivágtunk az irodalmi hetilap szerkesztőségének.

A haverom ment elöl, föl az elsőre, ahol egy titkárnő fölismerte haveromban a haverom mamájának a fiát, és mondta, hogy elment a híres költő, akihez jöttünk, mi meg hogy: de nagyon sajnáljuk, de nagyon-nagyon sajnáljuk… Persze – mondta a haverom – mi tudjuk, miért jöttünk, ha megmutatná a képszerkesztő szobáját, onnét elvinnénk… A folyosó vége felé mutatott a titkárnő, hogy ott van, mi meg: köszönjük, minden rendben lesz, megtaláljuk.

Természetes üzemsebességgel közelítettük meg a szobát, kétszer végigpörgettük a nyakunkat, aztán módszeresen, ahogyan a szenvedélyes képtolvajok, összeszedtük a mappákat. Alig bírtunk kicipekedni a szerkesztőségből. Egy kedves köszönés a titkárnőnek. Megvan, fiúk? Igen, mindet megtaláltuk – mondtuk, és máris kint voltunk az épületből. Irány a rakpart, letelepedtünk a lépcsőkre, hogy átvizsgáljuk a szerzeményt. Hanyag mozdulatokkal lapoztuk a mappákat: úr isten, micsoda ócska képek – szörnyülködtünk, mire a haverom, hogy mi a szart lehet ezekből csinálni? Hát falra még lefejjel se, még eltépve se. Mondjuk, csinálhatnánk papírcsónakot, mondjuk, azt lehetne – mondta a haverom, és máris elkezdte az egyik alkotást hajtogatni. És vízre bocsátotta. Néztük egy darabig, hogyan úszik a keménypapír csónak, aztán nekiestünk az összesnek. Az avantgárd epigonjait bocsátjuk vízre – mondta a haverom –, akik elárulták az avantgárdot, és készpénzre váltják a művészetet. Egy óra múlva a műalkotásokból összeállított flotta nekivágott a Dunának lefelé, ahogyan a dinnyehéj, hogy harcát délebbi vidékeken vívja meg, amíg átázott testüket nem nyeli el a műalkotásra éhező víz.

Két nap múlva hívott a haverom mamája, amikor korongecsettel festettük a szoba falát, olyanra, ami nem árulja el az avantgárdot. Hívott a szerkesztőségből a haverom mamája, majd szétpattant a telefonkagyló, olyan méreg volt a dohánytól érdes hangban, a jövőheti szám, kiabálta, a jövőheti szám, hol van a jövő heti szám képanyaga, meg a következőé, mi a jó istent csináltatok a képanyaggal? A haverom nem vált halálra, nyugodt, szinte kioktató hangon magyarázta, hogy mennyi értékes hajószállítmányt nyeltek el a nagy vizek, egész városok csúsztak a tengerbe, pl. ott a Pharoszi világi tó torony, ugye Alexandriában, az mégiscsak a világ egyik csodája. Ekként nemesedtek meg ezek a különben felháborítóan pocsék műalkotások – magyarázta –, hogy beleömlesztettük a Dunába. A haverom mamája meg mondott valamit még két slukk cigaretta között, biztos olyat, amit vidéken nem mondhatnak a nők, mert annyira rabok még, és lecsapta a kagylót. A haverom meg, hogy most

tombolhat a híres költő, hadd tomboljon, nem igaz, azért híres költő, legalább történik vele valami, a híres költőkkel ebben a korban már különben sem történik semmi, mondta. Most legalább írhat verset például a képrombolásról.

De a híres költő nem tombolt. Egyszer lekésett egy röpcsit – mondta a haverom mamája, később, mikor már hazajött –, ami aztán lezuhant. Ő meg a következő géppel elrepült a roncsok fölött magasan. Olyan magasan, ahonnét nem látszottak a roncsok, s a roncsokról sem látszott a magasban haladó gép, ha lett volna valaki, aki még nézheti onnét.

Fáradt voltam, egész nap festettük a szobát, gipszet kevertünk, hogy kilépjünk a síkból, mert alapprobléma a szobafalakkal, hogy örökösen síkban akarnak maradni, de mi ezt most meg fogjuk oldani. Gipszből hatalmas dudorokat tapasztgattunk a falra, aztán festékbe mártogatott felmosórongyot csapkodtunk a plafonra, aminek mintázata valójában egy rajtunk kívüli rendet követett, valódi műalkotásnak tartottuk, egyenértékűnek a teremtéssel, hisz az emberi elme nem gyengített rajta. Fáradt voltam.

Fáradt vagyok – mondtam a haveromnak –, s hogy aludnom keli egy kicsit, ha ő nem, akkor ledőlök az ágyára, az egyetlen helyre, amit nem leptek el a festékfoltok. Azt hittem, álmomban ott leszek a New York-i lakásban a szabad amerikai barátaimnál, akik úgy szívják a marihuánát, mint a haverom mamája a szimfóniát. Beleslukkolnak a spangliba, és majd megcsodálják a szobát, amit kifestettünk a haverommal itt Budapesten. De képtelen voltam fölkaptatni az emeletre. A liftajtó nem csukódott. Nyomtam a szabad lift szabad jelzésű gombjait, de az ajtó nem mozdult. Rohantam akkor a lépcsőnek, de nem fogytak az emeletek. Örökösen visszaestem a füstölgő vastörmelékek közé. Néztem az eget, de nem mutatott semmit, csak hogy elveszik benne a füst.

Sötét volt, mikor fölébredtem. Fölkattintottam az éjjeli lámpát ott a haverom ágya fölött. Papírkarimája volt, s most láttam a haverom írását a peremen, ami csak így lentről látszik, a fekvő látja csak, aki felles a roncsok közül, hogy az van a peremre írva: *Én nagy leszek.* Csak kicsit

rázkódtam meg. Hogyan is bírtam volna jobban. Egészen kicsire aludtam magam ott a roncsok között, az üres ég alatt.

11. MESE

Hol volt, hol nem volt, talán tényleg nem is volt az a világ, amikor egy Losonci nevű ember volt a magyar király. Persze nem olyan igazi király volt, mint mondjuk a Mátyás, csak afféle demokratikus. Nem is az volt a neve, hogy király, hanem hogy az elnöki tanács elnöke. Bár hegyen lakott, de nem a várhegyen, mint az igazi királyok, és nem is palotában, hanem csak egy szimpla kertes házban a Sas-hegyen, éppen abban az utcában, ahol a gimi, meg a kolesz volt.

Ilyen világ volt ez, nem volt igazi királyunk. Az őszt persze ez egyáltalán nem zavarta, úgy jött, mint máskor, például az Árpádok idején, pont ősszel.

Jött az ősz, mi pedig, a haverom meg én mentünk át a BAH-csomópontnál az úton. Mindkettőnk szájában ott lógott a cigaretta, látszódjék, mennyivel nagyobbak vagyunk, mint amekkorák. Ezt gyakoroltuk otthon. Ültünk takarodó után gatyában a kolesz vécéjében, az ablak előtti radiátoron, cigi lógott a szánkból, egyszerre lélegeztük be a levegőt, persze a cigin keresztül, aztán a füstöt plafon felé fordított fejjel nekifújtuk a levegőnek, utána visszaemeltük a cigarettát a szánkba. Nagy ívet írt le a kéz, ha valaki éppen ott áll, tán még orrba is nyomjuk a cigarettás mancsunkkal.

– Te tüdőre szívod? – kérdezte a haverom.

– Persze – mondtam határozottan, bár csak a számban tartogattam a füstöt, számoltam háromig, aztán kifújtam, mintha megjárta volna már a testet.

– Én is – mondta a haverom, mert ő sem.

Szóval mentünk át az úton, de nem emeltük ki a cigarettát, mert azt a rohadt gyufát otthon felejtettük.

A fickó a túloldalon állt, szája sarkában csak úgy perzselt a mezítlábas kosút. Bokáig érő vastag posztókabát volt rajta, ami télen melegít, nyáron árnyékol, legalábbis azt hittük.

– Volna egy kis tüze?

A fickó nem szólt, a szája másik sarkából nyálat lökött a járdára. Mi újra, hogy tüzet. Mire a fickó:

– Hány évesek vagytok?

– Tizenhat – mondtam, kicsit hezitálva, ne mondjak-e tizennyolcat, de így gyújtatlan cigivel, gondoltam, nem kockáztatok.

– Amikor – mondta, a kosútot kivette a szájából – ennyi idős voltam – szívott megint, krákogott –, én a farkamról gyújtottam rá.

Köpött egyet, elfordult, világított az a kis fény a szája sarkán, a tűz, ami korábban a testében égett.

– Most mit állunk itt? – kérdezte a haverom, és kivette a nyálas végű cigit a szájából.

– Mért, nem busszal megyünk? – kérdeztem.

– Pont azért – mondta a haverom, és rámutatott a begördülő nyolcasra. – Még jó, hogy nem adott tüzet, akkor dobhatnánk el az egész spanglit.

– Ja – mondtam –, tiszta pazarlás –, és fölszálltam én is a haverom után, hogy innét menjünk a Farkasréti temetőhöz, ahol volt az a kocsma, a Búfelejtő, amit a helyi erők – mint minden temető melletti kocsmát az országban – egyszerűen Hullamosónak neveztek. Persze nekünk se hullánk, se felejteni való búbánatunk nem volt, csak egy hatalmas vágyunk a fejünkben, ami egyenesen talán a gerinccsatornával vagy valami más csontokkal, meg erekkel, inakkal hozzá volt fércelve az ágyékunkhoz. Úgyhogy ez a nagy vágy ott minden részletében látható volt, bár rágyújtani nem tudtunk róla.

Ültünk bent, egy hátsó sarokban, ahonnét nem látszott, hogy tizenhat évesek vagyunk, hanem az látszott, hogy nem látszunk, erről hittük mi azt, hogy tizennyolc éveseknek nézünk ki. Ittuk a söröket sorban, és nem úgy történt ám, mint az alkoholellenes reklámokban, hogy teljesen szarrá isszuk a vágyunkat, aztán kész, meg van oldva. Pont ellenkezőleg. Olyan volt, mintha minden sör korsóstul becsúszna a gatyánkba, arra az érzékeny helyre, hogy ott tovább növessze a vágyat, egészen nagy kemény sziklává.

Már a második korsónál hátrébb kellett kicsit lökni a széket, nehogy beszoruljunk az asztal alá.

Így ültünk a haverommal, tele rettegéssel, hogy az a nagy vágy szétrepeszti a gatyánkat, és majd repedt cuccban kell szégyenszemre elkotródnunk a Búfelejtőből, s már a sarkon fordulhatunk vissza, mert pont lesz egy búnk, ez a szégyen, hogy így kellett elmennünk, s mehetünk vissza feledni a búnkat, és örökre ott is maradhatunk akár. Akkor mondta a haverom, hogy most már ne beszéljünk a csajokról, mert nagy baj lesz, és ne is gondoljunk rájuk, meg ne is nézzünk rájuk, mert tényleg nagy baj lesz.

– Miféle baj? – kérdeztem.

– Például, hogy vécére menet – mondta a haverom – csak úgy véletlenül nekidörzsölődik az ember egy arra járó harmincas feleségnek – aki különben egy huszonöt éves eladólány szerepét játssza az meg felvisít, hogy jaj, mit csinálnak velem ezek a kamaszok. Az istenit – mondja akkor a férje, olyan nagy dromedár férje van neki, persze hozzánk képest minden férj nagy és dromedár, tiszta állat. Nem is lehet érteni, hogy tudott hozzámenni az a csaj – mondta a haverom. Szóval jön ez a tiszta állat ember, és odamegy a haveromhoz, és a nagy állat öklével beleveri a haveromat a vendéglő kövébe, hogy csak a feje búbja marad kint, és mindenki a haverom fején fog lépkedni, teljesen szétgyúrják a haját, amit olyan nagy gonddal növesztett már két hónapja. Szóval ez lesz akkor, mondta a haverom, úgyhogy tényleg váltsunk most már témát – mondta és kiment a klotyóba, hogy legalább egy kis részt lecsapoljon a vágyából.

Észre se vettem, hogy eltelt valamennyi idő, mert annyira erőlködtem, hogy kiverjem a fejemből a csajokat. Persze ez csak úgy megy, hogy az ember közben örökösen a csajokra gondol. S ha egyet sikerül kiverni, mindjárt tíz másik lép a helyébe, s amíg azokkal viaskodok, még az is visszajön, akit korábban kivertem. Szóval ez a kiverés, ez volt a legveszélyesebb dolog tulajdonképpen.

Épp elhatalmasodtak a fejemben a kiűzésre ítélt lények, voltak mindenféle mellűek (például nagy, kicsi, középső), és hajszínűek (szőkék,

barnák, feketék), kár is sorolni, rengetegen. Épp így voltam, mikor jött vissza a haverom dúlva-fúlva. Gondolkodott ott kint pisálás közben, mert annyira okos még egy kamasz, hogy nem kell neki sok-sok óra, hogy valamit kitaláljon, mint az öregebbeknek, akik napokig törik a fejüket, és még akkor sem jutnak semmire, legfeljebb a szemöldökük borzolódik, amitől aztán tényleg tisztára hülyén néznek ki. A haveromnak egy pisálás épp elég, és biztosan rá tud jönni mindenre, például, hogy mért ilyen szar a helyzet. Most már tudom – mondta és bevetette magát arra a láthatatlan helyre.

– Mért? – kérdeztem egyenesen az arcába nézve, a szemem kikerekedett, mint egy tojásbrikett. Erővel figyeltem, mert a csajok a fejemből báboztak a testemmel. Mindenféle huzalokon rángatták a nekik kedves részeket, főleg egyet.

– Hát – mondja a haverom – a Losonci nevű ember, az ebben nagyon benne van, hogy nekünk ne jusson csaj.

– A Losonci? – kérdeztem csodálkozva, a csajok meg röhögtek a fejemben, mert ilyen nevű testrészt nem tartalmazott mondjuk még a Barcsay-féle anatómiakönyv sem.

– Az – mondta a haverom. – Ez egy olyan szar ország…

– Olyan?

– Tisztára. Pont olyanra csinálták. A Losonci meg a haverjai. Gondold csak el, mi volt Woodstockban! Vénába adták be a hippik egymásnak a csajokat, érted, tűvel, letépték az ingük ujját, úgy.

– Tényleg?

– Persze – mondta a haverom. – Az olyan szabad ország, meg annyira vagány csajok vannak ott. Úgy kefélnek, hogy közben le se teszik a dobgitárt. Lenyomják mondjuk a *Tamburin mant,* és a refrénnél elmennek. Annyiszor, ahány refrén van benne. És tudod, milyen hosszúk a Dylan-számok, hány refrén van bennük? Itt meg még a sörért is hazudni kell, mert tökre kiskorúak vagyunk. Amerikában meg ha veszel egy whiskyt, adnak hozzá egy szál marihuánát meg egy pornóújságot. Igaz, hogy a múlt havit, de azért ezt nem lehet összehasonlítani – mondta a haverom, meg

hogy a pinás képek nem olyanok, mint a napi hírek, egyáltalán nem évülnek el, és közben a kezével olyan gitáros mozgást csinált, a szájával meg, hogy dzsü-dzsű, persze csak ennyit tudtunk akkor áthozni Amerikából. Dzsü-dzsű, de csajok nem voltak.

– Na jól van, gyerekek – kiabált felénk a csapos –, vége a versenynek, húzás haza.

Hát ilyen ország volt ez.

Mentünk el a Hullamosóból, lefelé a hegyen, és rugdostuk a lomokat, mert lomtalanítás volt, meg dzsü-dzsűztünk a *Szmók an dövótert* a Deep Purple-től. Én voltam a basszusos: ta-da-da-da-da-da, tá-da-da-da-da, a haverom meg erre, hogy dzsü-dzsü-dzsű, dzsü-dzsü-dzsüzsű, dzsü-dzsü-dzsű, dzsüdzsű. Deszkákat, meg rozsdás lábasokat kapartunk elő a kihányt lomok közül, voltak basszus- meg szólódeszkák, egy lavóron még on dramsz is lenyomtunk pár taktust, közben pedig azt mondtuk, mármint két dzsüdzsű között, hogy Losonci, és köptünk az utcakőre.

Köpködve értük el ennek a magyar királynak a házát, a Meredek utca derekánál. A haverom akkor hirtelen hátravetette a fejét, ahogyan a Hendrix a Wight-szigeti koncerten, megrezegtetett egy szálkát a balkezével a deszka nyakán, csak úgy torzult a száján a hang, aztán visszalendülve a szólóból, dühödten, ahogyan az amerikai fényképeken a fiatalok arca volt, olyannal elkiáltotta magát, de nem azt, hogy *Mics Micsel on dramsz,* meg *Billi Kaksz on bész.* Tisztára magyar hangon, ahogyan a Nyumurdzsák az egri vár falai alatt, hogy: Hallod-e te magyar király, hallod-e te Losonci, a kurva anyádat! Nyelt egyet, aztán még hangosabban, most már hangban is, mint a New York-i haverjaim, hogy: *Freedom, happiness, flower,* és belendített a kertbe egy rozsdás lavórt.

A magyar király persze nem hallott semmit. Nehéz egy király élete, nem éjszakázhat, mint a kamaszok. Korán kell feküdnie, hogy időben kelhessen. Hogy lássák az alattvalók, amikor ők kelnek, az uralkodó már ott feszít a munka frontján. Nem hallott hát semmit, de a kert, az éji kert, akár a burjánzó dzsungelek, élővé lett. Megkettőződtek a bokrok meg a

fák, de az árnykép nem bokor meg fa alakú volt, hanem fegyveres ember alakú. Olyan árnyéka volt a magyar király fáinak.

A csajok persze rögtön megléptek a fejünkből. Mi meg, mintha a lánysereg a kolesz felé spurizott volna, szinte kilőttünk állóhelyünkből, ahogyan az amerikai űrrakéták, amiket a Kudlik Júlia örökké lehúzott a Deltában, hogy mennyivel gyengébbek a hasonló kategóriájú szovjet gépeknél. Vágtáztunk végig a Meredek utcán, ugrálva át a lomokat, a csajok rég eltűntek, egy lépcsőn mondjuk leszaladtak a Hegyalja út felé, de mi kepesztettünk tovább, egészen a koleszig és be.

Ott lihegtünk aztán a kolesz folyosóján remegve a félelemtől és a kimerültségtől.

– Mi van, behugyoztál? – kérdeztem a haveromat, akinek csurom víz volt a nadrágja.

– Dehogy – mondja –, csak elélveztem, ahogy futottunk, érted, pont ott ide-oda mozgott a lábam, aztán nem tudtam visszatartani.

Ennyit persze egy bölény se bírna spriccolni, még kettő sem, de nem vontam kétségbe, amit a haverom mondott, mégiscsak a haverom. Állt előttem, és tépte le magáról a nedves göncöket. Mikor csak a gatya volt rajta, akkor mondta olyan mindenre elszánt arccal, olyan arccal, amivel mondjuk a Petőfi ment neki a dzsidásoknak Segesvárnál, úgy mondta ott a kolesz folyosóján a haverom, hogy ezt nem ússzák meg szárazon. És nézett a szemembe, én meg nem nevettem, mert mégiscsak a haverom volt. Néztem az arcát, azt a mindenre elszánt mondat utáni mindenre elszánt arcot, és tudtam: ennek a magyar királynak immáron meg vannak számlálva a napjai.

12. A FATEROM

A faterom – mondta, és köpött egyet. Én is köptem. Mert az enyém is.

Jött-ment az ültetvényen. Nevelte a bogyósgyümölcsöket. Ennyi gyermekem van, ahány tő bogyósgyümölcs nő széles e fertályon – ilyet nem mondott, meg az arcára sem volt írva ilyesmi. Inkább csak feladatok, hogy itt öntözni, ott permetezni, amott immáron a szüretet szervezni. Járt-kelt az ültetvényen, a postás meg utána robogott (volt a postásnak robogója), hogy levél jött, méghozzá ajánlva éppen neki, a kertésznek Budapestről, hogy beszámoljon a bogyósgyümölcskertész legkisebb fiának budapesti kalandjairól. Ejha – mondta először a bogyósgyümölcskertész, aztán, mikor az utolsó sorokhoz ért, mely szerint gyermekét ifjúságellenes magatartásáért utolsó figyelmeztetésben részesítem, összecsomagolta a levelét, felpattant a Pé tizes pannóniára és uccu, haza a bogyósgyümölcskertésznéhez.

Az asszony éppen az ebédet rakta össze. A paradicsomlevesbe szaggatta a tésztát, mikor belépett a férfi a konyhába. Nincs még kész, mondta, elnéztem talán az órát – ilyeneket, de akkor a bogyósgyümölcskertész elővette a levelet. A város, mondta, a város meg a városi gyerekek miatt, mondta, akik úgy nőnek föl, hogy hétszám nem látják apjukat-anyjukat, csak mint a kosz a flaszteren. Aztán az asszonynak esett, hogy ő megmondta, és előre tudta, csak az asszony nem hitte, és különben is ellene nevelte. Hazajöttem – mondta a férfi –, és ott voltam egyedül. Én voltam egyedül, te meg a gyerekekkel együtt, hárman, én egyedül – mondta a férfi – az asztalnál vacsorakor. Már a hokedlin ült, mikor gyereket hozta elő, aki már eleve genetikailag van félresikolva. Már a születésétől olyan, amilyen, szóval nem olyan, mint amilyenre egy bogyósgyümölcs-kertész számíthatna. Mint egy idegen – mondta. Az asszony pedig védi, még most is, a levél után, holott az ültetvényen egy ilyen elfajzás – mondta a bogyós-gyümölcskertész – egy kapavágás, és el van intézve.

A faterom különben alapjában véve mindig is a faterom volt, de ezt a faterom-változatot, ezt az újat, mint felépítményt a társadalmi folyamatok szerkesztették ilyenre. Mint az alap-fölépítmény marxi modellje, olyan volt. A társadalomba ágyazottság, az osztályfüggés, a létmeghatározottság, az apaság mint felelősség mind leolvasható volt róla. Messziről akár egy brosúra: tipikus és általános. Csak közelről veszélyeztette az életemet.

Közelről, amikor feltűnt a kolesz folyosóján, a félhomályban, alig hittem, hogy ő az, mert a szemembe előző este belekente a Glisics Józsi a vietnámi balzsamot, mintegy a békepártiságát a humorral elegyítve. Békekenet – mondta, s nekem szétmarta a szemhéjamat a kenőcs.

Álltam, abban a vászoningben, amit Anna varrt nekem, ami már kinézetében is jelezte a fateromnak, hogy ifjúságellenes vagyok, mert annyira nem olyan volt, mint amilyen kép a fateromnál az *ifjúság* címszó alatt megbújt. Holott a faterom azt tervezte, megint olyan lesz, mint a régi faterom, aki nem úgy gondol rám, mint ifjúságellenes gazemberre, akit legfeljebb az erőszak menthet meg a mindennapi bűnözéstől, zülléstől, testi és szellemi leépüléstől, hanem mint a saját gyermekére. Egész úton röpködtek a gondolatai a lada légterében, hogy elmagyarázza majd nekem, miként kell élnem. Hosszú szöveg volt a fejében, mint egy összeesküvés kátéja, kérdésekkel, feleletekkel. A kérdés persze be volt lőve arra a gyagyás szintre, amilyennek a faterom ilyenkor képzelt engem. A fejében elakadt a fejlődésem hatéves koromnál. Egyszerű, hülye kérdések, amelyeket a válaszból kombinált a faterom, amelyeket ebből adódóan hihetetlen pontossággal tudott megválaszolni. Néha elmosolyodott ott a lada légterében, amikor a válasznak egy szép ívű részét játszotta le magában. Mosolygott. A Szókratész is így nézett volna ki – gondolta –, ha lett volna neki kocsija.

De ez az ing kibillentette a fateromat a faterom régi szerepköréből, és bejött rögtön a marxi, a felépítmény. Szólni sem bírt. Közeledett felém a folyosón, meggyorsította a lépteit, aztán elém érve belemarkolt a nyakamnál a kivágásba, és letépte rólam, ott a kolesz folyosóján. Állt, nézett, és látott engem megtépve, aztán sarkon fordult, mint aki, megint

marxi vagy inkább lenini megoldással, forradalom útján vetett véget az én ifjúságellenességemnek, és elrohant.

A faterom, mondta a haverom, és köptem én is.

Hétfőn a János Kórházban megvizsgálták a beteg szemet, s egy vastag tapasszal rögzítették, mert nem mozoghat, hisz a hegek szétkarmolják a szemgolyót. Így értem vissza az iskolába, ahol már várt a tanár. Gyanút fogott. Mind oda járnak, a szemészetre. Kiabált. Mind így kerül iskolát. Tanulni nem. Szemészet. Utána mozi. Mind ezt csinálják. Kiabált. Én közeledtem, s láttam, a feje milyen színű (vörös), de a távolságot, hogy most egészen mellette vagyok-e, vagy van még két lépés, nem bírtam bemérni, a fél szemem le volt ragasztva.

Mind, mind, szemészet, szemészet – üvöltötte, és letépte a szememről a ragasztást. A megnyugodott szemgolyót most újra végigszántották a hegek, mintha gombostűvel rajzolnának bele. Halványpiros sós lé csörgött végig az arcomon. A tanár visszalökte a vastag párnát és rohant, hogy szemészet, mozi, igazolatlan.

– Nem hordod, amit varrtam neked? – kérdezte Anna, amikor az osztályba értem.

– Nem fér át a kötésen – mondtam –, félek, hogy megsérül.

Néztem rá egy szemmel és egy kötéssel, hogy higgye el azt, ami nem igaz.

Este odajött az ágyamhoz a Glisics Józsi, hogy mennyire nem akarta az egészet. És neki mennyire rossz, hogy otthon őt nem hallgatja meg senki, s csak itt ilyen vicces fiú, mert annak számított (Vietnám meg balzsam stb.), hogy neki olyan a faterja, olyan állat, nem olyan, mint másoknak. A vasútnál dolgozik, egy nagy vaskalapáccsal veri a síneket. Az anyja mindig mondja neki, hogy Lajoskám, a faterja meg hányik akkor rá a konyhakőre, ha éppen az van a szája alatt.

Köpött egyet a haverom, és köptem én is.

Szerdán nem jött a haverom iskolába. Nyirkos ősz. Gyerekek, gyerekbetegségekkel. Három napot a szülő igazol, ha hosszabb, az orvos. Mondta az osztályfőnök, de majd ellenőrizni fogja az aláírásokat. Lebuktatlak, ha hamisítasz, és rám nézett, hogy majd én ennek megiszom a levét, az biztos, nálam a valódi is hamis, az biztos. A haveromnak már az orvosi igazolást kellett hoznia, mert eltelt egy hét, és még mindig nem jött. Kiütéses betegségek. Rubeola, bárányhimlő, ilyesmi. Nem mindenki volt gyerekkorában, mondta az osztályfőnök, meg milyen hosszú ez, hetekig tarthat, és nem szabad neki telefonálni, mert ő már megtette, és eltiltotta az orvos a haveromat a telefonálástól.

A következő héten is tartott a kiütéses betegség, s csak három hét múlva szűnt meg, amikor bejött az igazgató, hogy a haverom, de még akkor sem derült ki, hogyan történt. Csak hónapokkal később mesélte el a haverom bátyja, azért, hogy ne beszéljünk róla, ha újra találkozunk a haverommal.

A haverom a konyhában várta, hogy adjon neki az anyja vacsorát. De nem tudott, mert a faterja csak lökdöste, hogy rohadt kurva, ilyeneket mondott, és miféle gyerekeket szült. Ilyeneket – üvöltötte, és rámutatott a haveromra. Az asszony meg csak védte a gyerekeket. Azt is, aki ott volt, azt is, aki éppen otthon nem, a haverom bátyját. A férfi, hogy dögölnének meg mind, és majd ő tesz erről. Azért lett katona – mondta –, hogy ezt megtegye, ha kell, és ő meg is teszi. A haverom várta, hogy az anyja vág neki egy szelet kenyeret, amikor a faterja kimegy a konyhából, mert ez lett volna a vacsora. Vágjál magadnak, kiabált a férfi, vágjál. A haverom meg, hogy jó, vág magának, és vette a kést. A férfi éppen a gáznak lökte az asszonyt. Megbillentek a fazekak a sparhelton. A sütőben egymásra volt polcolva három tepsi, szétcsúsztak és nekiverődtek a sütő oldalának. Fél hét lehetett akkor – mondta a haverom bátyja. Az asszony eltakarta a szemét, nem a haverom miatt, hanem hogy a haverom faterja ne tudjon az arcába vágni. A férfi háttal állt.

Még akkor éjjel belökték a haveromat a Markóba, és ott volt, amikor nekünk influenzás, és amikor a kiütéses fertőzés volt, és ott volt utána is.

Mentem a koleszfolyosón. Magas boltozat. Fönt neonok. A kőlapokig nehezen ér a fény. A faterom – gondoltam. És nyeltem egyet.

13. A KÉZ

Senki nem szeretné így látni az ujjait. Teljesen bevagdalta a gitárhúr, mint a hagyma mondjuk, amit bele keli aprítani a forró zsírba. A hüvelyk tövénél meg jól megdagadt, mert annyira markoltam a hangszer nyakát, ahogy a köztörvényesek, szinte fojtogattam. Tisztára fájt az egész kezem, és így kellett énekelni, mert aki nem énekel, az már jobb, ha nem is gitározik, hanem behúzódik valamelyik sarokba. Nem azért, mert így titokzatosnak látszik, hanem mert nem ad zajt, és nem mutogathatnak rá röhögcsélve, mint arra, aki gitározik és nem énekel. Az olyan pont, mintha az ember lábtempóval akarná átúszni a Balatont. Biztos halál.

Sajogtak az ujjaim, és énekeltem a *Felkelő nap házát,* meg olyan mosolygós arcot vágtam hozzá, mintha nem fájnának egyáltalán az ujjaim. Persze nem tudtam a szövegét, mert nem tudtam angolul, csak hogy rájzing szán, meg in nyúorlinsz, ezt. A haverom meg mondta, hogy ezen aztán ne szarozzak, csak énekeljem olyan angolosan, hogy vaájdemájdö nyúorlinsz, fájójdörájzing szán. Mert – mondta a haverom – a Radics Béla is így csinálja az Ifiparkban. Az se tud egy rohadt szót se angolul, mégis úgy játssza a *Voodou Chile-t,* mint egy isten. A csajoknak kidagad a nyakerük, annyira visítanak, mikor a Béla a fogával nyomja le a nagyszólót. Tökmindegy – mondta a haverom hogy mi a szöveg, mert úgyis mindenki azt érti alatta, amit kell. Tisztára a lélek számít. És ez bejön a lengyel meg az endékás csajoknál is. Az biztos. A Balcsin – mesélte a haverom –, hogy volt neki egy haverja, aki persze semmit nem tudott angolul meg lengyelül se, a németet meg eleve utálta, és minden este más csajt szerzett öt akkorddal.

Az úgy megy a Balatonon – mesélte –, hogy lemegy az ember, végigsétál a parton a gitárjával, és már sorakoznak is mögötte a csajok. Mennek, amerre megy. Már a gitártokra összegyűlnek! Amikor meg végre leül egy padnál, és kicipzározza a tokot, mert nem olyan pattintós-záras van neki, olyat csak a buzi komolyzenészek hordanak. Ez szar műbőrtok,

jó kopott, a közepére rá van festve egy óriási békejelvény, alatta, hogy *Make love war,* vagy valami ilyesmi, meg egy csomó név, mint Mick Jagger, meg Angela Davis. Szóval amikor azt a cipzárhangot meghallják – mesélte a haverom –, akkor elkezd leesni a csajok álla, már akkor, és mindegy, hogy lengyelek-e vagy endékások. A haverom haverja pedig belevág olyankor a húrokba, és eljátssza az *Áj ken get nót.* És utána úgy válogathat, hogy csak a legjobb csajokat viszi magával, a többit meg hagyja azoknak, akiknek nincsen gitárjuk. Így van ez a Balatonnál – biztatott a haverom, hogy csak énekeljek vájájmájfáj – ilyeneket és bejön.

Angoltagozatos volt az osztálynak az a fele, ahol a lány volt, akit gondoltam, összegitározok magamnak, akiért már egy fél éve metéltem a húrokon az ujjaimat, örökösen mosolyogva a fájdalomtól. Már teljesen kialakult, hogy mennél jobban fájt, annál jobban mosolyogtam. Attól kellett félnem, ha valaki megüt, én akkor is csak mosolygok. És senki nem tudja, miért, hogy mi ez a viselkedés, hogy annyira katolikusnak neveltek, erre gondolnak, vagy olyan pofátlan vagyok, hogy a pofájába röhögök az ellenségemnek, mintha fölötte állnék… És akkor az ellenségem azt mondja: röhögsz te, így röhögsz rajtam! Aztán belemar az ingembe, csak úgy pattognak az inggombok, és még egyet behúz. Én persze tovább mosolygok, az ütés után is. Ne röhögjél bazmeg – azt mondja akkor –, ne röhögjél, mert biztosan szétverem azt a rohadt pofádat. Kiabál, forognak a vérben a szemei, és nekemront, üt, ver, már csorog a vér az orromból, rá a szájam szélére.

Így játszottam a gitáron, így nevetve a fájdalomtól.

– Angoltagozatos – mondtam a haveromnak. A haverom meg, hogy az teljesen mindegy. Ez nem nyelvi kérdés. Ez rokendrol, érted! Ennek nincsen olyan nyelve, hogy angol, mert ez tisztára a lélek. Értik mindenütt a világon, még a japánok is! Mint az állat, úgy tomboltak a Deep Purple-ön, mert értették – mondta és bökdöste a vállamat, de én mégse mertem a vájmájfájjal előjönni.

– És a magyar számok? – kérdeztem a haveromat, mire ő, hogy az nagyon ciki. Akkor ugranak a lengyel csajok meg az endékások is, meg a

magyarok egy része. Szóval már eleve az ember tisztára nem tud válogatni, mert olyan, mintha az egész le lenne osztva. Hogy konkrétan ebből a, mondjuk kettőből választhat. Az azért tiszta ciki. Akkor kár gitározni, nem igaz? – mondta a haverom annyiból gitár nélkül is lehet választani. Sőt, még lehet, hogy jobban is jár, ha nem tud, mert elmondhatja, hogy majd megtanulja az *Áj ken get nót,* és el fogja játszani. De ha te mondjuk a *Dédapámmal* jössz elő a Skorpiótól, ami különben is egy szar szám, akkor neked annyi. Legfeljebb egy csaj marad ott, maximum egy, és abból választhatsz magadnak. Szóval pont azt. Azt? – kérdeztem. A haverom meg mondta, hogy hát persze, csak azt, meg hogy teljesen ciki lehet az a csaj, aki ott marad a *Dédapámra.*

Mintha gondolkodna az ember, úgy álltam ott: tisztára mozdulatlan, gúvadt gondolkodó szemekkel, holott csak moziztam megint fejben. Egyedül vagyok – ez volt most műsoron – a New York-i lakásban a hatvanadikon, ami éppen olyan, mint az osztályunk, a második bé az emeleten a gimiben. Én meg választottam, azt a lányt, pont azt választottam, aki ott volt, mert más pont nem volt ott.

– És te tudod a *Dédapám,* akkordjait? – kérdeztem hazabillenve a szabad világból.

– A *Dédapámét?* – kérdezett vissza a haverom teljesen elképedve. – Persze, azt mindenki tudja, tök primitív – és már mutatta is, hogy mit kell fognom, és énekelnem, hol kell váltanom, én meg írtam egy papírra, ha elfelejteném, legyen valami, amiről feljön újra. Aztán elkértem a gitárt, a haverométt, mert nekem még nem volt akkor, és innéttől kezdve a *Dédapámat* gyakoroltam, még álmomban is, mikor New Yorkban jártam az amerikai haverjaimnál. Nekik is megmutattam, és elénekeltem angolul, mert álmomban rendesen tudok. Kicsit ugyan módosítottam a szövegen, mert azt nem tudtam, hogy dédapám, ezért aztán a grendfádernél kötöttem ki, amit összeraktam a fáderből, meg a Grend Kanyonból. Máj grendfáderz szong, mondtam nekik, és elkezdtem. Az első soron is változtattam, nem ugrott be, hogy van az, hogy húsz éve már, viszont ott volt az a zenekar a

Ten Years After, úgyhogy ezzel kezdtem a dalt, és a haverjaim ott marhára el voltak képedve, hogy mennyire különleges a nagyapám.

Hetek teltek el így, hogy vártam azt a pillanatot, amikor véletlenül az osztályban maradok kettesben az angoltagozatos lánnyal, pont úgy, hogy ott van – megintcsak véletlenül – a haverom gitárja. Valami mindig bezavart, pedig annyit szerveztem. Már mindenkinek a haverjaim közül mondtam, ha ott van az osztályban a haverom gitárja, akkor menjenek el. És ők mentek is, de erre a lány, hogy mi nem megyünk velük? Szóval kulloghattunk utánuk, a haverjaim meg csak röhögtek, nem értették, most végülis mit akarok. Vagy ha nem így volt, akkor ott maradt egy barátnő, aki már csak úgy ösztönből sem akarta, hogy kettesben maradjak a barátnőjével.

Egészen április közepéig vártam. Utolsó lehetőség volt, tavaszi szünet előtti nap, amikor valahogy mindenkit annyira lekötöttek a saját tervei, hogy senki nem figyelt arra, hogy én ott akarok maradni a lánnyal, és a haverom gitárja is pont ott volt, mert én még reggel a suli előtt behoztam, hogy úgy tűnjön, a haverom hagyta ott véletlenül, mondjuk az előző nap.

Ültünk szemben a padon. Én annyira akartam valamit mondani, hogy persze nem tudtam semmit, és elő kellett jönnöm mindjárt a gitárral, bevezetés nélkül.

– Játsszak neked valamit? – kérdeztem.

– Mért, te tudsz gitározni? – csodálkozott, én meg bólogattam, hogy egy kicsit, meg nem annyira sok dalt, és elővettem a hangszert, ahogyan a haverom haverja a Balatonnál: cipzár, meg hangolás, meg néhány akkord, pont nem azok, amelyikek a dalban vannak, hogy látszódjon, én egy csomót tudok. Aztán csak úgy véletlenül bedobom, hogy mondjuk eljátszhatnám a *Dédapámat,* hogy azt ismeri-e. Ő pedig bólogatott: persze-hogy, azt mindenki ismeri. Én meg belevágtam a húrokba, és elkezdtem egy á mollal, aztán cére ugrottam, hogy *húsz éve már vagy több is talán, hogy nap nap után, mindennap délután eljött* a *dédapám, mesélt ilyet mesélt olyat, mesélt sok csodát…* És igaza volt a haveromnak, hogy a rokendrol az rokendrol. Láttam a lányon: teljesen érti, holott se ő, se én

nem éltünk húsz évvel azelőtt, mert csak tizenhat évesek voltunk, és nem ismertük a dédapánkat, aki így nem is jött el hozzánk, és nem mesélt, se ilyet, se olyat, csodát pláne nem, de ez a rokendrolban teljesen mást jelent.

– De szépen gitározol – mondta a lány, és még háromszor eljátszatta velem a dédapámról szóló dalt, ami persze nem a dédapámról szólt. Így indultunk haza – mert mondtam, hogy elkísérem, úgyis ráérek. Nyolcassal le a Sas-hegyről, aztán gyalog föl az Avar utcán, rá az Alsóhegyi útra. Most – gondoltam –, most megközelítem a kezét, persze óvatosan, nehogy azt higgye, hogy én meg akarom közelíteni a kezét. Az Avar-Alsó-hegyi saroktól megpróbálom leküzdeni ezt az öt-hat centit. Mentünk kb. húsz métert, és én tudtam, hogy már három centi lement, de a kezéhez közelebbi centik hosszabbak voltak, szóval ez csak látszatra volt az út fele. Lehetne például azzal próbálkozni – gondoltam –, hogy nekiütődik a kezem az övének, és azt mondom, hogy bocs, ő meg, hogy á semmi. Aztán megint nekiütődik… De ez se jött össze. Nem akart fogyni a táv. Már kb. öt lépéssel hagytuk el a tervezett helyszínt, ahol a dolognak meg kell történnie, ahhoz, hogy maradjon idő még valamit elérni, mondjuk, hogy megöleljem pl. a Ménesi-sarkon. Nincs mese, döntöttem magamban, elkezdtem csak úgy fejben énekelni a *Dédapámat,* hogy eltereljem a figyelmem a közeledésről, vagy legalább ritmust adjak az akciónak. Éppen a második versszakhoz értem, váltottam céből gére, fejben, az arcomat mereven előrevetettem, hogy úgy tűnjön, nem is én csinálom ezt az egészet, szóval ezzel a látszatra én ott sem vagyok kifejezéssel rákulcsoltam a kezem a kezére.

Valami kemény tárgyat markoltam meg, vastagabbat mint egy lány keze. Nem értettem, mi történt. Talán mert még soha nem volt a kezemben egy lány keze, azért olyan furcsa az egész. Hogy eddig nem tudtam: ilyen érzés ez a dolog, pont ilyen megfogni egy lány kezét. Óvatosan csak, hogy ne látszódjon, lefelé pillantottam, mintha a lábamat nézném, hogy hova lépek, persze közben a kezét akartam meglátni. Nem kellett sok, hogy beugorjon, akkor már tudtam… Eltörte a múlt héten a kezét, és be van gipszelve, és én megmarkoltam a gipszet. Ott van a kezemben a gipsz. Biztosan érzi ő is,

hogy fogom a gipszet. Nem csinálhatok úgy, hogy véletlen. Az ember véletlenül nem fog meg egy darab gipszet. Ment ki belőlem az élet, csak a lejtő vitt lefelé, csak az gurított tovább, gipsszel a kezemben, mint egy haldokló bolygó, ami erőtlen bukik az ég mögé.

Ha a Ménesire érünk, ott biztosan leállok és összecsuklok – gondoltam. – Ott fogok kimúlni a Ménesi kövén, mint egy emeletről leejtett tejeszacskó, egy undorító tócsa leszek, amibe az embernek belelépni sincs kedve. Már köptem is volna magamra csak úgy gondolatban, mikor éreztem, hogy valami mozdul a markomban, és a bőrömhöz ér. Néztem rá erre az érzésre, és láttam, hogy a gipsztől szabadon maradt hüvelykujj kicsit megsimogatja a kezemet, épp ott, ahol be volt dagadva a gyakorlástól.

Akkor vettem észre, hogy cénél elakadt a fejemben a szám, és most váltottam dé mollra. A Ménesi-Alsóhegyi saroktól aztán a Késmárki utcáig lement vagy háromszor az egész *Dédapám,* azon a nyelven, amiről annyit beszélt nekem a haverom, ami tisztára lélek, és bejön a japánoknál is például, meg itt is Budapesten.

14. BÉLA

A Béla már senkit nem érdekelt. Elment havonta egyszer az Ifiparkba, lenyomta a *Zöld csillagot,* meg a *Voodoo Chile-t,* véresre rágta a száját, amikor a szólók jöttek. Olyan szögszerű volt a bajusza, kardoztak a szálak a húrokon. De hiába. A Béla senkit nem érdekelt. A józanok el sem jöttek meghallgatni. A részegek meg csak a sörre voltak rámozdulva. Nem hallották a nagyszólókat, nem is látták, hogy vérzik a Béla szája. Nem látták, hogy a Béla megsebesült.

Teljesen vége volt akkor a magyar rockzenének. Volt ez az őszinte kőkemény még, amiről mindig lehetett tudni, hogy most éppen őszinte, most meg pont kőkemény. És őszintének rosszabb volt, mint a Szécsi Pál. Az énekesek azt vonyították bele a mikrofonba, hogy boldogan akarnak élni, rácsavarodtak a mikrofonállványra, mint egy dilettáns kígyó az édenkertben. Erre jött váltásnak a kőkemény: nyikorogtak a hangszerek, sípoltak, annyira örült a gitáros gyerek az új torziójának, hogy el is felejtette, mit játszik, csak torzított. A dobos, mint az állat, ötpercenként törte össze a dobverőket. Ezeket a tört gyújtósokat hajigálta az őszinte kőkemény tömegbe.

Még a váci Alfában játszott egy olyan srác, amilyen én is akartam lenni. Lenyomta a számokat. Először az *Áj ken get nót,* utána meg a *Letitbít,* aztán lejött a színpadról csókolózni a csajokkal. Na ő még volt, de mások már nem. Tulajdonképpen a Béla is lemondott magáról. Mi pedig lemondtunk az Ifiparkról, mert ha nem az az őszinte kőkemény ment, akkor jött az az instrumentális blabla, olyan bugyogáshangokkal, hogy még csókolózni sem lehetett tőle, mert mindig öklődni kellett. És már tökre gyanakodott az ember a szerelmére, hogy most tényleg rendben van-e az emésztése, és rendesen mossa-e a fogát. Inkább be se mentünk, elhúztunk a Tabánba, és ott csókolóztunk éjszakákig. Járőrkocsik húztak el félóránként, ellenőrizték, nem hevernek-e fiúk és lányok a füvön, mert azt nem volt szabad. Állva bármit, fekve még aludni sem.

– Szar ország ez – mondta a haverom, rugdosott egy követ a Bem rakparton –, a Bélának is vége, az egész rock egy nagy csőd, hiába csinálunk zenekart, már az se számít. A gazdagok a Balcsin építkeznek, a szegények meg Verőcén. Tele van a hasuk krumplival – érted.

– Hogyhogy krumplival? – kérdeztem.

– Hát, csak úgy képletesen mondom – mondta a haverom –, hogy ha éhesek, esznek, nem igaz?! Ezektől aztán nem lehet várni semmit. Szabad szerelmet, mondjuk, meg hogy kommunában éljenek, mint a hippik. Gondolj csak a faterodra. Ezek még a szomszédba se mennek át. Hét közben bejárnak a melóba, hétvégén meg cipelik a malteros vödröt, aztán bevágják magukat a Zsiguliba és azt hiszik, mekkora királyok, pedig csak az ínyük sorvadt tovább, meg a körmük nőtt ezen a héten is…

– Az biztos – mondtam –, még a Bélára is szarnak. Leszarják és kész, hiába nyomja a *Hey Joe-t,* hiába játssza rongyra a dzsibzonját.

– Az Ulrikének volt igaza – mondta a haverom, és belecsőrözött a kőbe. – Az Ulrike tudta, mit kell csinálni, lelőni párat a faszok közül. Mondjuk egy-két híres fickót.

– Csak úgy puskával?

– Hát persze – mondta a haverom. – Fogja az ember, elrabolja, kiviszi egy elhagyott tanyára, küld róla pár fényképet, aztán durr, szétloccsantja az agyát. Nem kár értük, van belőlük elég, nem igaz? Utána meg jönnek a rendőrök. Mindenkit igazoltatnak, sorban, na az lesz az igazi, akkor aztán a fejükhöz kapnak a csávók, érted, hogy mi a szar van itt.

– És ha robbantanánk – mondom a haveromnak –, akkor mégse kellene szétlőni egy faszinak a fejét. Mondjuk a szobrot a Gellérthegyen. Akkor is jó lenne. Repülne a nő bele a Dunába, mekkorát szólna, nem igaz?

– Végülis – mondta a haverom –, azt lehet. Talán még jobb is – elgondolkozott, aztán elkezdte számba venni, hogy mire van szükség az akcióhoz: dinamit, gyújtózsinór, terepszemle.

– Terepszemle – mondta, és szemét Pest felé irányozta, ezzel a távolba vetett tekintettel jelezve: íme, hát van jövő.

Este fölmentünk a hegyre, és körbejártuk a szobrot, mekkora a kerülete, megfigyeltük a katonákat, mikor van a váltás.

– Ha meglesz a dinamit – mondta a haverom –, pont, amikor váltás van, körberakjuk a szobrot. Persze alig van időnk. Pontosan és gyorsan kell csinálnunk, mint a partizánok az endékás filmeken. És repülhet a hastáncosnő a francba. Most igaz – tette hozzá –, hogy minket elkapnak, meg börtön, lehet, hogy ki is végeznek. De az rendben van, érted, az Ulrike is mit csinált?

Fogta és kinyírta magát a börtönben. Nem szarozott. Tudta, hogy miről van szó.

– Aha, az Ulrike, az tudta – mondtam, bár egy kicsit ez a halál dolog rosszulesett, mármint nemcsak az, hogy a haverom, hanem, hogy én is. Hogy akkor lőttek a csókolózásnak, meg minden olyasminek. A Tabánba biztos nem fogok járni, az száz százalék, ha meghalok.

A haverom másnap elővett a táskájából egy A/4-es papírlapot, hogy ez a számítás, meg van neki egy ismerőse a szobi kőfejtőben. Egy liter pálinkáért ellopja nekünk a dinamitot, aztán kész. Az egész tök egyszerű. Mi nem úgy fogjuk szerezni a robbanószert, mint az Ulrikéék a fegyvereket, mi aztán nem úgy.

– Mért – kérdeztem –, az Ulrikéék hogyan szerezték?

– Hát – mondta a haverom –, az nem volt valami tiszta ügy azért.

– Nem volt? – kérdeztem csodálkozva, mert gondoltam, ha nálunk lehet pálinkáért dinamitot szerezni, a németeknél ugyanezért akár tankot is.

Az úgy volt, hogy jött oda hozzájuk egy fickó, aki olyan oroszos akcentussal beszélt, meg a neve is az volt, hogy Borisz. Szóval ez a csávó odament az Ulrikéhez, mert ő volt a főnök, és mondta, ha kell neki ilyen fegyverszerű dolog, akkor ő tud adni, csak ne mondják el senkinek. Az Ulrike meg annyira utálta a gazdagokat, hogy mindjárt mondott egy számot, mondjuk hogy ötven, meg egy időpontot, például szeptember 11., amikorra kéri a szállítmányt.

– Hogy egy Borisz nevű fickó hozta neki a fegyvereket, ingyen?

– Hát az – mondta a haverom.

Egy hétig vártunk a dinamitra, amit majd a kőbányából kihoz nekünk a fickó, akinek odaadtuk a pálinkát. Mentünk le érte csütörtökön a megbeszélt helyre. Ott vártunk rá vagy egy órát, mire megjött, tisztára koszosan a kocsmába.

– Lajos bácsi – mondta a haverom –, hol van a dolog?

– Milyen dolog? – kérdezett vissza a férfi.

– Hát a dolog, amiért a pálinkát hoztuk a múlt héten.

– Milyen pálinkát? – értetlenkedett a fickó.

– Hát a pálinkát – mondta a haverom.

– Nem ismerlek, gyerek – mondta a fickó.

– Dehogynem, Lajos bácsi – akadékoskodott a haverom –, a múlt héten.

– Azt mondom, hogy nem ismerlek – mondta a fickó, és magához rántotta a haveromat, hogy tűnjön innét el, mert szétrúgja a valagát, és jobb, ha nem emlékszik rá, mert ha igen, akkor ő fogja taknyos zsebkendővel kitörülni az agyából. Ilyeneket mondott, a haverom meg eléggé beszart. Főleg a zsebkendős dologtól. Még akkor is remegett a hangja, amikor már Vácon ment át a vonat. Ezt – mondta remegős hangon – most nem sikerült megcsinálni.

– Nem – mondtam –, ezt most nem.

Másnap suli után kimentünk az Ördögoromra, hogy valamit majd ott csinálunk, pótlásként, ha már a robbantástól elestünk. Fölmásztunk a sziklák tetejére, már majd szétolvadtunk a tűző napon, mikor a haverom elkezdett üvöltözni, mert annyira utálta a haverom akkor a gazdagokat. Jobban utálta, mint az Ulrike. Szinte fájt neki, annyira utálta őket. És úgy is kiabált, mintha ráesett volna a lábfejére egy betonelem: hogy Gazdagok, gazdagok dögöljetek meg! Gazdagok, dögöljetek meg! Vártunk egy kicsit, hogy válasz jön, vagy elvisznek a rendőrök, aztán lemásztunk a sziklákról. A gazdagok nem hallottak semmit. Szartak ránk, meg a tű fokára, meg a mennyek országára is. Mi persze úgy mentünk, ahogy a hősök mennek, peckes léptekkel, néha jól el is botlottunk, mert szikláról tök szar dolog hősies léptekkel lejönni. Az egyik esésnél, mondta a haverom olyan sejtelmes hangon, hogy lehet, hogy a Béla gitárját is…

– Mi van a Béla gitárjával? – kérdeztem.

– Hát honnét van neki ilyen fasza gitárja? Tudod te, mennyibe kerül egy dzsibzon? Először a Hendrix is csak kölcsönkérte, mert olyan drága. Honnét van ilyen a Bélának?

– Nem tudom – mondtam, de innéttől kezdve rossz volt a Bélára gondolni, meg a Béla gitárjára, a *Woodoo Chile-ra* és egy kicsit a Hendrixre is, meg magunkra, ahogy baktatunk a Tabán felé. Az életünkre.

15. ÉPÍTŐTÁBOR

Innét – mondta a táborvezető, mi pedig néztünk a lábunk elé, ahonnét. Betonudvar. – Elmenni nem lehet. A fiúk amúgy is csak a kocsmáig. A lányokat pedig megerőszakolják az orosz katonák. Itt vannak a szomszédban. És olyanok, hogy egy lyukas deszkára is ráugranak.

– Nem kellene mindent az oroszokra fogni – mondta a haverom, és belecsőrözött egy kavicsba.

– Ez egy építőtábor, igaz csak átvitt értelemben – nevetett a táborvezető, ő már tudta, hogy vicceset fog mondani –, mert ugye a ribizlit nem lehet építeni, legfeljebb leszedni – a bajai fiúk nyerítettek. – Napi négy láda kötelező. Négycentis műanyagrekeszek – mutatta az ujjával. – Aki azon fölül teljesít, annak beolvassák a nevét a táborrádióban, és a végén jutalmat kap – a bajai lányok kihúzták magukat.

Kicsit oldalra fordult, hogy bemutathassa a felügyelőtanárokat, akikhez nyugodtan fordulhatunk, ha valami bajunk van, akár szerelmi ügyekkel is. Vagy ha a lányoknak elfogyott a tampon. (Nevetett.) A Laci maradt a végére, aki egy cementszürke barkasszal fogja a kaját hozni mindennap, és ő viszi el a leveleket is, ha írunk. A Laci farmergatyában volt, vastag öv, tenyérnyi halálfejes csat, fölül mellszőrig kigombolt fehéring. Állati fasza csávó vagyok – ez volt az arcára fércelve, s hogy itt a kivételes alkalom a gimis csajoknak.

– Szóval a Laci a kulcsfigura – mondta a haverom, s hogy azonnal csapjunk le rá, mielőtt a méla gondolkodású szekszárdi és bajai fiúknak is leesik a tantusz.

Egyenesen a Lacinak irányítottuk a lépteinket, hogy szevasz, Laci, meg milyen fasza barkaszod van. A Laci nem lepődött meg. Aha – mondta, aztán hogy a bolti ár fölött harminc százalék, a munka meg a rizikó miatt, és lehet bort meg pálinkát is.

Másnap ötkor elkezdett üvölteni a táborrádió. A *Money-t* nyomták a Pink Floydtól, mert abban vannak azok a hülye csörgések. Aztán dörögtek

az ajtón, és kirángattak az ágyból. Frissen, fiatalosan – röhögtek, mert ez olyan vicces jelenet volt. Szerintük vicces ilyen hajnalban eljátszani, hogy ennyire szigorúak. Pedig nem is szigorúak, csak játék az egész, hogy jobb kedvvel kelhessünk föl. És ha ilyen jó lesz a kedvünk, akkor a ribizliföldön se fogunk szomorkodni. Nótázva fürtözzük bele a veres szemeket a ládába. Ők meg végigsétálnak közöttünk: Na folyik már a tőke vére? – ilyeneket mondanak. Mi meg rávágjuk, mondjuk, hogy lárifári, vagy valami hasonlót, és együtt nevetünk.

Nem nevettünk. Az álmosságtól véres szemekkel szédelegtünk ki. Nem énekeltünk, nem beszéltünk, legfeljebb: anyád picsája. Ezt is csak néha.

Tízre megszedtem a négy ládát magamnak és négyet annak a lánynak, akit szerettem, hogy ezután jobban szeressen, meg ne szaródjon el a keze a ribizlitől, amivel simogat. Ez volt az én tudásom von haus aus. Tízkor leheveredtünk egy fa alá. Nem akartuk túlteljesíteni a normát. Persze, hogy az összes haverom rajtam röhögjön, amikor beolvassák a nevemet, a végén meg rám sózzanak valami szar könyvet, amit még az antikváriumba se vesznek be, mert bele van írva, hogy *Kiváló ribizliszüretelésért az építőtábor vezetősége nevében.*

Negyedóra telt el. Arról meséltem a lánynak, hogy milyen lesz, amikor én állok a mikrofon mögött az ifiparkban, hogy mekkorát fog szólni. Ezt mondtam, persze csak azért, hogy kitöltsem a csókolózások közötti szünetet. Mégsem lehetett egyfolytában. Épp hatalmas, zúgó tapsvihar kerekedett a mesében, amikor megjelent fölöttünk a felügyelőtanár. Jött ellenőrizni, mert valaki a bajai fiúk közül feldobott, hogy mi már ott döglünk a fa alatt, holott, ők úgy tudják, csak kettőkor van a munka vége.

– Minek jöttetek ide, ha nem akartok dolgozni? Mi a francnak? – kiabált meg vörösödött, mert nem mozdultunk, nem volt miért ugráljunk. Már majdnem elkapta a pólómat, már ott legyezett idegesen az ajkam alatt. – Mi a francnak? – fröcsögte bele az arcomba.

– Megszedtük – mondtam.

– Mit szedtetek meg? Mi? Ne röhögtess ki! Mit szedtetek volna meg?

– A normát – mondtam, s megszorítottam a lány karját, hogy ne féljen.

– A négy ládát, a négyet?

– Annyit kell, nem?

– Fejenként – emelte fel az ujját – kettőtöknek nyolcat.

– Annyit – mondtam, s hogy ott van a sor végén a bokor alá becsúsztatva.

A fickó odacsörtetett a ládákhoz, húzta az ujjait a ládák oldalán, számolta, hogy négy, meg megint négy. Aztán rakosgatta ide és oda, mert az alsók biztosan félig vannak, vagy teljesen üresek.

– Biztos homokkal nyomták tele az alját, vagy fűvel – kiabált.

Mentem felé, a lány maradt a fa alatt egyedül.

– Nincs benne homok, az nincs, meg fű se, csak ribizli.

– Lehetetlen – kiabált –, az lehetetlen, hogy egy pesti gimnazista ezt megcsinálja, az lehetetlen, érted! – És nekifogott kiforgatni sorban a ládákat. Kupacokba dőltek a szemek, csupa tört bogyó, mint a vágóhídon az alvadt vér.

– Szedjétek össze – kiáltotta, amikor a nyolcadik ládával is végzett, s hogy aki hamar meg tudja szedni a normát annak, többet kell, annak magasabb a norma, mert az úgy igazságos. Az nem lehet, hogy amíg a többiek dolgoznak, egyesek a fa alatt heverésszenek. Ment el, kiabálva távolodott. Nem értette, hogy miképpen telhettek meg ilyen gyorsan a ládák. Egyszerűen nem értette.

– Nem maradhat ez így – mondtam a haveromnak. Ültünk a barakkban az emeletes ágyon, és ittuk a zöldszilvánit, amit a Laci hozott be a barkasszal. – Idehozták ezt a barom divatbemutatót, hogy ők itt szórakoztatnak bennünket, ha már ki nem mehetünk. Azt aztán ki kéne cikizni, micsoda szemétség – köptem az ágy mellé. – Addig sikítozunk, fütyülünk, amíg rá nem jönnek, hogy hülyére vesszük őket. Érted!

– Az a baj – szólt közbe a haverom –, hogy ez elég veszélyes, mert esetleg nem veszik észre, azt hiszik, tényleg tetszik, s hogy a bátyjáék is úgy voltak. Indultak egy pólbít-fesztiválon a *Tejfejőnők balladájá*val. És tök ciki volt, mert benyalta a zsűri, ők meg megnyerték a fesztivált.

Először röhögtek rajta, de aztán beszartak, hogy most mit mondanak a haverjaiknak, meg a csajoknak, hogy ez állati ciki, és elkezdték tagadni, hogy ez a González nevű zenekar az övéké lenne. Mert bemondta a rádió, hogy azok nyerték. Mondták, hogy ők Zappata néven indultak. Ráadásul már egy hét múlva fel kellett volna lépni egy üzemi esten. És a haverom bátyja ezután nem mert többet gitárt venni a kezébe. Azt hazudta, íngyulladása van, és nem tud játszani, aztán, hogy megbénult a hüvelykujja a sok gitározástól. Lőttek annak, hogy rockzenész legyen. Pedig sokkal jobban nézett ki, mint a Révész Sanyi. Teljesen szétment akkor az élete.

Nem értették félre.

A bemutató után a bajai fiúk segítségével összefogdostak minket a betonudvaron, éjszakára ránk zárták a barakk ajtaját, és őrt is álltak, hogy kihallgassák, miről beszélünk. Egész éjjel suttogtunk. Hajnalban jöttek, hogy öt óra ötvenkor indul a vonat. A szüleinknek már táviratoztak: Alkoholfogyasztás és bomlasztó tevékenység. És a bajai gimnazisták is azt akarták, hogy vágjanak ki innét bennünket, mert az, hogy vagyunk, nekik is szar. Öntelt pesti faszok – így beszéltek rólunk.

Nyolc embert zsuppoltak be a Laci barkaszába. Hülyék vagytok bazmeg – mondta a Laci, és beletaposott a gázba.

– Szerintem – mondta a haverom a vonaton – hülyeség most hazamenni. Hadd ízlelgessék a szülők a táviratot, nem igaz? Nálunk meg amúgy sincs senki, mert elutaztak. Felmegyünk hozzánk, aztán majd holnap mindenki hazahúz.

Egykor már ott ültünk a haveroméknál a bárszekrény előtt. Tucatszám voltak az italok. Pálinkák, whiskyk, likőrök, vodka, konyak. A szülei kapták, mert külföldre jártak ilyen konferenciákra, meg jöttek is ide hozzájuk amerikaiak, meg németek, angol is egy csomó.

– Mindenből lehet inni – mondta a haverom csak keveset, hogy a szülei ne lássák a fogyást. Sorba vette ki az üvegeket és körbeadta. Épp elhagyni készültünk a tizedik dózist, mikor megindult a Pityu, hogy a vécére, de

még az ajtón innen hányt. Aztán sorban a többiek. Mindenfelé. Hányás után meg még pár korty. Csak úgy öblítésnek.

Másnap délre értem haza. A faterom éppen ebédnél ült. Én is oda az asztalhoz. Nem enni, hanem verésért és szidásért. De a faterom nem szólt. Biztos az anyámnak mondta már, hogy ez a gyerek másmilyen lett. Le kell tenni róla, hogy Bábolnán lesz valami főnök, vagy mondjuk régész. A régészt teljesen el tudta fogadni, mert az is olyan földműves dolog. Tudta, hogy vannak ezek az ásatások. Pedig a szakirodalom, sem a Magyar Mezőgazdaság, sem a Kertészet-Szőlészet ezt nem hozta. De a faterom ismerte a régészetet. Már gyerekkoromban mesélt a Slíman Henrikről – így mondta: Slíman Henrik, mintha magyar lett volna. Mondta, hogy megtalálta Tróját, és milyen sok nyelven tudott. Persze nem értettem, miért kell egy Trója megtalálásához annyi nyelven tudni. S teljesen meglepődtem, amikor ötödikben kiderült, hogy a trója az nem egy ékszer vagy fegyver, amit Slíman két üzleti tárgyalás között sétálgatva a földről fölemelt, hanem egy város. Mert akkor azért az ember, főleg a fiúk, a legtöbb idegen szóról azt gondolta, hogy fegyver. Például a kacagányról, nem is beszélve a szandzsákról. Szóval ismerte a faterom a Slímant, mert akkor ilyen műveltek voltak a bogyósgyümölcskertészek. És el tudta volna képzelni, hogy ilyenfajta földműves leszek, mint a Slíman, aki nem marharépát forgat ki a földből, hanem városfalakat. De ezek után már nem leszek, biztosan nem – mondta az anyámnak. – Ha egyáltalán nem vágnak ki a gimiből. De ez már az anyám dolga. Ő szült meg. Ő tette, hogy ilyen lettem, mert nem fegyelmezett, mindent megengedett. És tessék. Most ezt oldja meg.

Az anyám levest szedett, hogy egyek. Ez volt az ő büntetése. Én nyeltem, de a torkomon alig volt rés. A harmadik kanál után annyira fájt, mintha a manduláim gyulladtak volna be, tüszősen. De ettem, mert azt gondoltam, így el fog telni az idő, amíg félek.

Ősszel behívatta a szüleimet és a haverjaim szüleit is az igazgató. A faterom jött el. Láttam a kolesz-szoba ablakából, ahogy becsapja a

vajsárga Zsiguli ajtaját, s jön be az épületbe. Egyenesen az igazgatóiba. Nem akart velem találkozni.

Az igazgató hosszan beszélt a szülőkhöz, hogy csak mert negyedikesek vagyunk, azért nem vág ki minket, de ez volt az utolsó húzásunk, mert utolsó figyelmeztetést kapunk. Ez olyan, mint a felfüggesztett büntetés, ha bármit csinálunk, mondjuk kicsi dolgot is, rögtön kihajítanak bennünket. És hogy ilyen nem volt, ezek a gyerekek egészen nyolcadikig teljesen rendesek voltak, s mióta itt vannak közöttük a kollégisták, például én – gesztikulált az igazgató –, azóta van a romlás. Hogy ez a kettő vidéki fiú, és akkor mondott megint egy nevet – az oka mindennek. Amikor kijöttek, a lány szülei, akinek szedtem négy láda ribizlit, nekirontottak a fateromnak, hogy ők egy ilyentől el kell hogy tiltsák a lányukat. Mert ez – mármint én – csak tönkreteszi a lányukat. Holott ők mennyire normálisan nevelték. S hogy nálam, még ha egy arabbal vagy zsidóval járna, az is jobb lenne. A faterom nézett a rikácsoló festett nőre. A fia voltam. Különben sem értette, mit akar. Arabot nem ismert. A zsidókról meg azt gondolta, olyanok, mint mi, csak már meghaltak. A festett asszony nem hagyta abba, szidta tovább a fateromnak a fiát, aki tönkreteszi a lányukat, a lányuk jövőjét, meg a múltját is, az egész családjuk életét. Aztán a faterom azt mondta: viszontlátásra, és sarkon fordult a hosszú gimnáziumi folyosón.

– Nem kísérsz el? – kérdezte fönt a szobában. – Sietnem kell. Majd visszajössz busszal.

– De – mondtam. Beszálltunk a vajsárga Zsiguliba. Gurultunk lefelé a Sas-hegyről. Néztem az arcát, ahogy vezetett. Ő is nézett piros lámpánál engem. De én akkor őt nem. Talán mondott valamit. Hogy ne kapaszkodjak olyan vonat után, amelyik nem akar. Vagy – mert vidéki volt – talán, hogy ne kapaszkodjak olyan szekér után, vagy csak annyit, hogy ne kapaszkodjak. Nem tudom. Hogy forgott-e olyan a fejében, hogy talán a bátyám. Neki még van esélye, hogy legyen mondjuk valaki Bábolnán. Lehet. Az apák mindig úgy mérnek, mint a hentes. Ennyi meg annyi kilót nyom ez a gyerek. Fékezett. Piros lett a lámpa. Előrelendültem. Összeért

egy pillanatra a szemünk. Ne kapaszkodjak, talán ezt mondta, vagy csak egyszerűen szeretett.

16. KÓRHÁZ

Menjünk – szólt a fickó örüljünk, hogy eddig is. Tíz múlt. Tudja, hogy nem vagyunk még tizennyolc évesek. Ki az utcára. Köpött a haverom a sörtől, mert feljött. Elindultunk a Hegyalja úton az oldalt parkoló autók tetején. Le vannak szarva mind – mondta a haverom. Arról nem beszélt, hogy pontosan kik. Az autók tulajdonosai, a férfiak vagy a feleségük is, meg a gyerekek, akiket hétvégén a telekre szállítanak bennük. Motorház – föl az utasfülke tetejére, le a csomagtartóra, át a következőre. Mint a sziklamászók. Kötél nélkül.

– Teljesen elegem van ebből – mondtam –, kilóg a belem. A végén beleakad a nadrágszáram az egyik ablaktörlőbe, aztán eltanyázok itt az utcán. Jól széttöröm a pofám.

– Gyáva vagy, mi, be vagy szarva – kiabálta a haverom. Annyira félt, hogy bátornak akart látszani.

– Különben – szólt most a haverunk, aki legelöl törtetett az autók tetején, hogy a bátyja itt lakik a Hegyalján, és pont úgy van neki az ablak, hogy az ablakszárnyakon tükröződnek az autók.

– Azt hittem, a bátyád nem is Pesten lakik – szólt közbe a haverom.

– Az egy másik bátyám – mondta a haverunk.

– Mért, neked hány bátyád van?

– Négy.

– Úristen – mondta a haverom gondolom, vannak még nővéreid is, meg húgaid, meg öcséid. Hányán vagytok ti tulajdonképpen?

– Öten.

– Öten? Az hogy lehet? – gondolkodott el a haverom.

– Én vagyok a legkisebb. Lánytestvérünk az meg nincsen.

– Ja – mondta a haverom, és leugrott az autó tetejéről. – Különben mi van a bátyáddal?

– Hát, hogy van neki itt egy lakása, és az ablakban tükröződik a forgalom, pont úgy, ha mozgatja az ablakszárnyakat, össze tudja ütköztetni

őket.

– Hogyhogy össze? – kérdezte a haverom.

– Hát az egyik autót a másikkal. A szembejövő forgalommal.

– A szembejövővel? – álmélkodott a haverom. – De különben mért ütközteti össze?

– Hát ez a játéka neki, mint a játékautomata, érted, dzsing, és már folyik is a vér.

– De hangja az nincs.

– Van neki ott egy fazék, benne egy féldecis pohár, abba belerúg. Az tisztára olyan.

– Olyan? Azt nem gondoltam volna.

– Különben – mondta nekem a haverunk – egyszer a faterodat is elcsípte. Legalábbis pont úgy nézett ki. A vajsárga Zsigulit jól föltekerte egy skodára. Vagy fordítva. Mindegy, marha nagy csattanás volt. Pájng! Csak úgy repültek az alkatrészek – mutogatott a kezével a haverunk. Megnyitottam a koleszajtót. Elcsendesedett. Hason csúsztunk el a portásfülke előtt, aztán végig a hosszú folyosón föl a szobába.

Éjjel a Hegyaljával álmodtam. A hömpölygő autókkal és a zajos ütközetekkel – amiket a haverom bátyja hozott össze az ablaküvegen. Folyt a vér. Olyan rég jártam már New Yorkban, olyan rég láttam a haverjaimat a hatvanadikon. Mért ragadok itt a Hegyalján? Törtem a fejemet, de már a haverjaim arca sem ugrott be. Hosszú haj talán. Szakállasak is voltak, meg olyan virágmintás blúzok. Lehet, hogy már nem is élnek – gondoltam –, vagy levetették azokat a szabad ruhákat. Börtönben ülnek, meghaltak a túladagolt szabadságtól vagy fitneszprogramokat árusítanak fiatal üzletembereknek és leszoktak a narkóról. Mi történhetett – gondolkodtam csukott szemmel az ágyon, amikor benyitott a nevelőtanár, hogy az anyám keres telefonon, menjek, nem milliomos, hogy kivárja a vonalban, míg odavánszorgok. Oldalbalökött, hogy gyorsabban.

– Ahogy sejtettük – mondta anyám, bár én egyáltalán semmit nem sejtettem –, be kellett feküdnie a kórházba.

Mármint hogy a faterom bent van a kórházban, mert van neki valami a gyomrában, polip talán, azt ki kell vágni, mert ott szűkült is, meg étvágya se nincsen neki. Öklődik rágás közben. Lesoványodott tisztára.

Amikor mentem hozzá a váci kórházba, már műtét után volt. Beléptem a kórterembe. Feküdt egy függönnyel elrekesztett ágyon. Lógtak az infúzió csövei. Ismeretlen volt így. Nem is mondtam neki, hogy: No, mi van idösapám? Ő sem csörgette meg a láncait, mint a Rózsa Sándor, a szamosújvári börtönben, mert a tűn kívül semmi nem volt ott fémből. No, jól megváltozott, idösapám – ezt se mondtam erre. És amikor bejött az ápolónő, a faterom se kacsintott rám ravaszdin, hogy: Hi be csúf.

– Leállt műtét közben a vesém – mondta.

– Az mit jelent? – kérdeztem.

– Hogy nem működik azóta se. Vagy alig.

– És…

– Szóval – mondta a faterom nem érdemes hosszútávú terveket.

Lőttek a bogyósgyümölcsültetvényeknek – gondoltam. Odahajoltam hozzá a csövek közé.

– Megy a vonatom – mondtam.

– Jó – nézte, ahogy csukom az ajtót.

A lány, aki elkísért, lent várt a kórház előtt.

– Mit mondott? – kérdezte.

– Hogy nem működik a veséje.

– Az mit csinál, a vese?

– Nem tudom. Mindig utáltam a belső szerveket.

– Valamit a pisiléssel, azt hiszem – mondta a lány.

– Biztos.

Amikor hazamentem, hogy beszéljek az anyámmal, ott volt nálunk a nagyanyám. Az anyám mondta neki, hogy emlékezzen vissza, nem volt-e a fateromnak valami baja, mikor gyerek volt, hogy valami olyan vírusa. Nem fázott-e meg azon a helyen a derekánál. Hogy mondja meg a nagyanyám, mert tudni kéne. És a nagyanyám biztosan tud valamit. A

nagyanyám csak nézett, és nem szólt semmit. Nem emlékezett, hogy lecsúszott-e a gyermekről a takaró, mikor a nagyapámra szólt, hogy ne igyon annyit. Amikor a nagyapám mondta, hogy hagyja békén, azt csinál, amit akar, hogy az ő kenyerét eszi, az ő házában lakik, az ő dunyhájával takarózik. És rángatta a nagyapám a nagyanyámat. A gyerekre meg nem figyelt akkor a nagyanyám. Lehet, hogy kilógott a takaró alól, éppen ott a veséjénél, a kicsi háta – gondolta a nagyanyám. Lehet.

Az anyám várta, hogy mond valamit a nagyanyám, de nem mondott semmit, és akkor az anyám a motorbiciklit kezdte hibáztatni, a Pé tizest. Hogy télen minek járt vele a faterom, minek kellett mínuszokban, amikor annyira vág a jeges szél. Minek.

– Nem tudom – mondtam az anyámnak.

Hónapokig jártam a fateromhoz a váci, azután egy pesti kórházba. Nem sokat beszéltünk. Nem volt miről. Ami fontos volt, elmondta elsőre. Egyszer csak annyit, hogy így is maradt valami bizonytalanság a dologban. Rövidebb távon ugyan – mondta –, de maradt. Mert azt nem tudta, hogy pont, mondjuk, február harmadikán fog meghalni, amikor tulajdonképpen meghalt.

17. A CSAJ MUTERJA

Hosszan csengetett. Be kellett engedni. Magamra kapkodtam a ruhát, és kiugrottam az erkélyről. Magasföldszint.

Az utcáról láttam, hogy az asszony belépett az előszobába. A villany égett a lakásban. November volt. Délutáni. A roló még nem volt leengedve. Mozdult a szája. Kérdez valamit: hogy miért maradt a kulcs a zárban. A lány hazudik, hogy véletlen benne felejtette, vagy félt a betörőktől. De mért nem nyitottad ki? Mert elaludtam – mondta, s közben arra gondol, hogy mi a francnak kellett fél órával korábban hazajönnie. A munkaidejét sem lehet belőni. Örökösen szoronghat, hogy bármikor betoppanhat, és ott talál. Holott megmondta, hogy én abban a lakásban még a konyhaasztal mellett sem, nemhogy az ágyban. Nem nekem nevelték – mondta egyszer az asszony – ezt a lányt. Bár nem tilthatják meg, mikor, kivel találkozik, de a lakás az övéké. Mármint az asszonyé és a lány apjáé. Úgyhogy ők döntik el, hogy ki jöhet ide. És eldöntötték. Én nem.

November végén mondta a lány, két héttel a menekülés után, hogy neki nem szokott késni, s most már három napot és hogy úristen, mi lesz. Nem tudom – mondtam, és tényleg nem tudtam. A negyedik napon megkérdeztem tőle reggel, éjjel nem aludtam, a szemem tiszta vér volt, álltunk a suliban a lépcsőnél, hogy változott-e, mert az volt megbeszélve, hogy fölhív, ha igen, és nem hívott. Nem – mondta, és hogy el kéne mennem a barátnője mamájához, mert az egyrészt orvos, másrészt nagyon nyitott ember, nyugodtan meg lehet vele ilyeneket beszélni.

– Hogy odamegyek – kérdeztem –, és azt mondom, hogy ez történt?

– Igen – mondta. – Legalább azt megkérdezni, hogy lehet-e akkor is, ha vigyáz az ember.

– Jó – mondtam és kiverte a vér az arcomat, ahogy vetítettem belül a beszélgetést. Ülök a konyhában. Szemben velem az asszony.

Néztem az utcát a buszról. Nem gondoltam volna, hogy ennyi ember terhes. Tele van terhes nőkkel a város. Minden film terhes nőkről szól. Direkt, hogy mutogatják, *vagy* áttételesen, hogy csak célozgatnak rá. Mindenki, ha mesél valamit, belekeveri a terhes nőket. Mintha látszana rajtam, ami van.

– Szia, szia – mondta a csaj muterja, mikor megérkeztem, s hogy bátran mondjak el mindent. Felmondatta velem, mint a törileckét, az érzelmeket. Néhány praktikus dolgot is tudnia kell – mondta utána –, szóval, hogy mikor voltunk együtt, milyen gyakran szoktunk és hogyan. Azt mondta, bármitől teherbe lehet esni, még akkor is, ha ruhástól csináljuk, mert átáznak a ruhák és úgy.

– Azt azért nem tudom elképzelni – mondta a lány, mikor elmeséltem –, hogy a ruhán keresztül – és nevetett.

– Milyen jó a kedved – mondtam.

– Igen. Nem akartam ezzel kezdeni, de megoldódott. Tényleg csak késett – megint nevetett, hogy ruhán keresztül, de különben marha rendes a barátnője mamája.

– Föl kell hívnom – mondtam –, mert ígértem, ha valami van…

– Jó –

– Megoldódott – mondtam a telefonba.

– Hála istennek – mondta erre, s hogy mindig mehetek hozzá, ha akarok, mert ő tudja, mennyire nehéz manapság egy gimisnek. A felnőttekkel semmit nem lehet megbeszélni, még jó, hogy van ő, akihez fordulhatunk. Nekem külön rossz persze. Vidéken még csak nem is hallottak a pszichológiáról, az anyám például. Meg sem értené, miről van szó. Ez is benne van a Freud-ban – mondta.

– Hogy vidéken nem értik? – kérdeztem.

– Nem – mondta –, csak az, hogy nem értik, legfeljebb kevesen.

Mindig várni kell. A szülei indulás előtt kitalálnak valamit, hogy ne érjen oda időben. Álltam a Vas utcában egy kapubejárónak támaszkodva. Könyv

volt nálam. Mintha olvasnék. Ha odaér, ne higgye, hogy kivagyok. A fejem lehajtva. Hallgattam: utca, autók, gyalogosok.

– Meddig várjak még? – kérdezi egy férfi.

– Nem lehet – mondja az asszony.

– Miért?

– A gyerekek.

– Mindig ezt mondják – mellém értek. Fölnéztem. A csaj muterja volt.

– Csókolom – mondtam.

– Szevasz – mondta, s hogy nyugodtan tegezzem, mondta már, hogy őt lehet.

– Jó – mondtam, s hogy csókolom.

Néztem hátulról őket. A nő rákulcsolta a kezét a férfiére. Ahogy az évnyitón láttam, amikor a csaj faterjának markolta a kezét. Álltak a tornapálya mellett más szülőkkel, akik ugyanúgy álltak, és arról beszéltek, hogy milyen egyetemre lehet ebből a gimnáziumból könnyen bejutni. Mint egy szerszám nyele, olyan volt a férfikéz az asszony kezében.

Egy kalapácsé.

18. AZ ABLAK

Nem volt értelme élnem. Ezt nem én döntöttem el. Eldőlt. Vártam. A padon mellém ült az öreg férfi. A háborúról mesélt, hogy az első szobában lakott ő, hátul az asszony a lányával. Először – mondta – az asszonnyal megcsinálta, aztán a lányával. Ez volt a háború. Még jó, hogy nekem elmesélheti. Vidékről hozta föl a fia. Itt lakik a Ménesin egy szuterénben. Jó helyre költözött a fia, de itt csak szuterénra futotta. Drága környék. Hogy aztán – mondta – a hadtest átköltözött egy másik helyre, egy másik faluba. Ott is az első szobában lakott, hátul az asszony (egy másik) a lányával, és először a lányával, aztán az asszonnyal vagy már fordítva mondta, nem tudom.

– Kire vársz – kérdezte –, a zsidó asszony kölkére?

– Nem – mondtam.

– Mi nem?

– Nem zsidó, és nem kölök.

– Ja – mondta, s hogy ismeri ezt a helyzetet, hogy anya és lánya, még a háborúból. Tudom – mondtam, de már nem figyelt rám. Kutyákat sétáltatott bérbe, és most a bérkutya húzta el a padtól. Azt meg nem lehet visszatartani, mert kiderül, hogy nem járt eleget, aztán elveszik tőle, a fia meg szétrúgja a valagát, ha elesnek valami bevételtől.

Vártam. Mert nem tud jönni időben. Szülei is vannak. És velük is kell. Vasárnap van. Én a koleszból rögvest kiloholok, az ebédet gyorsan. Rántotthús volt rizzsel. Ott is tudják, hogy vasárnap van. És most ülök a padon. Ő tudja, hogy ülök a padon, holott még csak a levessel végeztek. A faterja viszi ki a levesestálat, az anyja utánakiabál, hogy eresszen rá vizet, mert rászárad, és nem tudja elmosogatni rendesen. És akkor a lány, hogy siettesse az ebédet, összeszedi a mélytányérokat, az asszony azt mondja, ne rakja egymásba, mert akkor az alja is leveses lesz, és kiviszi a konyhába. Kinéz a konyhaablakon. Látja, mert onnét épp van egy szög, hogy látható a pad, ahol ülök és várom.

Látja, hogy ülök.

Megmozdul a függöny a konyhaablakon.

Kinézett – gondoltam, amikor az öreg visszaért a bérkutyával. Le akart ülni mellém, hogy meséljen a háborúról, hogy az első szobában szállásolták el, a hátsóban egy asszony lakott a lányával, de hirtelen fölálltam, hogy ne üljön le, és elindultam. Épp a másik irányba, s csak akkor mentem vissza a padhoz, amikor már messze volt.

A lány látta az ablakból, hogy mennie kell. Az anyja azt mondta, még ne. A vasárnap a családé. Legalább az ebédet enné rendesen végig. A desszertet is. Amit szeret, az van. De ő nem, elmegy, otthagyja a faterját és az anyját is, nem érdekli, hogy mennyit dolgozott ezzel az ebéddel. Elindul a kijárat felé, ki az utcára és föl a Ménesire.

Egy órája vártam a padnál. Félórát volt jó várni. Addig volt jó arra gondolni, hogy mindjárt jön. Utána lett rossz. Azt gondoltam, hogy ez késő, hogy ez így kibírhatatlanul késő. És minden perccel egyre később lett.

A Ménesin jött a pad felé. Az öreg vagy tíz méterre a bérkutyával. Hallottam, hogy csetteg a nyelvével, amivel azt akarta mondani, hogy most én is megcsinálhatom, legalább a lánnyal, ha már az anyjához nem fűlik.

Jött felém, és nem mosolygott úgy, mint reggel ébredéskor, mikor rám gondolt, és érezte, hogy odaérek a szájához, hogy a karján végigcsúszik a tenyerem. És levegőt fújok a szemébe. Akkor nem volt ott az az óra, amit a padon töltöttem, nem volt ott az az óra, amit ő az ebéddel, benne az anyja szavaival. Ott csak ketten voltunk. A bérkutyás férfi sem látszott.

– Szia – mondtam.

– Mért vagy ilyen? – kérdezte.

– Milyen?

– Látom rajtad.

– Nem vagyok – mondtam, s hogy menjünk el a Jutkáékhoz, mert ott van a buli, és már lehet menni, mert a szülei ebédkor elhúztak, s náluk nem délután van ebéd, hanem délben.

Gyalog mentünk át a Tabánon. Rendőrautó járt föl, aztán le. Egy fadarab repült. A kutya utána vetette magát. A férfi azt mondta a nőnek, hogy a kutyáját kiképezték alapszinten, és mindent tud, mármint ezen a szinten, majd versenyre viszi, és nyerni fog. Kapaszkodtam a lány kezébe, hogy magamhoz húzom. És hátulról becsúsztatom az ujjaimat a nadrágjába. Először épp csak. Később egy kicsit jobban. Azt lehet, mert aki mögöttünk van, azt nem látja, mármint a lány, s így nem kell szégyenkeznie mások előtt, hogy ez történik. Akiket nem lát az ember, azok nem mások. De húzta magát. Nem a szégyentől, csak úgy. El.

– Nem szeretsz? – kérdeztem.

– De – mondta úgy, mint aki nem.

Mindenki rajta élősködik– mondta később még a nagyanyja is, de az anyja, meg a faterja leginkább. S ha végre kiteszi otthonról a lábát, mindjárt belém botlik. Mintha átszállítanák egyik fogdából a másikba. Ez neki az élete. Ez lett neki a szerelem, s hogy ezt soha nem gondolta volna, hogy ilyen.

Attila út. Nem tudtuk, hány szám, de ismertük a házat. A liftre vártunk, mert az ötödiken van a lakás. Egy nő szállt be. A negyedikig bámult az arcunkba. Ott szállt ki. Egyenesen bele, hogy kik lehetünk. Így utált, a szemünkbe bámulva. Én visszautáltam, hogy undorító kövér disznó. Így, de nem mondtam, csak szemmel.

A buli már ment. A lány az előszobában megállt beszélgetni. Vártam, de látszott, hogy nem jön. Továbbmentem a belső szobába. A *Voodoo Chile* szólt, és egy csaj rikácsolt, a magnó mellett, hogy tegyük be a *Jézus Krisztus szupersztárt.* A haverom mondta neki, pohár volt a kezében, hogy majd, ha a konyhában lesz, akkor tesszük fel azt a szar giccset. S hogy különben is bűncselekmény ilyet csinálni, hogyha ezt mondjuk a Dzsimi Péjdzs hallaná, szétrepedne a pöcse, mert ez annyira ciki. A csaj lekopott, mondta a barátnőjének, hogy a haverom nagyképű, meg beképzelt, és kár volt idejönni, mert itt mindenki nagyképű, meg alkoholista, cigarettázik és a *Jézuskrisztus szupersztárt* is utálják. A haverom kezembe nyomott egy

poharat. Zöldszilváni. Szar, de olcsó, mondta, mert drágát csak a buzigyerekek isznak a Rózsadombon. Mi inkább rosszat, mert mi nem szakadhatunk el a valóságtól, mondta mindig a haverom, aki festő akart lenni, s a valóság alatt soha nem a plein air festést vagy a valósághű ábrázolást gondolta, mert különben csak kockákat, meg csíkokat festett, és csupa absztrakció. Neki a valóság az olcsó bor volt, meg a kocsma, meg azok a faszik, akik a kocsmában vannak. Azt mondta, csak azért tud ilyen csíkokat festeni, mert ismeri ezt a világot, különben ha nem ismerné, hiteltelen lenne az egész. Ez adja meg a súlyát. Mármint a csíkoknak meg kockáknak. Ittam. A csaj megint elkezdett sipákolni, hogy a jézuskrisztust akarja. A haverom meg az arcába nézett és azt mondta: ide figyelj, most mi kimegyünk a konyhába, addig hallgasd ki magad zenében, mert visszajövünk és megint föltesszük a Hendrixet, érted?!

A lány, aki velem jött még az előszobában beszélgetett, egy másik lánnyal, akinek szintén a szülei, vagy valaki más hülye vagy szar. Mondjuk az élete, vagy egyáltalán minden. Csak később jött be a konyhába.

A haverom kiköpött az ablakon. Mondtam neki, hogy nem megy ez a szerelem. Hiába kaparok – mondtam –, valójában leszar engem. Megjött a lány. Magamhoz húztam, hogy lássa a haverom is: megpróbálom. Most ne – mondta, mert most nem akarta, talán mert a kedve nem volt olyan, vagy a többiek előtt, nem tudom.

Tavasz. Meleg. Az ablak nyitva volt teljesen. Fölálltam a konyhapultra. Elé a nyitott ablaknak. Mire a haverom, hogy hagyd már a picsába, most mit cirkuszolsz. Én meg, hogy kiugrok. Néztem a haverom arcát, semmi izgalom nem volt rajta, aztán a lányt, utána pedig kifelé az ablakon. Másfél méterre lehetett az ablaktól a teraszkorlát. Megint visszanéztem, hogy kiugrok.

– Ne csináld már – mondta a lány. Persze nem ezt kellett volna mondania. Vagy nem ezzel a hangsúllyal.

– Ugorjak? – kérdeztem. – Ugorjak?

– Úgysem ugrik ki – mondta a haverom. – Kizárt, hogy kiugorjon – mondta a lánynak, nem olyannak ismer.

– Ugorjak? Ugorjak? – hajtogattam, mire a lány hogy igen.

A korlát fölső rúdját sikerült elkapnom, ötös szögvas, és bemásztam a teraszra. Egy fickó ott ölelkezett egy csajjal. Fölnézett: Te honnan jöttél, és röhögött. Nem értette, még mi történhet vele. Már a csaj is akkora szám volt, szinte el volt ájulva attól, ahogy csókolózott, és bort is ivott, és az is szédítő volt, de hogy valaki a levegőből megjelenjen, ez egészen elképesztő. Ezzel a varázslattal zuhant vissza a csajba, aki persze nem látott belőlem semmit, csak feszült neki a fiú ágyékának. Átmentem a nagyszobán. A szupersztáros csaj megijedt. Azt hittem, a konyhában vagytok – mondta, s hogy levegye-e már a zenét, mert jövünk. Mondtam, hogy nem kell, csak hallgassa. Még maradunk. Éppen a *Mária dala* szólt, ami a legrosszabb volt az egészben.

Röhögtem, amikor a konyhába léptem. Nem vettek észre. A lány zokogott az asztalnak dőlve. Az orra is nedves volt. A haverom ott ült mellette, s azt mondta, hogy biztos nem ugrottam ki. Az lehetetlen, hogy kiugorjon. Kár is az ablakhoz menni, mert én biztos nem ugortam ki, az valami hülye trükk csak. A lány zokogott, hogy mennyire fontos voltam neki. Á, nem ugrott ki – mondta a haverom megint. Én meg röhögtem újra, és mondtam, hogy itt vagyok. A lány fölnézett. Elakadtak a folyamok az arcán, még egy csepp gördült, aztán, ahogy sírás után beszél az ember, olyan kicsit zsíros hangon mondta, hogy nem.

– Mi az, hogy nem? – kérdeztem, és nevettem kicsit.

– Nekem nem vagy – mondta.

És nem voltam.

19. A SZOBA

Az a lány. Melyik? Nem mutatott rá. Indiológus akar lenni.

– Micsoda? – kérdeztem. – Az mi, hogy…

– Vastag könyveket olvas – mondta a haverom a Rámájanát, meg a Mahábháratát. Tele vannak mindenféle keleti történetekkel, meg olyan hülye nevű indiai figurákkal, hercegekkel, királyokkal, meg ilyesmikkel. Van például – mondta – egy olyan istennő: Visnu vagy Síva, azt hiszem, úgy hívják. De lehet, hogy ez ugyanaz, mint nálunk az Isten, meg az Isten gyereke. Szóval ez mindegy, a lényeg, hogy annyi keze van ennek a nőnek, szóval annyi, hogy úgy meg tudja az embert ölelni. Mutatta is a haverom, a bordáira kulcsolta a kezeit, majdnem összeroppantotta a gyenge csontokat. Nincs az az érzése az embernek, hogy van csajom, de nem szeret eléggé. És az a lány is ilyen.

– Ilyen? Hogy van neki egy csomó karja?

– Nem úgy – mondta a haverom, csak átvitten, higgyem el, ez aztán tisztára megoldaná az én problémáimat.

– Vannak nekem problémáim? – kérdeztem.

– Mért, nincsenek?

– Nem tudom.

– Szerinted az nem probléma, ha az ember annyira akarja, hogy elájul? Az szerinted rendben van?

– Hát vele jár a dologgal, nem?

– Na most figyelj, itt a koleszban hány ájult embert látsz? A száz gyerekből? Na mennyit?

– Jó, azok másképpen csinálják. A vécében vagy az ágyban, amikor a többiek már alszanak. Vagy mindig beszélnek róla, én meg nem tudok, mert szégyellem, hogy olyanokat mondjak, azért aztán persze hogy elájulok.

– Jó, most nem kell magyarázkodni. Én csak mondom azt a lányt. Szóval az olyan, mint a Körösi Csoma, meg a Baktai lányban.

– Tényleg? – nyögtem ki bamba csodálkozással, mert ugyan a Baktait nem ismertem, de a Körösi Csomáról már hallottam és tudtam, hogy tényleg nagyon híres ember volt. Még a temetkezési helyéről (Darjiling) is teát neveztek el az angolok. Annyira nagyra tartották az angol-tibeti szótár miatt.

Másnap találkoztam a lánnyal. Össze-vissza szorongtam. Ilyeneket mondtam pl., hogy szia, meg hogy vagy, hányas lett a matekod… Mire a lány azt mondja, hogy van neki csokija. Hogy kérek-e. Csokit? – kérdeztem. Aha – mondta –, egy kis csók-it. Ránéztem. Sokat esett akkor az indiológia a szememben, de azért megcsókoltam. Különben nem kellettek nekem olyan sok karok. Sőt. Tizenhét évesen az ember meztelenül tulajdonképpen a huzattól is elélvezett.

Csak rövid ideig kellett csókolózni. Lejjebb húztam a pólóm, hogy takarja a foltot.

Mondta a lány utána, hogy olvassam a Rámájanát, amikor nem vagyok vele, mert abban minden meg van írva. A mi szerelmünk is. Például, hogy pulóvert fog nekem hozni, ha fázok. Mert ő még magáról is levenné miattam, annyira szeret. Simán megfázna értem. Még tüdőgyulladást is kapna.

– Tényleg?

– Aha – és már vette is magáról, hogy nekem adja.

– Le mersz vetkőzni előttem? – kérdeztem.

– Igen – mondta, s hogy még más előtt nem, de előttem mindig akár.

– Otthon?

– Otthon is.

A lakásuk kint volt az őrmezei telepen. Negyvenes busszal mentünk az Osztyapenkóig. Onnét gyalog. Menyecske vagy Kérő utca. A hatodikon. Volt egy nagyobb szoba, ami kisebb volt, mint egy nagyszoba, de ebben a viszonylatban ők így hívták. Mondta a lány, hogy a szülei a nagyszobában vannak. És az övé a kis-szoba, ami a folyosóról nyílik, rögtön jobbra. És nem kell, hogy köszönjek a faterjának, mert tiszta ciki, amilyen. Legalább

negyvenéves, vagyis pontosan – mondott egy évszámot, nem figyeltem –, és valami gyárban dolgozik. Az egész feje olyan neki, mint az a gyár Csepelen. Eddig nekem a Csepel csak olyan elvi dolog volt, nem gondoltam, hogy gyakorlatilag is van. A tévé átvilágított a nagyszoba üvegajtaján. A lány jobbra maga után rántott.

– Itt laksz?

– Aha.

– És itt olvasod a Rámájanát?

– Itt.

A falon képek voltak. Most láttam először ott a falon a Visnut, azzal a rengeteg karjával. Kicsit arrébb egy népszerű zenekar. Azt hiszem, a Piramis. Felismertem az énekest, a Sanyit, aki nagyon szép fiú volt, minden lány teljesen bele volt zúgva, és még énekelni is tudott, pedig az már egyáltalán nem volt elvárás. Arról énekelt, hogy boldogan akar élni, meg hogy mért nincsen neki két élete. A lányok is nagyon sajnálták, hogy nincs neki, és ezért nem tud velük élni, és így persze soha az életben nem lesz boldog a Sanyi, hiába is akarná. Malmozhat ott a hülye picsa felesége mellett nyugdíjas koráig. Arrébb egy coca-colás reklámplakát, amit egy rokona hozott az eneszkából. Még 56-ban húzott ki. Állati jófej – mondta. Legalábbis az alatt a két hét alatt, amit itthon tölt. Mindenkinek fizet. Meg vicceket mesél, és nagyokat nevet rajta, és persze ilyenkor ők is nevetnek. Az egész család. Hiába, Nyugaton mások az emberek – mondta. Sokkal (ezt megnyomta) jobb fejek. Még kelettel is többet foglalkoznak. Például Indiával.

– Szerintem – mondtam, és becsúsztattam a kezem az inge alá. Volt neki melltartója. Megnéztem, ki tudom-e kapcsolni gyorsan, ha kell. Ki tudom. – Szóval cikik ezek a képek így a falon.

Hátralépett. A kezem lecsúszott a meleg bőréről.

– Nem tetszenek?

– De, csak hogy a betonelemen rajta van a tapéta, a tapétán meg celluxszal ezek a képek…

Nem folytattam, mert megint közelcsúszott, és nem tudtam beszélni. Beletömte a nyelvét a számba.

Ez kedden volt. Csütörtökön hívott, hogy most megint menjek. Mert annyira szeret. Csak engem. Olyan különlegesnek lát. Van egy hercegről szó a Rámájanában. És az én vagyok. Nem figyeltem a történetre, hogy mit is csinált. Azt hiszem, nem különöset. Csak olyat, amilyet hercegek általában szoktak, s csak akkor lenne érdekes, ha ezt egy nemherceg is meg tudná csinálni. Pl. hogy lemond az összes feleségéről meg vagyonáról és szerzetes lesz.

Beléptünk. A kezem rajta volt a kilincsen.

– Várjál – súgta bezártam.

– Mért?

– Hogy a szüleim ne menjenek be.

– Aha. Értem – bár pontosan nem.

A lány matatott a zsebeiben. Aztán a táskájában, hogy meglegyen a kulcs, amivel. Az ajtókulcs.

– Csókolom – mondtam a mamájának, aki a nagyszobából ment a konyhába.

Aztán a lány, hogy nincs, és szólni kell a faterjának.

– Mért zártad be? Mi a francnak? – kérdezte a férfi, hangosan. Végigmért közben. Nem kellett vigyáznia, hogy mért bámul belém. Pont az ajtó mellett álltam. Olyan volt, mintha az ajtót nézné. Gyorsan meg is utált ott az ajtó mellett. Nem vagyok olyan, mint amilyet ő elképzelt a lányának. Pl. a Lacibácsi fia. Ezt mondta egyszer a lánynak, de a lány utálta a Lacibácsi fiát. Nem, mert ajánlva volt, hanem amúgy is. Benne sincs a Rámájanában – mondta, pedig abban minden benne van, ami van.

A férfi csapkodta a kilincset, meg lökdöste az ajtót. De be volt zárva. Azért lett kihívva a nagyszobából. Különben nem álltunk volna szóba vele. Mint múltkor sem. Át kell hívni a Lacibácsit, mondta végül, aki lakatos. De nem a népzenész – szokta mondani máskor. Hogy nem a Lakatos Sándor és népi zenekaráról van szó. És nevetett olyankor. De most nem mondta.

Elég rossz volt ott a folyosón ácsorogni, amíg a Lacibácsi megjött. Lemezből volt neki szerszámtartó ládája. Acélkékre festve. Ledobta a folyosón a linóra. Összecsörrentek a szerszámok. Ezekkel – mondta Ferikém, egy páncélajtót is ki tudok nyitni. Nem egy ilyen szar házgyárit. – És rámutatott a szerszámokra.

És tényleg. Ahhoz képest, hogy mennyit vártunk rá, alig telt el két perc, és kattant a zár. Ez magyar gyártmány, Ferikém, mondta. Tulajdonképpen kerítésdróttal is ki lehet nyitni. Lökött az ajtón. Nyílt. A falra néztem, az ajtóval szemben. A lány faterja is. Csak utána a földre. Ott voltak a fal és a padlószőnyeg találkozásánál széttépve, gyűrve a képek. Pl. a Piramis meg a Visnu is. Karjaira.

A faterja mondott valamit. A lány nem válaszolt. A Lacibácsi is, hogy meguntad. Ilyesmit. A falról a lába előtt húztam el a szememet. Nem mertem a lányra nézni. A linón. Ott ingattam még kicsit ide-oda.

– Mennem kell – mondtam aztán. – Kollégiumban lakom és nem késhetek. – Csókolom, szia.

A szobába már nem léptem be. Ha jön egy lány – gondoltam hazafelé a nyolcason, mert nálam maradt – és nem ad pulóvert. Ez még jó lesz.

20. LACIKA

Gyermekgyógyász. A haverom faterja gyermekgyógyász, ráadásul főorvos egy szabadsághegyi gyermek-klinikán. Pár év, és ő lesz az igazgató. Ez mindenütt így szokott lenni. Reggel bemegy, este nyolc, mikor hazaér. És egész nap ott a gyerekek.

Estére már teljesen utálja a gyerekeket – mondta a haverom mert az neki a munkaanyag. Egy kőműves se bírna betongerendákat meg nyolcas téglákat nézni otthon a konyhában. Utálja persze őt is, mármint a haveromat a faterja, és a húgát, mert más gyerek nem volt a családban. Meg az anyjukat, aki megszülte ezeket a kölköket, akik csak a munkát juttatják az eszébe. Hogy értük megy be dolgozni – mondta, kiabálta a konyhában –, mert vannak. Értük gyűlöli meg a gyerekeket. A saját fiát és a saját lányát, a saját lánya és a saját fia miatt.

A haverom húga persze mindig sírt, hogy a haverom papája nem szereti őt. Az asszony meg pánikos lett. Esténként mondta, hogy ver neki száznyolcvanat a szíve, és légszomja van, nehogy a férfi le akarjon feküdni vele. Vagy éppen, hogy akarjon. Mert már évek óta amúgy sem. Egy darabig havonta. Aztán végképp elmaradt. Az asszony szép volt. Alig múlt harminchat.

Mondta a haverom, hogy menjek vele le a Batthyány térre, mert ott vannak az utcán a haverjai, a Janek, meg a Manyi és a Bogyó. Nekik nincs faterjuk, legalábbis nem mondták. Nem olyanok, mint mi. Az utcán élnek és zacskóznak, meg parkánoznak. A Janeknak hasáig érő szakálla van és zöld csíkos gatyája, a Manyi meg mindenkivel lefekszik, csak úgy szeretetből. Mindenkivel a haverok közül, igaz, mondta a haverom, ő még nem került sorra. De a Bogyó a legérzékenyebb, legalábbis annyira sovány, hogy szinte érzékeny. Holott – mondta a haverom – azért a Bogyó nem szeret senkit, csak akiktől parkánt vagy hamis vényt kaphat. Mégis mindenki fölnéz rá, mert annyira vékony.

Mondták a haverom haverjai, mikor leértünk a térre, hogy kéregessünk mi is. Az azért látszik, hogy ki fog adni – mondták csak ahhoz kell odamenni. És mi kéregettünk, mert nem akartunk olyanok lenni, mintha nem lennénk olyanok, mint a haverom haverjai. Kéregettünk, de nem mindig találtuk el, ki ad. Ez továbbmegy, az lehülyéz, a harmadik húszast nyom a kezünkbe, és a negyedik vág szájon meg gyomron. Egy rnelós fickó üvölt a pofámba, az enyémbe persze, nem a haveroméba.

– Apád főorvos, mi? Te meg itt kéregetsz, mi?

– Hagyd a faszba, Karesz – szólt a társa, a férfi ellökött magától.

– Otthon bazmeg pikkszalámival mossák a fogukat, most meg itt kéregetnek, a kurva anyjukat.

A haveromnak ott jó volt. Mikor a pénz összejött, vagy tízen mentünk be a nagyközértbe. Az eladók rögtön ránk szálltak, nem lopunk-e, de nem loptunk, mert volt pénzünk, hiába motoztak meg a pénztárnál, végül kijöttünk a félliteres almaborokkal, azt ittuk az épület oldalának vetve a hátunk. Bámultuk a bevásárlókosarat cipelő anyákat és apákat, akik épp olyan rettenetes családokban élnek, mint a haverom, meg amiben a Janek, meg a Manyi élt valamikor, amikor még nem voltak ilyen jófejek.

Besötétedett. A haverok a rakparton mentek, mert Mini van aznap este, és a Mini az nekünk játszik, az még nem adta el magát – mondta a Bogyó –, a Mini a miénk, meg hogy a Török Ádám egy indián, rézbőrű, és utolsó véréig fog küzdeni a gecik ellen. De ezt a gecik is tudják róla, ezért aztán nem is lehet az Ádám más, csak rézbőrű, egy indián.

Első Kerületi Művház, Bem rakpart hat. A vécéablakon másztunk be. A zenekar előtt hevertünk – mindig ott – a földön, a Janek meg a Manyi, meg egy csomó más fickó meg lány a térről és a haverom is, meg én. Néha az arcunkba fröccsent az Ádám fuvolájából a nyál.

– Olyan vagyok neki – mondta a haverom a faterjáról –, mint egy csavar, amit egész nap tekerget a gyárban, most meg otthon megint, megint olajos lesz tőlem a keze, meg a húgomtól.

Ültünk a kettős ülésen, a haverom keresztbe tette a lábát.

– Tudod, miért van ilyen nagysarkú cipőm – kérdezte.

– Mert alacsony vagy – mondtam.

– Mindenki azt hiszi.

– És nem?

Akkor a haverom a körmével lefeszítette a cipősarokról a gumit. Üreg volt alatta. Tele bogyókkal. Parkán meg gracidin – mondta, s hogy van annyi, hogy nekem is legyen, ha fölmegyek vele az Ördögoromra. Ha osztani kell, legalább nem fog túladagolni – mondta, de én leszálltam a giminél.

Másnap mondta az osztályfőnök, hogy mennyire nem volt ez a suli jó a haveromnak, és a szülei át is tették egy másik iskolába. Egy neki valóba.

A másik iskola, csak később tudtuk meg, mert a haverom húga elmondta egy fiúnak, aki szerelmes volt a haverom húgába, de annyira nem, hogy megtartsa a titkot. A másik iskola a Lipóton volt.

A Vörös hadsereg útján találkoztam később a haverommal. Kijárta a sulit. És aki a Lipóton kijárja a sulit – mondta –, az lehet portás ott, vagy fűtő, és ő fűtő most ott. Veled mi van? – kérdezte, én meg hogy hetek óta az utcán alszom, tisztára átfagytam. Már november van – hideg éjszaka kint. Elalhatsz nálam – mondta a haverom –, a kazánházban. Tiszta meleg van. Neki különben semmi munkája, mert gázkazánok vannak, csak néha meg kell nézni a hőfokot, de úgysem lesz semmi.

A kazánházban még a kő is meleg volt. Mezítláb ráálltam, és éreztem, hogy áthevül a talpam, azután lefeküdtem a kabátomra. Egy nagydarab férfi motozott a kazánház túloldalán.

– Ki ez a fickó? – kérdeztem a haveromtól.

– A Lacika – mondta –, ő is fűtő, már húsz éve. Akkor járta ki az iskolát. Azért került be, mert negyvenötben vagy ötvenhatban, nemtudom, puszta kézzel agyoncsapott egy orosz katonát.

– Megölte?

– Meg. De nem ilyen forradalmi okokból, hanem mert a fickó tüzet kért tőle, neki meg nem volt, meg nem is szerette, ha tüzet kérnek tőle, mert ő nem dohányzott. A mamája mondta neki, hogy Lacika, óvakodj a

dohányzástól, nagyon tartsd távol magad. A katona nem tudta, és rá akart gyújtani. Odament a Lacikához, aki a körúton baktatott valahová. A szájában lógott a cigi, mármint a katonának, arra mutogatott, hogy szpícski, szpícski, a Lacika meg nem várta meg a harmadik szpícskit, annyira idegesítette, és az öklével rácsapott a fejére. Összeroppantak a nyakcsigolyák.

Cigi volt a kezemben. Morzsoltam az ujjammal a dohányt.

– Kipróbálod? – kérdezte a haverom, és röhögött rajtam. – Különben odamehetsz hozzá, mert annyi koktélt adtak neki, meg elektrosokkot, hogy teljesen elfelejtette azt a szót, hogy gyufa meg tűz. Mert itt azt csinálják, hogy kitörlik az ember agyát. Azt a rész. Hogy azt mondják például, hogy a faterom, te meg nem gondolsz semmire, mert az már nincs az agyadban.

– A faterom – mondtam, és néztem a Lacikára. Egy pillanatra megfordult a fejemben…, aztán elővettem a nadrágzsebemből a gyufát.

21. EGYETEMPRESSZÓ

Már nem voltak a haverjaim, csak voltak a haverjaim. Egyetemre jártak, reggel a Kígyó utcán a Pesti Barnabás felé. Sokan egymás nyomában. Helló – mondták, és nem várták meg, hogy visszaköszönjek, mert késtek, és ez a tanár – mondtak egy ismeretlen nevet – erre pikkel. A BÁV kirakatának voltam támaszkodva. Egy nő hajolt közelebb. Ez nem vedzsvúd? – kérdezte a férfit. S hogy olcsó, de a mélytányérból nincs ki a tizenkettő. Úgy meg nem éri meg. Mivel pótolnák karácsonykor, amikor a nő anyját is áthívják, és a férfi rokonait is.

Szia. Megint köszönt valaki a sorból. Hogy vagy – kérdezte, és elkezdett beszélni egy fura tantárgyról, ami baromi nehéz és vízválasztó a szakon, vagyis buktatós tantárgy. A harminc százalék elvérzik. Milyen hülye, aki tanítja – mondott egy nevet –, állati bunkó, s hogy vizsgán fogdossa a lányok combját, olyan. De neki tanulnia kell, mert fiú, ez eleve rossz pont, meg különben sem kockáztathat, nem akar abba a csapatba kerülni, akiket kivágnak. A – mondott egy nevet –, aki a – mondott egy tantárgyat – tanítja, sokkal jobb fej. És továbbment.

Nem mondtam el neki, hogy vagyok.

Éjszaka Pesterzsébeten aludtam egy bolthelyiségben. Kocsmában bukkantam rájuk. Akik ott élnek. Hatan állandóra. Három-négy csak néha. Liversingre jártak – azt mondták. Meg hogy ők voltak először hippik Magyarországon. Már akkor, amikor mások még nyakkendőt hordtak, és amikor hazamentek egy koncertről, a lépcsőházban a fülük mögé gyűrték a hajukat. Adj egy cigit – mondta az egyik. Nincs – mondtam. Mért? – kérdezte. Már elszívtátok.

Volt ott egy lány, akiről azt hittem, le akar feküdni velem, annyit ittam, és azt gondoltam, ő többet. Erzsinek hívták. Szürke volt a haja. Vártam, hogy lekapcsolják a villanyt. Aludt. Még nem értem hozzá, csak gondoltam, hozzáérek, és mozdítottam a kezemen. Fordult. Menj a picsába – morgott. Megijedtem, magam alá szorítottam a kezem. Haggyál már –

morgott megint. Aztán mélyebb hangot is hallottam. A másik oldalról egy szakállas férfi mardosta a hasát.

Két székre volt rátéve a deszka, amin aludtam. Csúszkált rajta a műszálas függöny. Milyen a lábam, milyen a kezem, milyen az arcom. Néztem magam reggel. Az egy festmény – mondta a szakállas –, amin feküdtél, és röhögött azon, ahogy kinézek. A srác már megpattant – mondta. – Kurva szar ország ez. Semmit nem lehet csinálni. Elment, először Amszterdamban volt – dörzsöltem közben a csapnál a kezem és az arcom csak utána ment át New Yorkba. – A többiek még aludtak. – Ott, azt hiszem, a huszonötödik utcában, a hatvanadikon van egy lakás. Csak jófejek laknak benne. A Warhol a főnök, de ott van a Nico is, meg a Lou Reed. Néha felugrik a Bowie, meg a Borroughs. Baromi jó hely. Odament a festő haverjuk, és ránézett a Warhol. És olyan nagyon halk hangon azt mondta, hogy te a testvérem vagy. A szemedben benne van a művészet, az alkotás, és hogy gyere testvérem, kinyújtotta előre a kezét, olyan lágyan, mint egy szent, és akkor a haverjuk homlokához érintette, az Andy, érted, az Andy hozzáért. Azóta együtt dolgoznak. A haverjuk világhírű, mondta a nevét, de én nem ismertem, mert én olyan értelemben a világban nem voltam ismerős, és ez a festmény vagyonokat ér, csak itthon nem ismeri senki, kivinni meg nem lehet, mert olyan bazinagy. Földarabolni egy ilyen remekművet, ugye, az bűncselekmény. Nem jött le az arcomról az olajfesték. Olyan voltam, mint annak a bazinagy festménynek az árnyéka. Különben – mondta a szakállas fickó –, New Yorkban egy ilyen lakás, mint ez, tudod, milyen sokat ér. És akkora a város, hogy ez még bent lenne a belvárosban. A centrumban, érted. Aha – mondtam –, tudom, nekem is laknak haverjaim New Yorkban, és tőlük tudom a viszonyokat. És azok is híresek? – kérdezte a fickó. New Yorkban – mondtam – mindenki híres, aki számít. Aha – mondta, én meg kiléptem a bolthelyiségből az utcára.

Támasztottam a BÁV kirakatát. Mögöttem a vedzsvúdon kék lovasok vágtáztak a vadregényes angol kastélyok felé. Eszembe jutott az osztályharc, mert ez épp olyan volt, egy lap a Világnézetünk alapjai tankönyvből. Elképzeltem a hatalmas küzdelmet. Hogy a régi haverjaim

szellemi irányításával én és a többi nyomorult nekirontunk a potrohos angol pénzmágnásoknak és kirúgjuk nagy valaguk alól a széket, ami nem más, mint egy rakat hatalmas köteg dollár. Szétosztjuk egymás között, ahogy a betyárok a rablott kincset, vagy az apostolok Krisztus testét, aztán a sámlivá zsugorodott kupacra most mi telepszünk rá. Innéttől mi őrizzük. Átmentem az aluljáróba, le a metróhoz. Mennyire fázik az ember, amikor a közeledő szerelvény nekilöki a levegőt az állomásnak. Megrázkódik.

– Mi van veled? – kérdezte este a fickó, aki korábban sem volt a haverom, de ismertem. Minden dzseszzen ott volt. Rajongó. Nyilván azon is, amin én nem, mert az ugye nem lehet, hogy épp akkor jön csak, amikor én. Mindig ott van, csak úgy lehet, hogy amikor én megyek: találkozunk. Alacsony fekete fiú, a hátán sérült gerinc.

– Nincs hol aludnom – mondtam –, ez az utolsó szám, ha a Laci még szólózik, van tíz perc, aztán kész, én meg nem akarok az utcán maradni.

A rajongó rám nézett: – Ennyire félsz?

– Igen – mondtam –, a hidegtől, meg a rendőröktől. Gecik. Bevisznek. Egy haveromat is a múlt héten. Most már kész van az élete. Kitiltották Pestről.

– Alhatsz nálam – mondta, mintha ez a világ legtermészetesebb dolga lenne.

Én meg annyira be voltam állva a rossz kimenetelre, hogy nem is értettem először, tulajdonképpen miről van szó. Mit akar ez a fickó itt a dzseszzen.

– Neked van lakásod? – kérdeztem.

– Persze.

– Sajátod, vagy a szüleidé?

– Sajátom.

Koncert után mentünk a Molnár utca felé, ott lakott a fickó a másodikon, egy egyszobás lakásban. Ahogy közeledtünk a lakás felé, mint egy kísérleti állatnak, úgy ömlött a nyálcsatornákból a szájamba a nyál. Nyálaztam a melegre, és nyálaztam az ágyra, az volt nekem akkor a citrom.

– Különben – mondta, mikor már bent voltunk –, a faterom alapította a kerületben a pártot.

– Micsodát? – kérdeztem.

– Hát a pártot.

– Tényleg? – tökre leesett az állam, még soha nem láttam olyan embert, akinek a faterja pártot alapított. Hát ehhez képest az én faterom a ribizliültetvényekkel, az teljesen semmi.

– Tényleg – mondta a fickó.

– Eddig azt hittem, akinek a faterja pártot alapított, annak a Rózsadombon van lakása, és egy kicsit nagyobb.

– Á – mondta a fickó –, elváltak.

– El?

– Aha, el.

– És azért ilyen kicsi ez a lakás?

– Azért.

– Ja, értem – mondtam, persze nem értettem.

Dupla heverője volt az ablak melletti sarokban. Ő feküdt a falnál. Mondta, hogy ő mindig ott fekszik, ő nem tud kint, mert az olyan biztonság, hogy ott van a fal. Nekem meg úgyis mindegy, ahhoz képest, hogy az utcán maradok, minden csak jobb lehet.

Lekapcsolta a villanyt.

– Szereted a dzsesszt? – kérdezte.

– Persze – mondtam –, meg gondoltam, valakivel csak összefutok.

– Én is – mondta.

– Te is összefutsz? – kérdeztem.

– Nem, hanem hogy szeretem.

– Persze – mondtam – gondolom, azért jársz. Ha utálnád, akkor egy kicsit strapás lenne minden koncertet végigülni.

– Bár…

– Mi az, hogy bár?

– Hát, szóval ez nekem munka is – mondta.

– Mért, írsz róla? – kérdeztem.

– Tulajdonképpen igen.

– Van ilyen dzseszzújság? – kérdeztem.

– Nem, azért annyira nem tudnék, hogy ilyen szaklapba.

– Hát akkor hová, a Nők Lapjába vagy a Lakáskultúrába?

– Van egy ilyen hivatal. Én ott dolgozom. És le kell írnom, hogy milyen volt, a hangulata, úgy általában.

– A hangulata? – kérdeztem.

– Igen, de én rengeteg szakmai dolgot is beleszövök, bár az nem feladat. Van egy leírás, hogy mire kell figyelni.

Nem szóltam semmit. Hideg volt kint. Bent gázfűtés, konvektoros. Ezt modernnek gondoltam. Otthon olaj kályhák voltak.

– Mit csináljak – mondta később –, akármit nem dolgozhatok, látod a hátam. És lakhatsz nálam, ameddig akarsz. Tényleg, és nem kell félned.

Másnap is nála aludtam és a következő napon is. Örökösen a vallásról faggatott, mert neki a faterja nem hitt semmiben, csak valami eszmében, az meg olyan érdektelen dolog, nincsenek benne igazi istenek meg angyalok, meg ilyen földöntúli dolgok. Nem járt hittanra, mint én. Mennyire jó nekem – mondta –, hogy így tudom, mi történt a bibliában a zsidókkal meg a Jézussal, meg ismerem az ünnepeket, hogy Pünkösd – például, milyen jól hangzik. Meg jóm kippur – az is, mondom, tisztára jól hangzik, csak nem tudom, mit jelent.

Nevetett mindenen. Ami kicsit vicces volt, azon is nagyot. S hogy milyen jó, hogy ilyen jó barátok lettünk. Nem is gondolta volna, hogy ennyire össze tudunk jönni. Mert én pont azokat a dolgokat tudom, amiket ő nem.

A negyedik este megkérdezte, hogy nem akarok-e a falnál aludni. Mondtam, hogy nem. És úgy feküdtünk le, ahogyan korábban. Hallottam, ahogy szuszog, és próbálja csendesíteni a levegővételt, hogy ne zavarjon az alvásban. A szemem csukva volt, fáradtan csapkodtak a színek a szemhéj alatt. Még nem aludtam, csak az volt hihető, hogy igen.

Mintha a paplan ért volna hozzá, aztán három ujj érkezett és megpihent a hasfalon. Megmozdultam. A kéz visszahőkölt, a gyomorfal megfeszült.

Megint csend. Sustorgott a tenyér az ágyon, és elérte megint a hasat. Újabb fészkelődés és visszahőkölt. A következő út során a tenyér gyorsan becsúszott az ágyékhoz. Hidegek voltak az ujjai, nyirkosak. Csontosak.

Ellöktem. Felugrottam az ágyból.

– Mit csinálsz? – suttogta. A ruháimat kapkodtam magamra. Most mit csinálsz? Miért kell ebből ügyet csinálni? Könyörgött a hangja. Minek? Félreérted! Tényleg ne csináld. Kiabálta utánam.

Becsaptam az ajtót.

Nem eső volt, csak olyan permetféle. Amitől órák alatt lehet átázni, hogy nem is figyel rá az ember, de csupa víz még a gatyája is. Kószáltam utcáról utcára a belvárosban. Kerestem a nyitva maradt kocsmákat, hátha akad valaki a régi haverjaim közül. Bárki. De zárva, vagy nincs senki.

Az Egyetempresszó még nyitva tartott. Bementem. Füst volt és meleg. Néztem végig a termet. A füstön át, a zajon át. Senkit nem ismertem. Nem voltak itt a haverjaim, akik már nem a haverjaim. Tanulnak otthon vagy a kollégiumi szobában. Összeülnek hárman, és röhögnek a tanárokon, hogy milyen barmok, és ezt nem lehet bírni, ami itt megy ezen az egyetemen. Kinéztem négy fiatal férfit egy asztalnál, hogy azok olyasmik, mint én. Hasonlóan öltözve. Feléjük léptem. Nem néztek rám, csak szemsarokból.

– Sziasztok – mondtam nem alhatnék nálatok?

Ahogy kimondtam, fordultak felém teljes arccal mind a négyen.

– Mit akarsz, buzigyerek, mit akarsz te? – nem csak üvöltött, föl is állt az egyik, akkor a testalkatán láttam, hogy annyira mégsem hasonlítunk. Üvöltözött, hogy mit akarsz, buzigyerek, mi a faszt akarsz te. Elkapta a pulcsimat, és magával rántott kifelé az Egyetempreszszóból. Altasd el a buzigyereket, Laci – kiabáltak a haverjai. A Laci meg kilökött az utcára, és utánam lépett. Buzi gyerek, bazmeg, mit akarsz? A balkezével rántott a ruhámon, és a jobbal vágott az arcomba. Összerogytam ott a presszóajtó előtt, a kilincs fölöttem, mint valami isten, láttam oldalról, épp a fickó övének magasságában. Próbáltam fölállni. Azt hittem, ilyen csak a filmekben van, hogy az ember a fejét még nem tudja elemelni a földtől, de a hasát már megemeli, és a test, mint egy hullám, támaszkodik a fejen és a

térdeken. Azt hittem, ilyen csak a filmeken van, hogy a fickó akkor a bakancsával belecsördít a megemelt hasba.

Mikor újra felkeltem, már visszament a haverjaihoz. A homlokom nedves volt. De a sötétben nem látszott vérnek a vér. Egy kapualjban húzódtam meg az Irányi utcában.

Valami biztosan jön majd – gondoltam.

A reggel.

22. MELEG

Ne szóljon a szám – mondta, mellettem ült –, és nem fog fájni a fejem.

Laktanya. A szívem fájt. Mert rányeltem a levegőt. A lemezkapu záródott a teherautó mögött.

– Föl az ágyra – üvöltött.

Vasból van. Csörög a váz és a sodrony.

– Le. Az van, amit én mondok – mondta. Nem szóltam semmit. S hogy ne pofázzak vissza. Föl. Aztán: Le. Most megtanulom – mondta, fújtattam, a fejem átvörösödött –, hogy ne szóljak bele mindenbe. – Vizes lett az ingem hátul, sötét levelek a gerincem mellett. Nem vagyok izzadékony. Különben nem. – Veletek is ez lesz, ha pofáztok – mondta. Senki nem szólt, hogy nem pofáztam. Mert pofázhattam volna. Még a feltételes módtól is rettegtek.

A laktanya délen volt. Jugoszláv diverzánsok ellen harcolunk. Ha jönnek. Nehogy csak úgy letiporják Magyarországot. A tévében lehetett fogni a Belgrád egyet. Csak mereven kellett ülni, mert ha valaki megmozdult, mindjárt összezavarodott a kép. És a David Bowie karja olyan volt, mint a hullámpapír. Először láttam filmen. Csillagokról énekelt, meg a csillagok poráról. Megreccent a képernyő. Ülj vissza, hülye buzi. Kiabáltak.

– Neked van valakid? – kérdezte –, mellettem ült.

– Igen – mondtam.

– Kicsoda? – kérdezte.

– Egy lány – mondtam.

– Jó, azt gondoltam. De hogy hívják, meg milyen.

Mondtam egy nevet, s hogy barna haj, egyetem, Szeged, s hogy minden hétvégén eljön.

– Minden hétvégén? – kérdezte.

– Igen.

– Kurva rendes csaj.

– Az.
– Mért jön?
– Hogy ne vesszek el – mondtam, és nyeltem egyet, megint a szívemre.
– Itt aztán nem lehet – röhögött.
– Mit? – kérdeztem.
– Elveszni.
– Nem úgy értettem. Lelkileg.
– Ja, az más – mondta, s hogy szerinte nem kéne ilyen lelki ügyekkel foglalkozni, mert az ilyenkor a legártalmasabb. Arra mennek rá. Mármint a gecik. Már messziről kiszúrják, hogy ez olyan, bazmeg ezeknek erre rájár a szemük. És akkor biztosan kicsinálnak. Mondta, hogy volt egy haverja, aki a végén őrségben szétlőtte a fejét géppisztollyal, egy egész sorozatot magába nyomott, mert begörcsölt az ujja a ravaszon. Darabokra ment a koponyája. Állítólag az őrtorony mellett agyvelővel keveredett hajcsomók lógtak a bokrokon. Figyelj, nézd meg, bazmeg, nézd meg, hogy mindenütt lyukasak az őrtornyok fedelei, mint a szita, bazmeg, ott már mindenütt szétlőtte valaki az agyát.

Könyvet vittem magammal, bent volt a kabátom alatt, hogy ne látszódjon, az öv tartotta. Ültem a toronyban. Rálátás volt a betonelemekből összerakott kerítésre hosszan, és a szántóföldekre. Járt a szemem. Betonelem, szántóföld, könyv, aztán föl a tetőre. Ahogy a haverom mondta, mint a szita, csak be volt már foltozva, de látszottak a lyukak, azt nem tudták eltüntetni. Hiába csinálnak bármit – mondta a haverom –, a nyomok ottmaradnak. Nem lehet, hogy ennyien kinyírták magukat – mondom már itt vagyunk hat hónapja, s eddig még senki. Lehet, hogy a végére szakad el, hogy az utolsó hónapokban. De hogy erről nem írtak az újságok, mondom, mire a haverom, hogy biztosan hadititok, hogy mennyi a veszteség. És a szülők sem beszélhetnek róla, csak hogy szerencsétlenség áldozata volt a gyerek. Nem volt külső körülményre utaló nyom. Mi az, hogy külső körülményre utaló nyom? Szóval idegenkezűség. Mittudomén, elesett, és átszúrta a fogas a homlokát, azt mondják, nem is hogy géppisztollyal szétdurrantotta a koponyáját. Hülyeség – mondom –,

ezt nem lehet titokban tartani. Váltogattam a könyveket, de egyiket sem olvastam el. Mert örökösen bejátszottak a lyukak. Tükröződtek a fehér papíron. Ott jobban világított a levegő. Vagy a szememben voltak a foltok. És bármire ránéztem, ott át volt lőve. Mintha a szememen át lett volna keresztüllőve minden. A könyv, a betonelemek, a szántóföld, az őrtorony fedele, a levegő és a haverom, aki mondta, hogy mindenütt látszanak még a nyomok, nem lehet eltüntetni.

És tényleg nem lehetett.

Éjjel kettő, már aludtunk, éppen a lyukasra lőtt álmaimat néztem, amikor ebbe a foltos képbe belemaszatolt a sziréna. Még nem tudtam kivágódni az álomból, már kilökött valaki az ágyból. Bevetés! – üvöltött, én a földön hevertem – vagy nem gyakoroltuk elégszer? Zsákokkal, fegyverekkel, a teherautóra. A lövegeket fölcsatolni. A bevetési rendszabály szerint egy óra az indulás, de jobb, ha ötven perc alatt sikerül. Negyvenöt perc – kiabált a tiszt az épület előtt, fölülordítva a tehergépek hangját –, már csak öt perc.

– A gyakorlat – mondta a haverom amiről beszéltek.

– A kurva anyjukat – mondtam –, mi a fasznak kell hajnalban.

– Hogy életszerű legyen. A háborúk se választott időben törnek ki.

– Az igaz – mondtam, s hogy nekem különben nem fér össze a lelkiismeretemmel, hogy fegyvert fogjak.

– Tényleg? – röhögött –, ezt szerintem ne terjeszd.

Sötét volt, a teherkocsik bőgtek végig az utakon, hányódtunk a platón, egy erdőség felé. Repülőgép-támadás – üvöltött a tiszt. A GAZ-ok megálltak. Lecsatoltuk a lövegeket és bemértük a repülők helyét az üres égen, aztán visszacsatoltuk, mikor mondta, hogy repülőgép-támadás vége. S hogy valószínűleg a közeli erdőben landolt egy-két roncs, mert elég gyorsan ráálltunk a célra. Mondjuk, meg kell dicsérnie a lokátorosokat, mert ők vették észre a támadó egységet, s ők mérték be az irányt, ugye.

A kurva anyjukat a lokátorosoknak – morogtam, a bakancsom telement hóval, ott fagyott együtt a lábammal. Mentünk, és még sötétben értük el azt az erdei helyszínt, ahonnét fedezékből tudunk harcolni a jugoszláv

diverzánsok ellen. Fél órát kell menni addig a házig – mondta a fickó, már másodszor van itt –, ahol bort lehet venni, s hogy hóban különösen szar, de azért eddig még mindig megoldódott a dolog, meg majd beosztjuk, hogy ki, meg a legszarabb, ha már ott benyom az ember, mert akkor a visszaút tényleg baromi hosszú, és annyit elesik az ember, hogy, szóval, jobb visszahozni a marmonkannákat, és itt piálni. Az egyik tiszt apósáé a bor. Ilyen családi üzlet, hogy a veje elhozza ide a laktanyát, a fater meg kiméri nekik a cukrosbort.

– Közelebb is jöhetne.

– Nem lehet – mondta a fickó. – Ez szabály, hogy mennyire lehet közel épület. Csak az őrséggel kell megbeszélni, érted, nehogy lepuffantsanak valakit közülünk, mert akkor ugrott a bor, meg a faszinak is az üzlet, érted, úgyhogy ha ti lesztek, és láttok valami mozgást, bazmeg, nehogy lőjetek.

– Dehogy – mondom nem hülyültem meg. Ha a jugoszlávok jönnek, akkor se fogok.

– Az ellenségre se lőnél? – nézett bele a szemembe.

– Nem – mondom.

– Mi vagy te, ilyen jehova, vagy mi a fasz?

– Nem – mondtam.

– Hát akkor hogy a picsába van, bazmeg?

– Úgyse jönnek a jugoszlávok.

– Az igaz – mondta a fickó, s hogy akkor először ő megy valakivel.

A negyedik nap mi voltunk az őrök. Páran a haverjaimmal. Külön sátor járt. Élesre töltött fegyverekkel mégsem heverhettünk a többiek között. Belül dobkályha. Kupacokban a tűzifa, és csak kevesen voltunk, hatan, szemben a nagysátrakkal, ahol nyolcvanan fekszenek sűrűn egymás mellett a szalmán, és telefingják az egész levegőt, mert a kurva hideg miatt senki nem akart elmenni szarni. Tízig a lokátoroskocsinál voltunk, baromi jól bejöttek mindenféle rövidhullámú adók. Tánczene, szabadeurópa, ilyesmi. Persze azért volt egy olyan a dologban, mint harminckilencben, amikor a bibiszi előtt kuksoltak. Tökre el lehetett képzelni, hogy megszakad az adás, és bemondják, a háború elkezdődött, seregeink

megtámadták, vagy seregeik megtámadták. Éjfélkor járt le az időnk. Menjünk – mondtam a haveromnak – az őrsátorba. Már az alsógatyám is ropog.

– Legalább télen nem kéne behugyozni – mondta a haverom, és röhögött.

– Bunkó – mondtam neki, és szétrántottam az őrsátor ajtaját. – Jó kis sátor ez, nem?

– De – mondta a haverom.

– Mennyire tágas, nem igaz, meg milyen príma ez a vaskályha – dobáltam közben a fahasábokat a tűzre. A kályha tényleg, csak úgy ömlesztette ránk a meleget.

– Akkor én lerúgom a surcimat – mondom, mire a haverom is, hogy neki is már szarrá fagyott abban a kibaszott hidegben.

A lábunkat talppal fordítottuk a kályhához, és hanyatt feküdtünk a szalmán.

– Mennyire jó ez a meleg – mondtam, s hogy enélkül milyen szar lenne, meg ha mindig meleg lenne, biztosan nem dolgozna senki, meg hogy Afrikában például senkinek nincs kedve, mert egyrészt semmi kényszer, másrészt majd megdöglenek a hőségtől.

– Azért a meleg az nagy dolog – mondtam, kis szünetet tartva a haveromnak.

– Az nagy – mondta. Én meg, hogy akkor mesélek róla, mert az olyan jó, ha ilyen dolgokról beszél az ember. Például a kályhákról, a sparheltekről, hogy van otthon egy nagy cserépkályhánk, és az milyen meleg volt, főleg akkor, ha a faterom nem volt otthon, mert valami bogyósgyümölcstovábbképzésen volt Fertődön, akkor volt a legmelegebb. Az anyám volt akkor csak, és a bátyám. Nem kellett mondani, hogy fogjuk be a szánkat, mert a faterom tanul, vagy valamit számol, magunktól is csendben voltunk. Meséljek még róla?

– Lehet – mondta a haverom –, ha van kedved.

– Mert sokkal melegebb van, ha az ember még beszél is róla.

Kigomboltuk a ruhánkat, eléhevertünk a kályhának, én meg meséltem mindenféle meleg dolgokról, a meleg cserépről, a forralt borról, a teáról, a levesről, egy lány tenyeréről, itt akadtam épp el. A lány tenyere is olyan, mint a kályha, persze nem mindig, de végülis, szóval majdnem.

Izzott a tűz, vöröslött a kályhacső. A sátor közepén volt kivezetve.

– Szóval, mint a kályha – mondom –, és emlékszem, amikor ez a kályha először ért hozzá a kezemhez. Nem tudom, hogy ilyenkor az én kezem is olyan a másiknak, mint a kályha, ezt tényleg nem tudom, de az övé biztosan olyan volt. Csak úgy izzott, szinte fellobbant tőle a bőröm. Vagy ha az nem is, de belül tényleg lángolt valami, csak úgy izzott, és a szememben is csillogott – mondtam.

– Szinte látom – mondta a haverom.

– Mit – kérdeztem, kezem a fejem alatt.

– A csillogást – mondta.

– Aha – mondtam, és bámultam tovább a sátortetőt, ahonnét a csillogás, mintha tényleg valóban ott lenne.

– Piros fény – mondta a haverom

– Aha – a szemem csúszkált most a kályhacsőtől a sátortetőig. Ebbe a meleg izzásba lobban bele egy kicsi láng, belül a szívnél egy apró láng, aztán egyre több. Jobbról-balról körben a kályhacsőnél.

– A kurva istenit – kiáltott föl a haverom ég a sátor. Bazmeg, kapdossuk össze a fegyvereket meg a tárakat. A kurva istenit. Bazmeg, itt fogunk szarrá égni vagy felrobbanni!

Megmarkoltuk a lőszertáskákat meg a fegyvereket, és rohantunk ki a fölöttünk lobogó sátorból. Hánytuk kifelé a holmikat, aztán bakancsunkat a kezünkben tartva álltunk a hóban, mezítláb.

Három perc volt, és leégett.

– Véletlen – mondtuk a parancsnoknak. – Rossz volt a szigetelés a cső körül.

Káromkodott, s hogy hadbíróság elé cibáltat, mert harci cselekmény közben felgyújtottuk az őrsátrat, és hogy jól ismer minket. Alig várta a pillanatot, hogy ránk lőcsöljön valamit mindenért, azért, hogy egyetemre

megyünk, azért, hogy katonák vagyunk, azért, hogy egyáltalán vagyunk, mert neki tulajdonképpen ez eleve nem tetszik. És belökött a raktársátorba, hogy ez lesz az őrség helye éjszakára. Hideg volt. Ide nem jutott kályha. Minek a konzervekhez. Egymáshoz húzódtunk a szalmán. A bakancs az ázott zokninkon volt. Ott fagyott tovább. Mozgasd a lábad – mondta a haverom.

– Meséljek a hidegről? – kérdeztem tőle.

– Inkább ne – mondta.

– Mért?

– Nem akarok megfagyni.

Hallgattunk. A nyelvünket melegítettük a szánkban rekedt levegővel.

Dőlt ránk a hideg.

23. ORIGINÁL LÁGER

Nézd már! – mondta a haverom és egy távoli pontra mutatott. Az egész villamos azt bámulta, mert persze direkt olyan hangosan mondta, hogy mindenki hallja.

– Mit? – kérdeztem, mert én semmit. Mire a haverom, hogy: Nézd már, egyedül tolja a zongorát.

Az utasok merev szemekkel lestek a haverom ujjának irányában, hol is az a szerencsétlen művész, aki biztosan zsakettban, teljesen átizzadva kínlódik az út közepén azzal a hülye zongorával. A haverom röhögött, aztán a következő megállónál leugrott a villamosról, én meg utána, kicsit zavarban, hogy ez az én haverom.

– Most ezt mért kellett? – kérdeztem.

– Mert itt aztán semmi mást nem lehet csinálni. Csak azért. Szerintem – mondta –, tökhülyeség volt egy nő miatt otthagyni Budapestet, az meg még annál is nagyobb hülyeség volt, magyarázott idegesen dobálva a kezeit, hogy ő, mármint a haverom is utánam jött, pedig neki aztán itt semmi keresnivalója. Na jó, munkakerülésért kitiltották Pestről, de ez nem jelent semmit. Mehetett volna máshová is, bárhová, akár külföldre, pl. Amerikába, ahol nemhogy büntetnék, egyenesen jutalmazzák a munkakerülést, az olyan elit dolog. Különben – mondta most nagyon bele az arcomba – te sem heverhetsz egész nap egy csajjal az ágyban. Még azt mondanák, hogy a Dzson Lenont utánozod, a csaj meg a Jokoónót. Bedpísz, meg ilyesmi, pedig csak arról van szó, hogy nem lehet kimenni a lakásból, mert már az utca látványától hatvankettőre esik a vérnyomásod. És nem mozogsz nagyobb tempóval, mint egy ősplatán.

– A Dzson Lenon még csak-csak – mondtam de a Jokoónó az nagy égés.

– Azért a szegedi Dzson Lenon, az se szól túl jól.

– De a szegedi Jokoónó, az még rosszabb.

Röhögött megint a haverom, aztán köpött egyet rá a városra, mert ő mindig úgy köpte le a járdát, hogy az az egész városnak szól.

– Tényleg – mondta a haverom –, most gondold meg, milyen szar hely ez. Itt egyszerűen a töltés a Csomolungma, egyébként tök lapos, legfeljebb egy rakás kutyaszar töri meg a domborzatot. Azt sem értem, hogy a Tisza hogy képes egyik oldalától a másikig elfolyni. Érted, inkább tónak kellene lennie, mert ez itt egyáltalán nem lejt.

– Biztos valami mágnesesség – mondtam.

– Hogyhogy mágnesesség?

– Hogy lent délen valami vonzza a vizet.

– A vizet? – kérdezett vissza csodálkozva a haverom.

– Hát persze. Vagy a halakat, azok meg húzzák magukkal a vizet.

A haverom megint köpött egyet, hadd ázzon a város. Pedig különben bunkó dolognak tartotta a köpködést. Szerinte normális ember nem köpköd. Legfeljebb a szegediek. Bár én egy szegedit sem láttam köpködni az utcán, csak a haveromat, aki persze nem volt szegedi.

– Szerintem meg a bolygók – mondta a haverom –, mint az árapálynál.

– Mi van a bolygókkal?

– Hát a Tiszát.

– Ja tényleg. Ezt tanultuk is a gimiben.

– Eddig sohase értettem, mi az, hogy valaminek nincs vége – mondta újabbakat köpve a haverom –, mert egyszerűen azt nem lehet fölfogni normálisan, de itt aztán meg lehet élni. Olyan az egész, mintha semmi nem múlna el, de ami marad, az viszont teljesen kibírhatatlan.

– És ha csinálnánk egy zenekart? – kérdeztem a haveromat.

– Zenekart? – kérdezte csodálkozva. – Mivel játszanánk, szar dobgitárral, mint a pólbítesek, mint a Dinnyés József? Énekelünk majd Vietnámról, meg a békéről a vidéki gimnazistáknak? Mekkora égés. Hol van ez a rokendroltól.

– Most vett a bátyám az oroszoktól egy villanygitárt.

– Tényleg?

– Aha. Három liter pálinkáért, és még adtak egy marmonkanna kerozint is.

– Orosz gitár? – röhögött a haverom.

– Nyugatberlinben, tudod, mennyit adnának egy ilyen gitárért? Ott mindenkinek dzsibzonja van. Ott a dzsibzon nem is szám, inkább levakarják a feliratot, mert annyira ciki, hogy csak olyanjuk van. De érted, ha ezt meglátnák, ezt a Szaljutot. Még ölnének is érte – mondtam és nyitottam az albérlet ajtaját, aztán egyenesen a szobába mentem, ahol a sarokba volt támasztva a Szaljut. Annyira látszott, hogy csukott szemmel is észre lehetett volna venni. Bordóra volt politúrozva a teste a nyaka, skandináv stílus: nyers fa. A haverom félkézzel utánanyúlt, hogy kipróbálja, aztán hirtelen odakapott a másikkal is.

– De kibaszott nehéz – mondta. – Nem sajnálták bele az anyagot, de mi a szarból van tényleg, vas, vagy mi az isten?

– Keményfa – mondtam meg a hangszedők is elég nehezek.

– A nyaka se semmi – mondta a haverom –, bedagad tőle az ember keze. Jól szól különben. Mondjuk már torzítót nem kell rá szerelni, mert eleve úgy csinálták.

Mire én, hogy: Nagyon passzol a zenekar nevéhez.

– Már van neve?

– Aha – mondtam –, kigondoltam: Originál Láger.

– Az nem valami sör? – kérdezte a haverom.

– Igen – mondtam de gondolj bele képletesen, érted: Láger és Originál.

– Aha! Ez tényleg kifejezi. Fú, tényleg! Szólok is a haveromnak – mondta, és még aznap szólt a haverjának, aki szólógitáros volt, és nem akart énekes lenni. Mert a szólógitárosok legtöbben énekesek is akarnak lenni, mint a Jimi Hendrix, holott mi úgy döntöttünk, hogy az énekes én leszek. A haverom haverja aztán szólt egy haverjának, aki dobos volt. A dobosok pedig csak dobolnak, egyáltalán nem akarnak énekesek is lenni. Szóval az énekes biztosan én leszek, de egy-két számot azért majd a haverom fog énekelni. Így beszéltük meg. A dobosnak egy számot fogunk írni, a szólógitáros meg csak szólózzon kedvére.

Ott voltunk négyen, klasszikus felállás, már a szereposztás is tiszta rokendrol, csak a próbahely hiányzott. A haverom mondta, hogy nincs mese, végig kell járni az összes klubot és művházat. Valahol csak kellünk.

A Széchenyi téren indítottunk, aztán koncentrikus körökben távolodtunk a városközponttól: Tessék mondani, próbálhatna itt a zenekarunk? – Itt? Á, itt már van egy zenekar. Ebben a klubban lehetne? – Nem. Én utálom a zenét, itt biliárdozni, meg rekszezni szoktak.

Kívül voltunk már a töltésen. Úristen – mondta a haverom, mikor meglátta a betonépületet. – Lehet, hogy itt gyártották a gitárodat? – röhögött. Egy hatvan körüli nő lépett ki a házból kulcscsomóval a kezében.

– Csókolom – kiabáltam oda jó hangosan, valahogy az volt a fejemben, hogy hatvan körül már mindenki nagyothall. A nő visszaköszönt. – Mi egy induló zenekar vagyunk.

A nő erre egyáltalán nem lepődött meg.

– Hallom – mondta –, biztosan azért üvölt, mert a hangszórók szétverték a dobhártyáját. Olvastam róla az Élet és Tudományban egy cikket, hogy az a vége, a süketség. A Dzson Lenont is azért lőtték le, mert nem hallotta a durranást, annyira süket volt. Nem tudott elugrani.

– Nekünk csak egy próbahelyiség kellene – szólt közbe a haverom.

A nő, hihetetlen volt, de nem kapott a szívéhez, nem nézett keresztül a belső szerveinken, nem mondta, hogy van már itt egy vonósnégyes. Pörgetett egyet a kulcscsomón: Azt lehet, csak az erobikot utálom, az a sok ugrálás, az olyan idegesítő.

– Lehet? – kérdeztem vissza, mert tisztára a nemlehetre voltam beállva.

– Hát persze – mondta, és tovább pörgette a kulcsot. – Milyen zenekar?

– Bit – mondtam.

– Na, az jó. A bit az nagyon jó. És őszre a szüretibálra már összegyakorolnak?

– Az biztos, őszre már biztosan – válaszoltam.

– Mert akkor nem kell zenekart fizetni. Ez lesz a mi hasznunk, nem igaz?

– De – mondta a haverom, meg hogy akkor csókolom.

Minden héten kedden és csütörtökön próbáltunk a nyugdíjasklub foglalkozásai után. Csókolom – köszöntünk a néniknek. Azok meg egymásnak, hogy na ezek fognak játszani a szüretibálon. Milyen aranyos

gyerekek – mondogatták. Mi meg nyomkodtuk a dugókat, beizzítottuk az erősítőket, aztán lenyomtak a *Móbidikket* a Zeppelintől. Az volt a szólógitáros mániája, hogy ő ott nagyon ki tud teljesedni. Csak utána jöttek a saját számok. Először a *Sikolyba fullad az életem,* aztán a *Kipárnáztad nekem ezt a várost,* meg a *Nézz körül, ki örül.*

Közeledtünk a koncerthez, mármint mennyiségben, mikor mondta a haverom, hogy a haverja bátyja most megy katonának, és van neki egy fasza kontrollerősítője hangszóróval, azt le kéne hozni, mert az mégiscsak jobban szól, mint ez a művházas cucc. Oké, mondtam, és felutaztam Pestre a haverom haverjához, mert a bátyja már nem volt otthon. Húztam a hátamon a nagy fekete dobozt a Nyugatiba, aztán föl a vonatra és le Szegedre. A fülkében ketten ültünk, egy fősulis lány volt még. Elég jól nézett ki.

– Te mivel foglalkozol? – kérdezte Kecskemét magasságában, addig csak bámult rám, és gondolkodott, hogy mit is kérdezzen tőlem.

– Rockzenész vagyok – mondtam.

– Milyen rock? – kérdezte.

– Újhullámos – mondtam.

– Az milyen fajta?

– Kurva jó – mondtam –, akik olyat játszanak, azok nagyon jófejek, csak itt nem játssza őket a rádió, mert a rádióban bunkók vannak, érted.

– Gondoltam – mondta a lány —, hogy a rádió, az olyan. Te meg milyen jófej vagy.

– Aha – mondtam kicsit zavartan, mert én is így gondoltam, csak így egyenesben nem szoktam mondani.

– És ez milyen hangszer? – kérdezte, és rámutatott a kontrollhangfalra.

– Ez nem hangszer.

– Nem?

– Nem – mondtam neki Kisteleknél. – Ez hangszóró. Ez szól, ha az ember játszik a gitárján.

– Tényleg? – csodálkozott. – Nem is a gitár szól. Ezt azért nem gondoltam volna.

– Pedig így van.

Megérkeztünk Szegedre.

– Nem jössz fel hozzám megnézni, hogy milyen az albérletem? – kérdezte ott a vonatnál a lány.

– Kösz, állati rendes vagy, hogy így megmutatnád, de itt van, tudod, ez a doboz, és vigyáznom kell rá, a haverom bátyjáé. Majd máskor, ha lepakoltam – mondtam és lazán megemeltem a fekete dobozt, semmi nyögés, erőt adott, hogy már ezzel is össze lehet szedni egy csajt, egy Vermona kontrollhangfallal, ami ráadásul csak kölcsönben volt nálam.

Nagyon jól szólunk, mondtam a próba után. Még öt-hat szám, és jöhet a koncert. Ültünk a sörözőben a művház mellett. Nem? – mondom. – Tényleg fölléphetünk. Most mért nem szóltok semmit?

– Az a baj – mondta a gitáros srác –, hogy szóval ezek a számok nem tetszenek nekünk. Főleg a szövegek, mert ugye a zenét azt én írtam.

– Mért? – kérdeztem.

– Szóval, hogy mindig csak ilyen hullák, meg vér meg ilyesmi. Jobb lenne valami olyan normálisabb, érted, buli, meg csajok, de nem olyan betegek, akiktől meg lehet halni, ha beleszeret az ember, hanem olyanok, akiknek jó mellük van.

– De – mondtam –, szóval az már semmi, értitek, olyat ma már ciki, olyat csak a Fenyő Miklós csinál már meg a Flipper Öcsi, vagy azok, lehet, hogy ugyanazok. Nem is tudom, annyira ciki. Szóval az már eleve égés.

– Szerintem meg – mondta a gitáros – csak olyanokat játszanak a rádióban.

– De ki akar a buzigyerekek közé kerülni a rádióba, ki akar olyat?

– Én – mondta a gitáros, és hogy többet nem jönnek, mondott akkor egy ismerős nevet, hogy ő is bandát szervez, és fel fognak lépni a tévében, azt ígérte, meg majd lesz lemezük is, igaz, egyelőre csak egy kislemez.

– És ti ezt benyaljátok, nektek ez kell, ez, hogy ugyanolyan szart csináljatok? Akartok Táncdalfesztiválra menni, vagy mi az isten?

– Na szevasztok – mondta a gitáros srác, és a dobossal együtt elhúztak.

– Akkor ketten maradtunk – mondtam a haveromnak, meg hogy lehetünk mi a szájmon és gerfankel, de nem kell feltétlenül olyan fost csinálni, mint ők, lehet jót is, érted, ketten.

– Nem – mondta a haverom. – Egyedül.

– Mi az, hogy egyedül?

– Meguntam – mondta, és elment.

Következő vasárnap vittem vissza az erősítőt. Alig bírtam fölrángatni a vonatra. Mintha ez alatt a két hét alatt valaki megpakolta volna súlyokkal. Ültem a fülkében. A folyosón ide-oda emberek. A fősulis csaj persze nem volt közöttük. Megálltak az ajtó előtt. Először a nagy fekete dobozra néztek, aztán rám, csodálkozva. Majd megint vissza a dobozra és újra rám. Vajon ki cipel egy ekkora vackot?

A Nyugatitól hatossal mentem át Budára. Felrángattam a haverom haverjának a cuccát a villamosra. Leültem az ajtó mellett.

– Az én rádióm is elromlott – szólt hozzám a fickó, szemben ült nem javítanád meg?

– Nem vagyok szerelő.

– Nem?

– Nem – mondtam, és bámultam kifelé a villamosablakon. És akkor megláttam ott a férfit, akiről a haverom mesélt. Egyedül, a villamos tempójában tolta neki a Dunának a zongorát.

24. KENNEDY HALÁLA

Mindenki ott volt. Már aki számított. Öten számítottak különben. A lány Párizsból jött vissza, mert elvitték a szülei, ilyen hivatalos útra, amikor családtagok is engedélyezve vannak, hogy mutassák neki, velem szeretkezni lehet, meg füstben poshadni egy alsóvárosi kocsmában, de Párizs, az nincs. Azért ezt neki, mármint a lánynak számításba kell vennie, hogy most mi felé tart. Egyáltalán nem fogok elvégezni egy rohadt egyetemet sem, egy szar főiskolát sem, s ha mégis, akkor se viszem semmire, Párizsra végképp nem. Mondták a lánynak így képletesen. Ültek a vonaton Párizs felé, és ez volt a szemükben, hogy: na látod. A lány persze kurva szarul érezte magát Párizsban, mert pont a szüleivel volt ott és velük elmenni már a Balcsira is tiszta gáz, nem még ilyen messzire, de tudta, most úgy kell viselkedni, hogy jó.

– Párizsban jó – mondta, s hogy beszélt mindenféle párizsiakkal, például egy göndör vöröshajú lánnyal a Sorbonne-ról, akik azt mondták, hogy mondjuk március tizenkettedikén ki kell menni az utcára, és meg kell fogni a kezét mindenkinek, úgy összekulcsolódni, mint egy amerikai mjuzikelben a táncosok, és ezzel azt jelezzük, hogy nem akarjuk, hogy kiirtsák az esőerdőket például, hogy kihaljon nemtom hány rovarfaj naponta. A világ – mondta, hogy ezt mondták a párizsiak – minden fontos városában ezt csinálják az emberek, persze főleg a fiatalok. Akik még nem tökhülyék. S tulajdonképpen ahol ezt csinálják, az lehet a világ fontos városa.

Nevetett a haverom, csak annyit mondott, Szeged, még azt sem fűzte hozzá, hogy világ meg legfontosabb.

A lány csak mondta, hogy mi legyünk zöldek, meg antiglobálisok, persze tiszta piros volt a dumától, a borok elfogytak, az egyik haverom citromot nyomott az arcszeszbe, mert a cukrot már elkeverte. Akkor a Diófában folytatjuk – mondtam, és lementünk, hogy esetleg ezt a tervet

kidolgozzuk, amit a lány mondott, mert hogy pl. Amszterdamban is az lesz, és az mégiscsak egy marha nagy hely.

– Borotválkoztál? – kérdezte a lány a lépcsőházban az egyik haveromtól, aki a fordulóban egészen az orrához torlódott.

– Nem – mondta –, csak az arcszesz.

– Nem szar ilyet meginni? – kérdezte.

– De – mondta a haverom –, de a banánsampontól habos lesz az ember nyelőcsöve, meg alkohol sincs benne.

– Aha – mondta a lány, s hogy ő akkor inkább nem inna semmit.

– Ennyire különbözőek vagyunk – mondta a haverom, hogy ezért érdekes a világ, hogy ennyi fajta ember él benne, és akkor még nem is beszéltünk az állatokról, a növényekről, meg a földönkívüliekről. Azért meg van ez csinálva, bár lehet, hogy még egy pár nap ráfért volna, vagy legalább a hetediken nem kellett volna lazítani – mondta, és köpött egyet, mert összeszaladt az arcszesz a szájában.

Nem bírom már – mondta a haverom. A sötét utcán mentünk, és mellettem volt, mert a lány éppen magyarázott valamit egy másik haverunknak arrébb, akiről azt hitte, el tud ilyen dolgokat dönteni, hogy kimegyünk-e az utcára. Mert olyan hallgatag volt, s a csajok mindig azt hiszik, ha az ilyen hallgatag fickók mondanak valamit, akkor az úgy lesz. Olyanok voltak, mint valami isten, aki nem locsog összevissza, csak cselekszik. Pedig nemhogy teremteni nem voltak képesek, még arra is lusták voltak, hogy kinyissák a szájukat. Néztem a lányt, ahogy küzd a néma istennel, aztán a haverom felé fordultam.

– Mit? – kérdeztem.

– Hogy – mondta.

– Mi az, hogy hogy? – kérdeztem.

– Nem lehet elmondani, szóval az egészet, hogy itt megyünk. Induljunk ki ebből. Hogy hová megyünk, meg hogy honnan jövünk.

– Most ez mért lényeges? – kérdeztem.

– Mert nekem ez így nem megy, érted, és nem tudok ebbe a sorba beállni – és akkor a haverjaimra utalt, rájuk is mutatott ott az utcán,

akikkel együtt lakott, hogy tulajdonképpen ő ezeket nem is annyira bírja, s csak azért költözött velük össze, mert velem nem lehetett, mert ugye én egy lánnyal élek, szóval miattam – mondta szóval én lőcsöltem rá a haverjaimat, hogy legyenek az ő haverjai, s hogy ő ettől már kivan. Egész éjjel isznak – mondta. – Pedig ezt ő mindig is utálta, nem szokott hozzá. A múltkor az egyik haverom – mondta – rajtakapta a másik haveromat az egyik haverom csajával, hogy ott keféltek a nagyszobában, mert az a hülye kurva csak azért költözött oda, hogy a többi haverunkkal is kefélhessen, és akkor nekirontott, pontosabban először a konyhába a késért, aztán berúgta az üveges ajtót, mert a másik haverom már közben becsukta, és kiabált ki, hogy ne legyél hülye, és börtönbe kerülsz a kurva csaj miatt, de nem lehetett megállítani, berúgta az ajtót, s a másik haverom menekült, először a szoba túlsó oldalába, a teraszajtóhoz, aztán ellökte az egyik haveromat, aki már szúrásközel volt és kiszaladt, de nem tudott a bejárati ajtón, mert rajta volt a biztonsági lánc, nem is tudom – mondta mi a szarnak egy ilyen lakótelepi lakáshoz biztonsági lánc, ki a fasztól féltik, szóval csak a konyha felé. Belökte az ajtót, és felmászott a konyhapultra, meg a mosogatóra, az egyik haverom utána és a térdénél hadonászott a késsel, a másik haverom akkor nem tudott mit csinálni, lendített a lábán és kirúgta a kezéből a kést, aztán belecsördített a szájába, bazmeg bőrcipővel, az egyik haverom az ajkához kapott, ömlött a vér belőle, s amíg a vérrel volt elfoglalva, addig a másik haverom leugrott a konyhapultról, és kirohant a lakásból, akkor a véres haverom elkezdte keresni a csajt, hogy legalább őt leszúrja, ha már a másik haverom meglépett, de az már nem volt ott, mert közben elhúzott, hogy más fickókkal költözzön össze, akikkel normálisan lehet kefélni, nem csinálnak ebből ilyen érzelmi ügyet.

Nevettem, hogy azért állati jófejek a haverjaim, hogy ilyeneket csinálnak, mert ez azért nem történik meg mindenütt, hogy különlegesek, mondtam, tulajdonképpen ezért a haverjaim. Mire a haverom mondta, hogy ő ezt nem tartja annyira viccesnek, és tök kikészült, mert ott ült a kisszobában és végig hallotta az egészet, s még gondolta, leállítja a véres

haverunkat, de az ellökte, hogy menj a picsába, neked ehhez semmi közöd, hülye buzi könyvkukac.

– Nem kéne ebből ügyet csinálni – mondtam, ő meg, hogy de ehhez jön még, hogy másnap bemennek ahhoz a hülye picsához ókorszigorlatra, és hányast kapnak, na hányast.

– Hányast? – kérdeztem.

– Az egyik ötöst, a másik négyest. És én hányast kapok?

– Hányast?

– Kettest, érted, kettest, pedig három hetet tanultam rá, pont erre a hülye vizsgára, pont erre, és mégis kettes. És azt mondta a csaj, hogy örüljek a kettesnek, mert meg is buktathatott volna, mert például azt sem mondtam meg, hogy ki volt Odüsszeusz kutyája, hogy hogy hívták.

– Mért nem mondtad meg, mindenkitől ezt kérdezi?

– Pont ezért, mert mindenkitől ezt kérdezi. Egyszerűen én ezt nem tudom csinálni, hogy én ezt kimondjam, amikor már évek óta ezt kérdezi, és már mindenki tudja. Én ezt nem tudom neki mondani három hét tanulás után. Kérdezzen valami mást. Odüsszeusz macskája vagy mit tudom én mi a faszt.

– Nem volt.

– Mi nem volt?

– Macskája – mondtam már bent a Diófában, s hogy egy sört.

Ez volt kedden, és csütörtökön már nem volt ott, mert összeomlottak az idegei. Egy hónap múlva jött ki a kórházból, beugrott, csak búcsúzni, hogy most elmegy a szüleihez, de a Dead Kennedys kazettát itthagyja nekem. Be is tettem, a *Kill kill kill kill kildöpúr* ment. A másik oldalán Clash van – mondta –, a legjobb. A Joe Strummer mindig is jobb volt, mint a Johni Rotten a Sex Pistolsból, mert a Johni Rotten egy ócska pozőr, egy ilyen szalonpunk. Különben – mondta egy kicsi szünet után, a kazettán már a *Kalifornia überallesz* szólt – megunta ezeket a hülye terveket is, minden éjjel a Diófában vagy az alsóvárosi kocsmában, hogy mit fogunk másnap csinálni, amit persze nem csinálunk meg. A legjobban azt utálja, hogy ha

már nem csináljuk meg, se nem robbantunk, se nem szurkáljuk ki a rendőrkocsik gumiját, akkor mért nem olyanokat tervezünk, amit tényleg nem lehet megcsinálni. Az is szar, hogy az ő faterja művházigazgató, és az ilyen fontos állás, legalábbis vidéken, ahol laknak a szülei, biztos párttag is, ezt mondjuk nem tudja, de biztos, és neki tök rossz, mindig csak szoronghat, hogy az ő faterját s áttételesen akkor ugye őt is ezek tartják el. Mondom, ez hülyeség, szerintem az én faterom is így volt, mert biztos másképp ebben az országban nem lehetett volna valaki bogyósgyümölcskertész.

– Jó – mondta –, de ez az egész olyan jól hangzik, szerintem – mondta –, nincs is több ilyen, csak a te faterod. Meg hogy már nem is él, és akkor már ezt az egészet nem lehet így számolni, szóval összevetni az ő élő faterjával.

– Tényleg – mondom milyen egyedi dolog volt a faterom, ez akkor nem is jutott eszembe, amikor élt, mert ez olyan természetes volt nekem, hogy ő egyedi. Mint mondjuk a hóhérok.

– Mi van a hóhérokkal?

– Az is olyan különleges foglalkozás, mint a fateromé. Az azért marha jó foglalkozás, nem? Most tényleg, mondjuk voltak időszakok, amikor sok volt a munka, de most már szerintem egy napot se dolgoznak évente.

– Erre nem is gondoltam – mondta a haverom.

– A többi napon meg azt csinálsz, amit akarsz.

– Ez baromi jó. Nem tudom, akkor is be kell azért járni? Mondjuk ügyeletet tartani?

– Hogyhogy?

– Hát, hogy ha mégis hirtelen dolgozni kell, akkor kéznél legyenek, vagy mit csinálnak a szabadnapokon.

– Biztos van nekik ilyen kiskertjük a Balcsin, aztán ott vannak. De nem tudja róluk senki. A szomszédok úgy dumálnak velük, mint egy hétköznapi fickóval, hogy Lacibácsi, milyen jól nőnek a virágai, meg a lugasa milyen fasza. Nem mondja persze a Lacibácsi, hogy embervérrel öntözöm, azért.

– Ahhoz is kell diploma – kérdezte a haverom –, hogy hóhér legyen az ember?

– Á, szerintem ahhoz elég egy érettségi, meg valami tanfolyam.

– Van ilyen? – kérdezte a haverom.

– Mi?

– Hát, hóhértanfolyam? – kérdezte, s hogy papírt is adnak-e róla, hogy okleveles hóhér, vagy hogy a francban van, nem értem.

– Én sem – mondtam.

– És ott, ahol már nincs halálbüntetés, ott mi van? Tartják azért a fickót, hátha újra bevezetik? Milyen érdekes, a középkorban tök szar lehetett hóhérnak lenni, most meg szinte a legjobb melók közé tartozik. Ennyire változik a világ, hogy a szarból lehet tök jó is – mondta a haverom, s hogy most már jól van, de legfeljebb levelezőn jár suliba, mert tulajdonképpen ettől készült ki, a tanulástól, meg a haverjainktól, de majd jön hozzánk, ne féljek, és hogy a lányt ő nagyon szereti, meg milyen jó, hogy ő van legalább, és miatta tudunk csak élni, mert ő olyan biztonságos, tényleg, mondta, s hogy neki ilyen soha nem lesz, és mennyire irigyel ezért.

– Hát igen – mondtam, és nem árultam el semmit arról, amit nem tudott.

Feküdtünk az ágyon, a haverom már régen nem volt Szegeden, s tulajdonképpen mi sem ott voltunk, csak lakásokban, amelyikek Szegeden voltak, de lehettek volna máshol is, mondjuk Párizsban vagy Amszterdamban, olyan városokban, amelyek tényleg fontosak voltak. Fontosabbak más városoknál, és fontosabbak nálunk is. Hogyhogy? – kérdezte a lány. – Hogy lehetne egy város fontosabb nálunk? Nem tudom – mondtam – csak úgy érzem, hogy van ilyen. Szerinte nincs – mondja. Nem volt rajta már ruha, a hátán csúszott a kezem, le egészen a bőrön, aztán a lábán játszott, ezt szereti – mondja. Min, a lábadon? Nem – mondja a hátamon. Akkor oda visszahúztam, és az ujjaimmal épphogy érintettem. Megrázkódott. Fú, de jó és ne akarjam még, hogy megforduljon, pedig akartam, és számoltam az időt, mennyit kell még várnom, hogy ez megtörténjen. Most – mondtam magamban, húztam rajta, ő elégedetlen

volt, a kezem még a hason, úgy, mint a háton, hogy ne érezze, mennyire és mit akarok. Látszott a fürdőruha nyoma. Nem pusztította el a tél. Milyen szép vagy – mondtam. És arra gondoltam, milyen szép volt, amikor nyáron hevert a strandon. Hideg volt, fújt a szél, északi tenger. A teherhajókat néztem, ő meg, hogy most miért nézed, és mért nem engem. Nem tudom, mondtam és csorgott a könnyem a hajótól, ahogy úszott a vízen, és a félelemtől, hogy egyszer majd megfulladok.

– Ki csönget? – kérdezte.

– Mért, valaki csönget? – és tényleg csöngetett valaki. A haverjaim voltak, akikkel a haverom együtt lakott. Kimentem, törülköző volt a derekamon. Mi van, fürödtél? – kérdezték. Igen – mondtam, és hogy még nem vagyok kész. Mért néztek olyan lebaszott fejjel? Elmondták. Majd utánatok megyek – mondtam, és becsuktam az ajtót.

– Kik voltak?

– Ők – mondtam.

– Mit akartak?

– Csak, hogy menjek utánuk a Tiszavirágba.

– És mész?

– Most nem – mondtam, és mellé bújtam. Megint úgy feküdt, hogy a hátát értem. Lassan fordult. Bele a mozgásba.

Kipirosodott az arca, a szemhéján is lüktetett a szíve. Orromat végighúztam a hasán. Vizes volt. Amikor az arcom a szeme elé ért, mondtam, hogy a haverjaim mit mondtak, s hogy ezt nem akartam korábban. Erre, hogy mit képzelek, egy rohadt érzéketlen szemétláda vagyok. Mondom, nem, épp ellenkezőleg, ezt úgy is lehet érteni hogy nagyon is érzékeny, s hogy őt óvtam meg ezzel, hogy nem vágtam a pofájába szeretkezés előtt – akkor már így üvöltöztünk, hogy pofájába –, amikor ott feküdt meztelen, hogy nem dobtam rá a meztelen bőrére. Ő meg kapdosta a ruhákat fel, hogy egy fasz vagyok, egy rohadék önző dög, csak az érdekel, hogy lefeküdjek vele, semmi lélek nincs bennem, és elrohant.

A haverjaim már ott ültek a Tiszavirágban.

– Hogy volt? – kérdeztem.

– A faterja adta neki kölcsön – mondta az egyik haverom.

– Szar lehet a faterjának most – szólt a másik.

– Mért? – kérdezte az egyik.

– Ha előre tudja, biztosan nem adja kölcsön.

– Ezt nem lehet előre tudni – mondtam.

– Szóval – kezdte megint az egyik haverom – utólag meg azt nem lehet tudni, hogy direkt vagy véletlen.

– Micsoda?

– Hogy direkt vagy véletlen ment át a másik sávba. Tulajdonképpen mind a kettőt el lehet képzelni. Meg ha nem jön a busz, akkor végülis át is mehetett volna.

– De jött – mondta a másik haverom.

– Aha – mondta az egyik.

– Az van – mondtam –, hogy nála, mármint a haveromnál a véletlen is olyan, mintha direkt volna.

– Hogyhogy? – kérdezték.

– Hát úgy, hogy – kezdtem bele, de abbahagytam, mert belépett a lány, bár amúgy sem tudtam volna mit mondani, mert tökhülyeség ez a direkt-véletlen dolog olyannal kapcsolatban, ami már megtörtént. Odajött hozzám, mellém ült, a vállamra tette a fejét.

Megfogtam a kezét, mint az egyetemisták Amszterdamban, mintha az esőerdők miatt tüntetnénk. Vastagpulcsi volt rajtam. Nem éreztem, hogy hullik a könnye.

25. HAZÁNK ÉS A NAGYVILÁG

Abban a meseszerű időben hazánk és a nagyvilág köszönő viszonyban volt egymással. Hazánk megemelte a kalapját: Jó napot kívánok – és körbenézett. Hát meg sem röccentck akkor az európai arcok. A németek éppen munkában voltak, és ott a munka szent, nem emelgetjük a kezünket közben, mert akkor ugye le kell tenni a pajszert. A franciák kint kávézgattak a kis teraszaikon, az olaszok üvöltöztek az utcákon, hogy spagetti, meg pizza, ilyeneket, a hollandok már rég áttértek a kemény drogokra, úgyhogy hülyeség lett volna bármit is várni tőlük, az angolok meg annyira öregek voltak, hogy már arra sem emlékeztek, hová tették a hallókészüléküket. Hazánk hajlongott serényen: Jó napot kívánok, de csak a bolgárok kapták le a kalapjukat, aztán kicsit később még a csehszlovákok is, de a franciák… Szóval ez volt a legsértőbb: a franciák.

El is küldött hazánk néhány küldöncöt panaszt tenni a mindenség urához, hogy milyen szemetek ezek a franciák. A mindenség ura csak pislogott, meg ásítozott: Mi a fasz van megint? – kérdezte. Erre az árulkodó magyarok, hogy a franciák, azok mind szemétládák, beképzelt hülye majmok – meg ilyeneket mondtak volna még, ha az egek ura nem vág közbe: idefigyeljetek, besúgó magyarok, én demokrata vagyok. Tudjátok ti, mit jelent az? Na, ugye nem. Szóval nekem mindenki egyforma. Abból a sokaságból, akiket teremtettem, hogy kik a franciák, azt bizony én nem tudom, azt meg pláne nem, hogy kik a magyarok.

A küldöncök szomorúan kullogtak vissza: bizony-bizony a mindenség nem úgy működik, mint Magyarország. A mindenség királya baszik a háromperhármas ügyosztályra, baszik az egész béemre, a mindenség ura baszik a magyarokra.

A kurva anyátokat – mondta ekkor Magyarország, és még mélyebben megemelte a kalapját. Erre egyszercsak a franciák is megemelték a sapkájukat, vagy a szél, a lényeg az, hogy megmozdult az a főfedő. A magyarok ezen aztán kaptak, ezek után már nem volt sértő tovább locsogni

a közös dolgokról, szóval megindulhatott egy kis dialógus, sértettség nélkül.

Odaszól akkor a mi hazánk ahhoz a hazához, hogy drága francia haza, mi most már kinyitnánk kapuinkat, levetkeznénk szorongató béklyóinkat, s engednénk kifelé háromévente magyarokat, hogy lássák azt a szép hazát, hogy megcsodálhassák Párizst, legalább a nyári szünidőben…

Hát nosza, mondta a francia haza, igaz, mi azidőtájt, mármint nyáron, nem tartózkodunk Párizsban, de gyertek csak, gyertek, kiösmeritek magatokat. Így mondták: kiösmeritek, mert még régen a jóságos Apponyi gróftól tanultak magyarul, aki akkor is adott a stilisztikára, amikor a trianoni asztaltársaság a háta megett lepacsizta fél Magyarországot.

– Na szóval pakolhatunk – mondtam a lánynak, akivel együtt laktam a szegedi hegyvonulat, a töltés tövében –, mehetünk Párizsba! Mióta akartuk már…

– Mióta? – kérdezett vissza, mert ez egy női tulajdonság, hogy fontos dolgokról úgy kell csinálni, mintha nem is volnának.

– Most nem az a fontos – mondtam hogy mióta, hanem hogy készülhetünk. Egy kis pénz, aztán neki a nagyvilágnak. Itthagyjuk ezt a koszfészket. Persze nem véglegesen – pontosítottam –, mert ugye mi ide születtünk, itt vannak a haverjaink, a szüleink, az emlékeink, meg pont itt van nekünk a hazánk.

– Mink? – kérdezett értetlenül a lány, mert neki eddig olyan egyszerű dolgai voltak csak, mint cipő meg harisnya.

– A hazánk – válaszoltam.

– Ja – mondta erre a lány, én meg hogy mentsem a helyzetet: – Tudod nem okozhatunk örömet azoknak, akik azt szeretnék, hogy húzzunk el, érted!

– Kinek?

– Például – mondom – a Farkas Csabának, meg a Várhegyi Marinak.

– Hát nekik aztán tényleg nem – mondta a lány, s hogy jól van, akkor nyáron, és lehet a cél Párizs, az mégiscsak egy hely, most igaz, a Nyújork a szám, de azért a Párizs se rossz, legalábbis Budapesthez mérve, Szegedet

meg ne is említsük, mert az egy másik listán van egy csomó ismeretlen bolgár várossal.

Hamarosan híre kelt a terveinknek, hogy mi bizony megnézzük azt a fényes napnyugatot, ahol nemcsak banánt árulnak az utcán, ami eleve nagy szám, hanem hasist is meg kokaint, mert annyira szabadok az emberek, és például minden olyan könyvet el lehet olvasni, ami az én országom nyomorult állapotáról szól. És mi ezt el is fogjuk olvasni, az biztos, és úgy jövünk haza, hogy tudni fogjuk, hogy mi van itthon, nem mint mikor elmentünk, és csak annyit tudtunk, hogy ez így szar. Szóval mindenki tudta már a városban, hogy megyünk. Sorban jöttek a haverjaink, csengettek, ti tényleg elmentek a nyáron Párizsba – kérdezték, mire mi, hogy mi tényleg elmegyünk Párizsba a nyáron. Á – mondták erre a haverjaink, azt mi nem hisszük el, meg hogy ezt ne terjesszük, mert marha nagy égés, ha valaki összefut velünk mondjuk augusztus tizenkettedikén a Balcsin, vagy húszadikán a tűzijátékon. Rögtön lebukunk, hogy nyomtuk ezt az öntelt dumát a Nyugatról, s közben nekünk is csak annyi csillogás jut, amennyit bármelyik budapesti lakos, még az is, akit egyáltalán nem érdekel, láthat a Gellérthegy tövéből vagy véletlenül a teraszról, mert éppen öntözi a muskátlikat.

Nagyon hitehagyott idők voltak ezek. Nemcsak Istenben nem hittek az emberek, hanem még abban sem, hogy elutazunk Párizsba. Annyira ateisták voltak.

Júniusban elutaztam a faterom kertészetébe, és mutattam ott az ágazatvezetőnek, hogy ezt a félholdnyi ribizlit én július végéig leszedem, mert ennyi kell az úthoz. Ejha – mondta az ágazatvezető, kétkedve ingatta a fejét, ujjaival hátranyomta a haját, azt a néhány tincset, ami még megvolt elöl, hozzálapogatta a fejbőréhez, különben eredetileg olyan elvises frizura volt ez, enyhe téesz-beütéssel, ami annyit tesz, hogy az Elvis-ikon mögül elővillantak a csapájevi hajkorona jellegzetes vonásai is. Szóval ingatta ezt a frizurát, nézte az izomzatomat, hát egyáltalán nem tartott alkalmasnak a feladatra, végül a fateromra való tekintettel, hogy ugye a faterom telepítette a ribizlitáblákat, amikor még élt, magyarán ha ezt nem teszi meg

a faterom, akkor ugye ő nem lenne ágazatvezető, legalábbis bogyósgyümölcs-területen nem. Esetleg ott keccsölhetne a marhaistállókban, abban a kurva büdösben. Csak mer a faterod – mondta mer a faterod fia vagy – tette hozzá. De – kérdeztem vissza van olyan, aki nem a faterja fia? Ezen egy kicsit gondolkodott, aztán azt mondta, hogy szevasz.

Másnap már reggel hatkor nekiálltam a végeláthatatlan sornak, a milliárdnyi fekete bogyóval tömött bokroknak. Időben kezded, gyerek – mondta az ágazatvezető. Aha – mondtam, aztán láda a bokor alá, és durr bele, kétmarokkal. Levelestől, ágastól. Csak a tempó számít és a mennyiség. Párizs a cél, nem a sor vége. Minden láda húsz kilométert jelentett. Ládánként fogyott a távolság, a harmadik napon már elértem a francia hazát. Holnap már ott leszek Párizsban – gondoltam. És valóban: másnap átléptem a város határát. A hatodik mázsánál tartottam, amikor megláttam a Pompidout. Nagyon faszán néz ki – mondtam a lánynak és vettem két hetijegyet. Látod, itt van a Kandinszkij, meg a Paul Klee, csak úgy simán, itt van előttünk az egész Pompidou, minden képével, minden szobrával és festményével. Ott lógtak azok a híres képek a ribizlibokrokon, az a sok drága mű. Elindultam a lánnyal, hogy megkeressem a Moholy-Nagyot, mert a Moholy-Nagy mégiscsak a mi kutyánk kölke, ugyebár, és sokat dobnak a képei a Pompidou színvonalán, de az istennek nem találtam. Hová a picsába tették – gondolkodtam, és téptem tovább a ribizlit. Na mindegy, holnap is eljövök, majd holnap megnézem, a fontosabb dolgokat biztosan eldugták, ilyenek ezek a franciák, viccesek, hadd keressen az érdeklődő, ez ugyebár nem élménypark, hanem művészet, kell egy kis munka, hogy megtaláljuk. Másnap tényleg ott voltam újra a ribizliföldön, és markolásztam a távolságot, bejártam egész Párizst. Még hússzor jöttem ki, a végén már a Rodin-múzeumot is megnéztem, meg egy Picasso-kiállítást, pedig az aztán tényleg nem volt betervezve. Hab lett volna a tortán, ha szerettem volna Picassót, így csak az volt érdekes, hogy végig kellett surrannom az arab meg a zsidó negyed határán, és ez olyan izgalmas, néhány robbantás volt előző napokban, írta

az újság, mondta az anyám, nehogy ennek a közelébe menjünk, mondom, á, dehogy, pedig a lakásunk pont az arab negyedben volt, egy helyes lány hagyta ránk, a kiállítás meg éppen a zsidóknál. Tök buli volt lopakodni a feketeruhás francia kommandósok között egy szar Picassóért. Meghalni egy Picasso-kiállításért. Ez annyira ciki, hogy el is nevettem magam a ribizliföldön. Nevettem, míg eljött a pillanat, hogy az ágazatvezető a kezembe osztotta a keresetet, és azt mondta, kurva sokat szedtél, gyerek, kurvasokat. Észre se vettem, mennyit – mondtam. Az anyám is, hogy ezt nem gondolta volna rólam, hogy nekem ennyit jelent az a Párizs, és pár ezressel megtoldotta a pénzt. Augusztus elsején egy hatalmas hátizsákkal érkeztem Budapestre. A lány várt már.

Bécsig, sima az út, mondta, mert megígérte az amerikai haverja, aki Bécsben lakik, hogy átvisz minket kocsival. A határon meg nem fognak basztatni, csak azt mondja a srác, hogy haudújúdú, aztán tűzhetünk is tovább. Nála is lakhatunk. Tök jó – mondtam, bár egy kicsit gyanakodtam az amerikai fiúra, mégiscsak amerikai, én meg nem, hiába gondoltam, hogy sokkal jobb fej vagyok, azért csak ő tudott angolul, meg röhögni a Frank Zappa-szövegeken, mert ő aztán tudta, hogy mi a vicces benne, én meg annyit se, hogy fuck your mother, hogy az most micsoda… Azt mesélte, hogy az egyik koncertlemezen azt mondta a Frenki, hogy a csajok vegyék le a bugyijukat, mert az egyik haverja csinál belőle szobrot, mesélte a lány, hogy mondta neki az amerikai srác. Mert ez annyira szabad világ, hogy ilyeneket lehet a lemezen mondani. Persze ez csak az egyik lemezen van, a többin nincs ilyen. Nem is lehet, mondtam a lánynak, minden lemez annyira szabad, mert akkor nem is látszana, melyik az igazán szabad lemez. Aha, az igaz, mondta a lány, és beszálltunk a volvóba, volvója volt az amerikai srácnak, bazinagy, és neki a határnak.

– Azért nem gondoltam volna – mondtam a lánynak a határon.

– Mit? – kérdezte.

– Hogy tényleg elég ez a hülye haudújúdú.

– Pedig elég – mondta a lány, és kicsit kifeszítette magát, hogy ez az ő haverja.

– Azért más – szólt kicsit később az angol nyelv gyakorlása közben magyarul, hogy én is értsek néha valamit, hogy mit is gondol, meg érez.

– Mi? – kérdeztem.

– Az egész itt kint, még a levegő is.

– Aha – mondtam –, még szerencse, hogy ezt a várost Nickelsdorfnak hívják.

– Mért? – kérdezte.

– Mert, ha mondjuk Regensburg lenne, még rosszabbul érezhetném magam, de erről a Nickelsdorfról csak beugrik az embernek Miskolc.

A lány nevetett kicsit, de nem nagyon, mert neki nem ugrott be Nickelsdorfról az acélváros, neki a fény ugrott be, meg hogy minden milyen tiszta itt, a vécé pl., hogy milyen rendben van. Csak, mondom, az a sok idő, mire rájöttem, hogy mi micsoda, mondom, hogy lábbal kell nyomni a vizet meg ilyesmi, meg az egész olyan nagy és nem is húgyszagú, ez is szokatlan nekem egy vécénél. Aha, mondta a lány, de azért jobb így. Nem tudom, mondom, ezt most tényleg nem tudom, hogy a kellemes szagú vécé, az jó-e. Van benne valami, mintha ahelyett, hogy szeretlek, azt mondanám, anyádpicsája. Most persze ez hülyeség, de valahogy ilyen érzés. Tényleg hülyeség, mondta a lány, mert ugye a pálpusztai sajtot is megeszed, meg az olajoshalat.

Innéttől Bécsig nekem már nem volt mondanivalóm. Hallgattam a Zappát, a *Yerbuti Seiket,* meg hogy mit mesél az amerikai srác, mekkorákat tud nevetni, hát nem igaz, hogy ennyire vicces, amit mond, azt egyszerűen nem tudom elképzelni. Lehet, hogy csak úgy röhög, mert ezek az amerikaiak megtanulták, hogy ne legyenek unalmasak, és negyedóránként röhögnek egyet. Ilyen vidám amerikai kacagások kíséretében értük el a várost, aztán az amerikai srác lakását egy kis csendes gassében, a mi leendő főhadiszállásunkat, ahonnét másnap elindultunk felderíteni Bécset.

– Milyen tiszták az utcák – mondtam a lánynak egy tiszta bécsi utcán.

– Aha, nagyon.

– A villamos is mennyire csendes, ugye?

– Aha – mondta megint a lány.
– Jobb lesz vigyázni.
– Mire?
– Hát – mondtam –, hogy el ne taposson, mert ugye az ember csak sétálgat, aztán észre se veszi, már ketté is vágta a villamoskerék.
– Á, biztos megállna, ez azért nem Budapest, érted.
– Hát nem. Nem is város már.
– Hanem?
– Hát inkább egy gyógyfürdő. Hajdúszoboszló például vagy Harkány.
– Harkány? Az is egy gyógyfürdő? – kérdezte a lány meglepetten.
– Aha – mondtam.
– Azt hittem, egy állat.
– Nem – mondtam.
– Nem heveredünk le a fűre különben? Olyan fáradt vagyok már.
– Szabad?
– Itt mindent szabad, ez egy olyan ország, de ha nem szabad, akkor se szólnak, mert nem akarják, hogy nekünk rossz legyen.
– Tényleg?
– Aha – mondta, és le is heveredett a Volkgarten füvére.
– Megsimogathatom a hajadat? – kérdeztem.
– Olyan izzadtak vagyunk – mondta.
– A hajad? – kérdeztem.
– Meg a tenyered.
Letettem a fűre a kezemet, hátha megszárad földközelben, és akkor mégis megsimogathatom a haját és kicsit becsúsztathatom a kezem a pólója alá.
– Jó itt – mondta pár perc múlva –, vagy neked nem annyira?
– De – mondtam.
– Most van valami bajod?
– Semmi, csak hogy izzadt a tenyerem.
– Az mért baj?
– Hát a simogatás.

– Ja – mondta.

Este az amerikai srác lakásán voltunk, a szekrényben találtam nyolcvanszázalékos rumot, hát ilyen marha erős dolgok még az oroszoknál sincsenek, legfeljebb traktorban, de italban biztos nem, gondoltam, és meghúztam az üveget, mikor a lány mondta, hogy minden más, amikor ilyen más környezetbe kerül az ember. Ugye akkor látja világosan a dolgokat. Akkor tud ugye viszonyítani, hogy mi micsoda.

– Hogyhogy mi micsoda? – kérdeztem, és tekergettem a rumosüveg tetejét.

– Hát, hogy tényleg ezt vagy azt érzi, hogy tényleg ez vagy az a fontos neki.

– Mire gondolsz?

– Hát tulajdonképpen szóval – mondta, hogy most ezt neki rossz megmondania nekem, meg hogy tudja, mennyire szar, de mit csináljon, itt most nagyon látja azt a dolgot, amit biztosan otthon is így látott volna, csak ott egy csomó minden eltereli a figyelmét róla, és akkor összekeveri a dolgokat, hogy hozzám tapad neki egy csomó emlék, meg ember, meg dolog, tárgy is, és akkor egyáltalán nem képes tisztán látni, hogy most hozzám kötődik-e vagy csak azokhoz a dolgokhoz körülöttem. De itt kiderült, hogy mi ez, mert itt ugye csak én vagyok meg ő, na meg az amerikai srác, de az nem számít.

– Az nem? – kérdeztem.

– Nem – mondta.

– És én?

– Az a baj, hogy…

– Én sem?

– Nem – mondta ott nekem a bécsi lakásban, s hogy tulajdonképpen nem szeret, lehet, hogy régebben igen, de most látja, hogy már régóta nem, és nincs közöttünk semmi, olyan, aminek lenne valami ereje, ezt mondta, ereje, mármint érzelmileg, van ez így, s hogy még időben vagyunk, hogy ne legyen közöttünk valami végérvényes, visszafordíthatatlan, házasság

vagy gyerek, érted, még te is másképpen, meg én is – mondta – alakíthatod az életed.

Álltam a konyhában, a bécsi lakás konyhájában, az amerikai srác nem volt otthon. Az amerikaiak éjszaka is, meg nappal is dolgoznak, nem is értettem, miért, talán hogy szinkronban legyenek az amerikai meg az európai időzónával is? Letekertem a nyolcvanszázalékos rum kupakját.

– Nem? – kérdeztem.

– Nem – mondta újra –, de tényleg ne haragudj érte.

– Á, dehogy – mondtam. – Összepakolok.

– Nem utazunk együtt, azért jobb lenne – jött be utánam a szobába.

– Azt hiszem, nekem nem – mondtam, és a vállamra dobtam a hátizsákom, aztán elindultam ki az ajtón, le a lépcsőkön. Milyen finoman záródnak ezek a bécsi bejárati ajtók, milyen csendben. Álltam a ház előtt: most hogy is van, milyen irányba kell menni? Mit is keresek itt különben? A kurva anyjukat – mondtam magamban – ezeknek a geci osztrákoknak –, és köptem egyet arra a rohadtad tiszta utcakőre – a kurva anyját Párizsnak, meg a franciáknak. Milyen reménytelen világ ez – gondoltam – annyira jó már, ha egy kicsit jobb lenne, szétesne, ezen a Jimi Hendrix sem tudott változtatni, a haverjaim New Yorkból, ők sem, ezen az Ulricke Meinhoff sem tudott változtatni, és soroltam a példaképeimet, hogy ennek a szar Nyugatnak vége, géppisztollyal le kéne sorozni az egészet, Béccsel kezdeném. Béccsel végeznék először, aztán tovább egészen Párizsig. Kiösmerném magam, hogy merre kell fordítani a puska csövét, az biztos. A kurva istenét, mi a faszt keresek én ebben a jólétben, mit? – üvöltöttem magamban, aztán elindultak a könnyek a szememből. Álltam ott, törültem az orromon, mert ilyenkor mindig taknyos is lesz az, ember, de az tökhülyén néz ki, hogy taknyos. Vártam, hátha utánam rohan a lány, hogy vicc volt az egész. De nem jött. A könnyem ömlött, és nem törültem már az orromat sem. Álltam a tiszta bécsi gassén: előttem volt a nagyvilág. És nem volt előttem semmi.

A kötet megjelentetését a Magyar Könyv Alapítvány és a
Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatta

Kiadta az Új Palatinus-Könyvesház Kft., 2010-ben
A kiadó az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja
http://www. palatinuskiado.hu
E-mail: *palatino@axelero.hu*
Felelős kiadó a Kiadó ügyvezető igazgatója
Felelős szerkesztő: Reményi József Tamás
Műszaki szerkesztő: Neyer Éva
A borítót Háy János *Már megint egy kék borító*
c. festményének felhasználásával Neyer Éva tervezte
Tördelés, nyomás Séd Nyomda Kft., Szekszárd
Felelős vezető Katona Szilvia

ISBN 978 963 274 065 2